

844/14/CS
WP 217

**Stanovisko č. 6 /2014 k pojmu oprávněných zájmů správce údajů podle
článku 7 směrnice 95/46/ES**

Přijaté dne 9. dubna 2014

Tato pracovní skupina byla zřízena podle článku 29 směrnice 95/46/ES. Jedná se o nezávislý evropský poradní orgán pro otázky ochrany údajů a soukromí. Její úkoly jsou popsány v článku 30 směrnice 95/46/ES a článku 15 směrnice 2002/58/ES.

Sekretariát poskytuje ředitelství C (Základní práva a občanství v Unii) Generálního ředitelství pro spravedlnost Evropské komise, B-1049 Brusel, Belgie, kancelář č. MO-59 02/013.

Internetová adresa: http://ec.europa.eu/justice/data-protection/index_cs.htm

Obsah

Shrnutí	3
I. Úvod	4
II. Obecné připomínky a otázky politiky	6
II.1. Stručná historie.....	6
II.2. Úloha pojmu.....	9
II.3. Související pojmy.....	10
II.4. Souvislosti a strategické důsledky.....	12
III. Analýza ustanovení	13
III.1. Přehled článku 7.....	13
III.1.1. Souhlas nebo „nezbytné pro...“.....	13
III.1.2. Vztah k článku 8.....	14
III.2. Čl. 7 písm. a) až e).....	16
III.2.1. Souhlas.....	16
III.2.2. Smlouva.....	16
III.2.3. Právní povinnost.....	19
III.2.4. Životně důležitý zájem.....	20
III.2.5. Úkol ve veřejném zájmu.....	21
III.3. Čl. 7 písm. f): oprávněné zájmy.....	23
III.3.1. Oprávněné zájmy správce (nebo třetích osob).....	24
III.3.2. Zájmy nebo práva subjektu údajů.....	29
III.3.3. Úvod do uplatnění ověření vyváženosti.....	30
III.3.4. Klíčové faktory, které je třeba zohlednit při uplatňování ověření vyváženosti ...	33
III.3.5. Odpovědnost a transparentnost.....	43
III.3.6. Právo na námitku a další.....	44
IV. Závěrečné poznámky	48
IV.1. Závěry.....	49
IV. 2. Doporučení.....	52
Příloha 1. Stručný návod, jak provádět ověření vyváženosti podle čl. 7 písm. f)	56
Příloha 2. Praktické příklady ilustrující uplatnění ověření vyváženosti podle čl. 7 písm. f) ...	59

Shrnutí

Toto stanovisko analyzuje zásady oprávněného zpracování údajů stanovené v článku 7 směrnice 95/46/ES. Zaměřuje se na oprávněné zájmy správce, poskytuje návod, jak uplatňovat čl. 7 písm. f) na základě stávajícího právního rámce, a uvádí doporučení pro budoucí zlepšení.

Čl. 7 písm. f) představuje poslední ze šesti důvodů pro zákonné zpracování osobních údajů. Vyžaduje faktické vyvažování oprávněných zájmů správce, případně třetích osob, kterým jsou údaje sdělovány, se zájmy nebo základními právy subjektu údajů. Výsledek tohoto ověření vyváženosti určí, zda se lze čl. 7 odst. f) dovolávat jako právního důvodu pro zpracování údajů.

Pracovní skupina zřízená podle článku 29 uznává význam a užitečnost zásady uvedené v čl. 7 písm. f), která může za náležitých okolností a s výhradou dostatečných ochranných opatření pomoci zabránit přílišnému spoléhání na jiné právní důvody. Čl. 7 písm. f) by neměl být využíván jako „poslední možnost“ v neobvyklých nebo neočekávaných situacích, kdy se má za to, že nelze uplatnit jiné důvody pro oprávněné zpracování údajů. Neměl by však být používán automaticky ani nepřiměřeně nadužíván na základě přesvědčení, že je méně omezující než ostatní důvody.

Řádné posouzení čl. 7 písm. f) nepředstavuje prosté ověření vyváženosti sestávající pouze z vzájemného porovnání dvou snadno měřitelných a srovnatelných „vah“. Toto ověření vyžaduje naopak posouzení celé řady faktorů v plném rozsahu, aby se zajistilo náležité zohlednění zájmů a základních práv subjektů údajů. Zároveň je škálovatelné, takže se může pohybovat od jednoduchého až po složité a nemusí být nepřiměřeně zatěžující. Faktory, které je třeba při ověření vyváženosti zohlednit, zahrnují:

- povahu a zdroj oprávněného zájmu a to, zda je zpracování údajů nezbytné pro výkon základního práva, je jiným způsobem ve veřejném zájmu nebo je uznáváno v příslušné komunitě,
- dopad na subjekt údajů a jeho přiměřené očekávání toho, jak bude naloženo s jeho údaji, jaká bude povaha těchto údajů a jak budou tyto údaje zpracovány,
- dodatečná ochranná opatření, která by mohla omezit nepřiměřený dopad na subjekt údajů, jako je minimalizace údajů, technologie na podporu ochrany soukromí, zvýšená transparentnost, obecné a bezpodmínečné právo odmítnout zpracování údajů (tzv. opt-out) a přenositelnost údajů.

Pracovní skupina zřízená podle článku 29 do budoucna doporučuje, aby byl do navrhovaného nařízení zaveden bod odůvodnění týkající se klíčových faktorů, které bude nutno zohlednit při ověřování vyváženosti. Pracovní skupina zřízená podle článku 29 také doporučuje přidat bod odůvodnění, který by vyžadoval, aby správce v případě potřeby své posouzení doložil v zájmu větší odpovědnosti. A konečně by pracovní skupina zřízená podle článku 29 podporovala rovněž věcné ustanovení ukládající správcům, aby subjektům údajů vysvětlili, proč se domnívají, že by zájmy daného subjektu údajů a jeho základní práva a svobody neměly převážit nad zájmy správce.

PRACOVNÍ SKUPINA PRO OCHRANU FYZICKÝCH OSOB V SOUVISLOSTI SE ZPRACOVÁNÍM OSOBNÍCH ÚDAJŮ,

zřízená směrnicí Evropského parlamentu a Rady 95/46/ES ze dne 24. října 1995,

s ohledem na článek 29 a čl. 30 odst. 1 písm. a) a odst. 3 uvedené směrnice,

s ohledem na svůj jednací řád,

PŘIJALA TOTO STANOVISKO:

I. Úvod

Toto stanovisko analyzuje zásady stanovené v článku 7 směrnice 95/46/ES¹ (dále jen „směrnice“) pro oprávněné zpracování údajů. Zaměřuje se zejména na oprávněné zájmy správce podle čl. 7 písm. f).

Zásady uvedené v článku 7 se vztahují k širší zásadě „zákonnosti“ uvedené v čl. 6 odst. 1 písm. a), která stanoví, že osobní údaje musí být zpracovány „korektně a zákonným způsobem“.

Článek 7 stanoví, že zpracování osobních údajů může být provedeno pouze tehdy, pokud lze uplatnit alespoň jeden ze šesti právních důvodů uvedených v tomto článku. Osobní údaje lze zpracovávat pouze zejména a) na základě nezpochybnitelného souhlasu subjektu údajů²; nebo stručně řečeno³ tehdy, je-li zpracování nezbytné pro:

- b) splnění smlouvy se subjektem údajů;
- c) splnění právní povinnosti, které podléhá správce;
- d) zachování životně důležitých zájmů subjektu údajů;
- e) vykonání úkolu ve veřejném zájmu; nebo
- f) uskutečnění oprávněných zájmů správce s výhradou dodatečného ověření vyváženosti práv a zájmů subjektu údajů.

Tento poslední důvod povoluje zpracování údajů „nezbytné pro uskutečnění oprávněných zájmů správce nebo třetí osoby či osob, kterým jsou údaje sdělovány, za podmínky, že nepřevyšují zájem⁴ nebo základní práva a svobody subjektu údajů, které vyžadují ochranu podle čl. 1 odst. 1“. Jinými slovy, čl. 7 písm. f) umožňuje zpracování osobních údajů na základě ověření vyváženosti, které vyvažuje oprávněné zájmy správce – nebo třetí osoby či osob, kterým jsou údaje sdělovány – proti zájmům nebo základním právům subjektů údajů.⁵

---

¹ Směrnice Evropského parlamentu a Rady 95/46/ES ze dne 24.10.1995 o ochraně fyzických osob v souvislosti se zpracováním osobních údajů a o volném pohybu těchto údajů (Úř. věst. L 281, 23.11.1995, s. 31).

² Viz stanovisko č. 15/2011 pracovní skupiny pro ochranu dat zřízené podle článku 29 k definici souhlasu, přijaté dne 13.7.2011 (WP187).

³ Těmito ustanoveními se zabýváme podrobněji v pozdější fázi.

⁴ Jak je vysvětleno v oddíle III.3.2, anglická verze směrnice pravděpodobně obsahuje překlep: text by měl znít „interests or fundamental rights“ a nikoli „interests for fundamental rights“.

⁵ Odkaz na čl. 1 odst. 1 by neměl být vykládán jako omezení rozsahu zájmů a základních práv a svobod subjektu údajů. Úlohou tohoto odkazu je spíše zdůraznit celkový cíl právních předpisů na ochranu údajů a samotné

Potřeba jednotnějšího a harmonizovanějšího přístupu napříč Evropou

Studie, kterou provedla Komise v rámci přezkumu této směrnice⁶, jakož i spolupráce a výměna názorů mezi vnitrostátními orgány pro ochranu údajů prokázaly nedostatečnou harmonizaci výkladu čl. 7 odst. f) této směrnice, která vede k jejímu odlišnému používání v jednotlivých členských státech. Jedná se zejména o to, že ačkoli několik členských států vyžaduje provedení regulérního ověření vyváženosti, je čl. 7 písm. f) někdy nesprávně vnímán jako „otevřené dveře“ umožňující legitimizaci zpracování veškerých údajů, na které nelze aplikovat žádný ze zbývajících právních důvodů.

Absence konzistentního přístupu může mít za následek nedostatek právní jistoty a předvídatelnosti, může oslabit postavení subjektů údajů a může také znamenat zbytečnou regulační zátěž přeshraničně činných podniků. Takové nesrovnalosti již v minulosti vedly k soudnímu sporu u Soudního dvora Evropské unie (dále jen „ESD“)⁷.

Vzhledem k probíhající práci na novém obecném nařízení o ochraně údajů je proto obzvláště vhodné, aby byl šestý důvod pro zpracování údajů (který se týká „oprávněných zájmů“) a jeho vztah k ostatním důvodům pro zpracování údajů chápán jednoznačněji. Zejména fakt, že se jedná o základní práva subjektů údajů, znamená, že by při uplatňování všech šesti důvodů mělo být dodržování těchto práv řádně a rovnoměrně zohledněno. Ustanovení čl. 7 písm. f) by se neměla stát snadnou možností, jak obcházet právní předpisy v oblasti ochrany údajů.

Z tohoto důvodu se pracovní skupina pro ochranu údajů zřízená podle článku 29 (dále jen „pracovní skupina“), rozhodla toto téma pečlivě prostudovat v rámci svého pracovního programu na období 2012–2013 a zavázala se k vypracování tohoto stanoviska s cílem provedení tohoto pracovního programu⁸.

Provádění stávajícího právního rámce a příprava na budoucnost

Pracovní program sám o sobě jednoznačně definoval dva cíle, kterými jsou „zajišťování správného uplatňování stávajícího právního rámce“ a také „příprava na budoucí právní rámec“.

V souladu s touto skutečností je prvním cílem tohoto stanoviska zajistit společné chápání stávajícího právního rámce. Tento cíl vyplývá z dřívějších stanovisek ohledně dalších

---

směrnice. Ustanovení čl. 1 odst. 1 se totiž netýká pouze ochrany soukromí, ale také ochrany všech ostatních „práv a svobod fyzických osob“, přičemž soukromí je jen jedním z nich.

⁶ Dne 25. ledna 2012 přijala Evropská komise balíček pro reformu evropského rámce pro ochranu údajů. Tento balíček zahrnuje i) sdělení (COM(2012)9 final); ii) návrh obecného nařízení o ochraně údajů (dále jen „navrhované nařízení“) (COM(2012)11 final); a (iii) návrh směrnice o ochraně osobních údajů v oblasti prosazování trestního práva (COM(2012)10 final). Příložené posouzení dopadů, které obsahuje 10 příloh, je uvedeno v pracovním dokumentu Komise (SEC(2012)72 final). Viz zejména studii nazvanou „Hodnocení provádění směrnice o ochraně údajů“ („Evaluation of the implementation of the Data Protection Directive“), která tvoří přílohu 2 posouzení dopadů příloženého k balíčku opatření Evropské komise pro reformu ochrany údajů.

⁷ Viz strana 7 v rámci okruhu „II.1 Stručná historie“, „Provádění směrnice; rozsudek ve věci ASNEF a FECEMD“.

⁸ Viz pracovní program 2012–2013 pracovní skupiny pro ochranu údajů zřízené podle článku 29, přijatý dne 1. února 2012 (WP190).

klíčových ustanovení této směrnice⁹. Za druhé stanovisko na základě této analýzy také zformuluje politická doporučení, která bude potřeba zohlednit při přezkumu právního rámce pro ochranu údajů.

Struktura stanoviska

Po stručném přehledu historie a úlohy oprávněných zájmů a dalších důvodů pro zpracování údajů, jimiž se bude zabývat kapitola II, se budeme v kapitole III věnovat přezkoumání a výkladu příslušných ustanovení této směrnice, přičemž zohledníme společný základ jejich provádění na vnitrostátní úrovni. Tato analýza je ilustrována na praktických příkladech založených na zkušenostech jednotlivých států. Tato analýza podporuje doporučení uvedená v kapitole IV jak ohledně uplatňování stávajícího regulačního rámce, tak v souvislosti s přezkumem směrnice.

II. Obecné připomínky a otázky politiky

II.1. Stručná historie

Tento přehled se zaměřuje na vývoj pojmu zákonnosti a právních důvodů pro zpracování údajů včetně oprávněných zájmů. Vysvětluje zejména, jak byla potřeba právního základu použita nejprve jako požadavek v souvislosti s odchylkami od práv na ochranu soukromí a následně z ní vznikl samostatný požadavek v souvislosti s ochranou údajů.

Evropská úmluva o ochraně lidských práv (dále jen „EÚLP“)

Článek 8 Evropské úmluvy o ochraně lidských práv, která byla přijata v roce 1950, zahrnuje právo na soukromí, tj. právo na respektování soukromého a rodinného života, obydlí a korespondence. Zakazuje veškeré zásahy do práva na soukromí kromě případů, kdy je to „v souladu se zákonem“ a „nezbytné v demokratické společnosti“ s cílem vyhovět určitým typům výslovně uvedených závažných veřejných zájmů.

Článek 8 EÚLP se zaměřuje na ochranu soukromého života a vyžaduje odůvodnění jakéhokoli zásahu do soukromí. Tento přístup je založen na obecném zákazu zásahu do práva na soukromí a umožňuje výjimky pouze za přesně definovaných podmínek. V případě, že dojde k „zásahu do soukromí“, je nutným předpokladem posouzení nezbytnosti zásahu právní základ a rovněž specifikace legitimního účelu. Tento přístup vysvětluje, že EÚLP nestanoví seznam možných právních důvodů, ale soustřeďuje se na nezbytnost existence právního základu a na podmínky, které by měl tento právní základ splňovat.

Úmluva č. 108

Úmluva Rady Evropy č. 108¹⁰, otevřená k podpisu v roce 1981, zavádí ochranu osobních údajů jako samostatný pojem. Základní myšlenka v té době nespočívala v tom, že zpracování

---

⁹ Jako například stanovisko č. 3/2013 k omezení účelu přijaté dne 3. dubna 2013 (WP203), stanovisko č. 15/2011 k definici souhlasu (uvedené v poznámce pod čarou 2), stanovisko č. 8/2010 k použitelnému právu přijaté dne 16. prosince 2010 (WP179) a stanovisko č. 1/2010 k pojmům „správce“ a „zpracovatel“ přijaté dne 16. února 2010 (WP 169).

¹⁰ Úmluva č. 108 o ochraně osob se zřetelem na automatizované zpracování osobních dat

osobních údajů musí být vždy vnímáno jako „narušování soukromí“, ale že by zpracování osobních údajů za účelem ochrany základních práv a svobod všech osob, zejména jejich práva na soukromý život, mělo vždy splňovat určité podmínky. Článek 5 proto stanoví základní zásady práva v oblasti ochrany údajů včetně požadavku, že „osobní údaje, které jsou předmětem automatizovaného zpracování, musejí a) být získány a zpracovány poctivě a v souladu se zákony“. Tato úmluva však neobsahovala podrobné důvody pro zpracování údajů.¹¹

Směrnice OECD¹²

Směrnice OECD vypracované souběžně s úmluvou č. 108 a přijaté v roce 1980 sdílejí podobnou představu o „zákonnosti“, i když je tento pojem vyjádřen jiným způsobem. Tyto směrnice byly aktualizovány v roce 2013 bez podstatných změn zásady zákonitosti. Článek 7 směrnic OECD stanoví zejména, že by mělo „existovat omezení shromažďování osobních údajů a jakékoliv takové údaje by měly být získávány legálními a čestnými prostředky a ve vhodných případech s vědomím nebo souhlasem subjektu údajů“. Právní důvod souhlasu je zde výslovně uveden jako jedna z možností, která se uplatní „ve vhodných případech“. To bude vyžadovat vyhodnocení zájmů a práv, o které se jedná, a rovněž posouzení, jak rušivé dané zpracování je. V tomto smyslu vykazuje přístup OECD určitou podobnost s mnohem propracovanějšími zásadami uvedenými ve směrnici 95/46/ES.

Směrnice 95/46/ES

Když byla tato směrnice v roce 1995 přijata, byla založena na původních nástrojích na ochranu osobních údajů včetně úmluvy č. 108 a směrnic OECD. Byly zohledněny rovněž rané zkušenosti s ochranou údajů v některých členských státech.

Kromě širšího požadavku stanoveného v čl. 6 odst. 1 písm. a) této směrnice, že osobní údaje musí být zpracovány „korektně a zákonným způsobem“, přidala směrnice zvláštní sadu dodatečných požadavků, které jako takové nebyly ještě obsaženy ani v úmluvě č. 108, ani ve směrnicích OECD; zpracování osobních údajů musí být založeno na jednom ze šesti právních důvodů uvedených v článku 7.

Provádění směrnice; rozsudek ve věci ASNEF a FECEMD¹³

Zpráva Komise nazvaná „Hodnocení provádění směrnice o ochraně osobních údajů“¹⁴, zdůrazňuje, že provádění ustanovení této směrnice do vnitrostátního práva nebylo vždy uspokojivé. V technické analýze provádění směrnice v členských státech¹⁵ uvádí Komise další podrobnosti o provádění článku 7. Tato analýza vysvětluje, že zatímco právní předpisy v členských státech stanovují uvedené šest právních důvodů pomocí relativně obdobných

¹¹ Návrh textu aktualizované úmluvy, přijatý plenárním zasedáním výboru pro ochranu dat (T-PD) v listopadu 2012, uvádí, že zpracování údajů může být provedeno na základě souhlasu subjektu údajů nebo na základě „jiného oprávněného důvodu stanoveného zákonem“ obdobně jako u Listiny základních práv Evropské unie uvedené níže na straně 8.

¹² Směrnice OECD pro ochranu soukromí a přeshraniční toky osobních údajů ze dne 11. července 2013

¹³ Rozsudek ESD ze dne 24.11.2011 v věcech C-468/10 a C-469/10 (ASNEF a FECEMD).

¹⁴ Viz příloha 2 – Posouzení dopadů k balíčku opatření Evropské komise pro reformu ochrany údajů uvedeného výše v poznámce pod čarou 6.

¹⁵ Analýza a studie dopadu na provádění směrnice ES 95/46 v členských státech. Viz http://ec.europa.eu/justice/policies/privacy/docs/lawreport/consultation/technical-annex_en.pdf.

termínů jako směrnice, flexibilita těchto zásad vedla ve skutečnosti k jejich odlišnému používání.

To je relevantní zejména vzhledem k daným souvislostem, kdy ESD ve svém rozsudku ze dne 24. listopadu 2011 ve věci *ASNEF a FECEMD* konstatoval, že Španělsko neprovedlo správně čl. 7 písm. f) směrnice, neboť požadovalo, aby byly veškeré relevantní údaje uváděny ve veřejně přístupných zdrojích v případě, že nebyl dán souhlas subjektu údajů ke zpracování jeho osobních údajů. Tento rozsudek rovněž uvedl, že čl. 7 písm. f) má přímý účinek. Rozsudek omezuje prostor pro uvážení, který mají členské státy při provádění čl. 7 písm. f). Zejména nesmějí překročit tenkou hranici mezi upřesněním na jedné straně a stanovením dalších požadavků, které by pozměnily rozsah čl. 7 písm. f) na straně druhé.

Tento rozsudek, který jasně uvádí, že členské státy nejsou oprávněny ve svých vnitrostátních právních předpisech ukládat další jednostranná omezení a požadavky týkající se právních důvodů pro zákonné zpracování údajů, má významné důsledky. Vnitrostátní soudy a jiné příslušné orgány musí vykládat vnitrostátní právní předpisy ve světle tohoto rozsudku, a pokud je to nutné, nepoužívat vnitrostátní pravidla a postupy, které jsou s ním v rozporu.

Ve světle tohoto rozsudku se jeví jako tím významnější nutnost dosažení jasného a jednotného chápání použitelnosti čl. 7 písm. f) vnitrostátními orgány pro ochranu údajů a/nebo evropskými zákonodárci. To by mělo být provedeno vyváženým způsobem bez nepatřičného omezení nebo nepatřičného rozšíření oblasti působnosti tohoto ustanovení.

Listina základních práv

Vzhledem k tomu, že Lisabonská smlouva vstoupila v platnost dne 1. prosince 2009, má Listina základních práv Evropské unie (dále jen „Listina“), „stejnou právní sílu jako Smlouvy“.¹⁶ Listina zakotvuje ochranu osobních údajů jako základní právo podle článku 8, které je odlišné od respektování soukromého a rodinného života podle článku 7. Článek 8 stanovuje požadavek na oprávněný důvod tohoto zpracování. Stanovuje zejména, že osobní údaje musí být zpracovány „na základě souhlasu dotčené osoby nebo na základě jiného oprávněného důvodu stanoveného zákonem“.¹⁷ Tato ustanovení posilují jak význam zásady zákonnosti, tak potřebu přiměřeného zákonného důvodu ke zpracování osobních údajů.

Navrhované nařízení o ochraně údajů

V rámci procesu přezkumu ochrany údajů se nyní diskutuje o oblasti působnosti důvodů pro zákonnost podle článku 7, a zejména o oblasti působnosti čl. 7 písm. f).

Článek 6 navrhovaného nařízení uvádí důvody zákonného zpracování osobních údajů. S určitými výjimkami (které budou popsány níže) zůstává všech šest stávajících důvodů téměř beze změny v porovnání s důvody, které v současné době uvádí článek 7 této směrnice. Komise však navrhla poskytnout další pokyny ve formě aktů v přenesené pravomoci.

---

¹⁶ Viz čl. 6 odst. 1 SEU.

¹⁷ Viz čl. 8 odst. 2 Listiny.

Je zajímavé si uvědomit, že v rámci práce příslušného evropského parlamentního výboru¹⁸ byly učiněny pokusy objasnit pojem oprávněných zájmů v samotném navrhovaném nařízení. Byl navržen seznam případů, v nichž by oprávněné zájmy správce údajů zpravidla převýšily nad oprávněnými zájmy a základními právy a svobodami subjektu údajů, a druhý seznam případů, kdy by tomu bylo naopak. Tyto seznamy, které by byly uvedeny buď v ustanoveních, nebo v bodech odůvodnění, poskytují vhodné vstupní údaje pro posouzení vyváženosti práv a zájmů správce a subjektu údajů, a jsou v tomto stanovisku zohledněny.¹⁹

II.2. Úloha pojmu

Oprávněné zájmy správce: ověření vyváženosti jako konečná možnost?

Čl. 7 písm. f) je uveden jako poslední ze šesti důvodů umožňujících zákonné zpracování osobních údajů. Vyzývá k ověření vyváženosti: nezbytné předpoklady pro dosažení oprávněných zájmů správce (nebo třetích osob) musí být vyvažovány proti zájmům nebo základním právům a svobodám subjektu údajů. Výsledek tohoto ověření vyváženosti určuje, zda se lze čl. 7 odst. f) dovolávat jako právního základu pro zpracování údajů.

Otevřený charakter tohoto ustanovení vyvolává řadu významných otázek týkajících se jeho přesné oblasti působnosti a uplatnění, které budeme v tomto stanovisku postupně analyzovat. Jak však bude vysvětleno níže, nemusí to nutně znamenat, že je tuto volbu nutno vnímat jako možnost, které by se mělo využívat pouze zřídka za účelem vyplnění mezer v neobvyklých a nepředvídatelných situacích jako východisko z nouze nebo jako poslední možnost v případě, že nelze uplatnit jiné důvody. Neměla by být vnímána ani jako možnost optimální a její používání by nemělo být neoprávněně rozšiřováno z toho důvodu, že je považována za méně omezující než ostatní důvody.

Čl. 7 písm. f) může mít naopak vlastní přirozené pole působnosti a může sehrát velmi užitečnou roli jako důvod pro zákonné zpracování za předpokladu, že bude splněna řada klíčových podmínek.

Vhodné použití čl. 7 písm. f) za správných okolností a s výhradou odpovídajících ochranných opatření může rovněž pomoci zabránit zneužívání nebo nadužívání jiných právních důvodů.

Prvních pět důvodů uvedených v článku 7 se jako důvodu pro oprávněnost dovolává souhlasu subjektu údajů, smluvního ujednání, právní povinnosti nebo jiného konkrétního odůvodnění. Pokud je zpracování údajů založeno na jednom z těchto pěti důvodů, je považováno *a priori* za oprávněné, a tudíž je pouze nutné, aby bylo v souladu s jinými příslušnými ustanoveními právních předpisů. Jinými slovy zde existuje předpoklad, že vyváženost jednotlivých práv a zájmů, o které se jedná – včetně práv a zájmů správce a subjektu údajů – je dodržena, to vše samozřejmě za předpokladu, že jsou dodržena i všechna ostatní ustanovení zákona na ochranu

---

¹⁸Návrh zprávy Výboru pro občanské svobody, spravedlnost a vnitřní věci (LIBE) k návrhu nařízení Evropského parlamentu a Rady o ochraně fyzických osob v souvislosti se zpracováním osobních údajů a o volném pohybu těchto údajů (obecné nařízení o ochraně údajů) (COM(2012)0011 – C7-0025/2012 – 2012/ 0011(COD)) ze dne 16.1.2013 (dále jen „návrh zprávy výboru LIBE“). Viz zejména pozměňovací návrhy 101 a 102. Viz také pozměňovací návrhy, které výbor přijal dne 21.10.2013 ve své závěrečné zprávě (dále jen „závěrečná zpráva výboru LIBE“).

¹⁹Viz oddíl III.3.1, zejména odrážky na stranách 24–25, které obsahují neúplný seznam některých nejčastějších souvislostí, v nichž může vyvstat otázka oprávněného zájmu podle čl. 7 písm. f).

údajů. Čl. 7 písm. f) na druhé straně vyžaduje *zvláštní* ověření v případech, kdy nelze použít předem definované scénáře uvedené v písmenech a) – e). To zajistí, aby jakékoli zpracování údajů mimo tyto scénáře splňovalo požadavek ověření vyváženosti a aby řádně zohlednilo zájmy a základní práva subjektu údajů.

Toto ověření může v některých případech vést k závěru, že se vyváženost kloní ve prospěch zájmů a základních práv subjektů údajů a že v důsledku toho nelze zpracování údajů provést. Na druhé straně v jiných případech může být vhodné posouzení vyváženosti podle čl. 7 písm. f), často obsahující i možnost zpracování údajů odmítnout, platnou alternativou k nevhodnému použití například důvodu „souhlasu“ nebo „nezbytnosti splnění smlouvy“. Je-li pojat tímto způsobem, představuje čl. 7 písm. f) v porovnání s ostatními předem stanovenými důvody doplňkovou ochrannou klauzuli, která vyžaduje provedení odpovídajících opatření. Nelze jej tedy považovat za „nejslabší článek“ ani za „otevřené dveře“ umožňující legitimizaci zpracování veškerých údajů, na které nelze aplikovat žádný ze zbývajících právních důvodů.

Pracovní skupina znovu opakuje, že při výkladu oblasti působnosti čl. 7 písm. f) je jejím cílem vyvážený přístup, který zajišťuje potřebnou flexibilitu správců údajů v situacích, kdy nedochází k nepřijatelnému dopadu na subjekty údajů, přičemž současně poskytuje subjektům údajů dostatečnou právní jistotu a záruky, že nedojde ke zneužití tohoto otevřeného ustanovení.

II.3. Související pojmy

Vztah čl. 7 písm. f) k ostatním důvodům zákonnosti

Článek 7 začíná souhlasem, pokračuje výčtem ostatních důvodů zákonnosti včetně smluv a právních povinností a postupně přechází k ověření oprávněného zájmu, které je v seznamu uvedeno jako poslední ze šesti přípustných důvodů. Pořadí, ve kterém jsou právní důvody v článku 7 uvedeny, je někdy interpretováno jako vodítko relativního významu jednotlivých těchto důvodů. Nicméně, jak již bylo zdůrazněno ve stanovisku pracovní skupiny k definici souhlasu²⁰, nečiní znění směrnice právní rozdíl mezi těmito šesti důvody a nenaznačuje, že by mezi nimi existovala jakákoli hierarchie. Nic nenasvědčuje tomu, že by čl. 7 písm. f) měl být uplatňován pouze ve výjimečných případech a text rovněž nijak jinak nenaznačuje, že by konkrétní pořadí šesti uvedených právních důvodů mělo jakýkoli právně relevantní účinek. Zároveň je přesný smysl čl. 7 písm. f) a jeho vztah k dalším důvodům zákonnosti již dlouho dosti nejasný.

V této souvislosti a s ohledem na historickou a kulturní rozmanitost a otevřenou formulaci směrnice se vyvinuly různé přístupy: některé členské státy mají tendenci vnímat čl. 7 písm. f) jako nejméně upřednostňovaný důvod, který je určen k vyplnění mezer pouze v několika málo výjimečných případech, kdy není možné nebo žádoucí uplatnit některý ze zbývajících pěti důvodů.²¹ Jiné členské státy ho naopak vnímají jen jako jednu ze šesti možností, která není ani více, ani méně významná než ostatní možnosti a kterou lze uplatnit v celé řadě velmi různorodých situací za předpokladu, že jsou splněny potřebné podmínky.

²⁰ Viz poznámka pod čarou 2 výše.

²¹ Je rovněž třeba poznamenat, že návrh zprávy výboru LIBE ve svém pozměňovacím návrhu č. 100 vyzýval k oddělení čl. 7 písm. f) od ostatních právních důvodů a navrhoval rovněž dodatečné požadavky pro případ využití tohoto právního důvodu včetně větší transparentnosti a odpovědnosti, jak uvedeme později.

Vzhledem k těmto odlišnostem a rovněž ve světle rozsudku ve věci ASNEF a FECEMD je důležité vyjasnit vztah důvodu „oprávněných zájmů“ a ostatních důvodů zákonnosti např. ve vztahu k souhlasu, smlouvám, úkolům ve veřejném zájmu a rovněž ve vztahu k právu subjektu údajů na námitku. To může pomoci lépe definovat úlohu a funkci důvodu oprávněných zájmů, a tak přispět k právní jistotě.

Je třeba rovněž poznamenat, že důvod oprávněných zájmů společně s dalšími důvody kromě souhlasu vyžaduje ověření „nezbytnosti“. To striktně omezuje souvislosti, v nichž lze jednotlivé důvody uplatnit. Evropský soudní dvůr konstatoval, že „nezbytnost“ je pojem, který má v právu Společenství svůj vlastní samostatný význam.²² Užitečné pokyny poskytl rovněž Evropský soud pro lidská práva.²³

Vhodný právní důvod navíc nezabývá správce údajů jeho povinností podle článku 6 s ohledem na korektnost, zákonnost, nezbytnost a přiměřenost, jakož i kvalitu údajů. Například ani při zpracování osobních údajů z důvodu oprávněných zájmů nebo splnění smlouvy by nebylo možné shromažďování údajů, které by s ohledem na stanovený účel přesahovalo míru.

Oprávněné zájmy a jiné důvody uvedené v článku 7 jsou důvody alternativními, a proto je dostačující, když platí pouze jeden z nich. Fungují však jako důvody kumulativní ve vztahu nejen k požadavkům článku 6, ale rovněž ke všem ostatním případně použitelným zásadám a požadavkům na ochranu údajů.

Další ověření vyváženosti

Čl. 7 písm. f) nepředstavuje jediné ověření vyváženosti, které směrnice stanoví. Například článek 9 vyzývá k vyvažování práva na ochranu osobních údajů a svobody projevu. Tento článek umožňuje členským státům stanovit nezbytné odchylky a výjimky ze zpracování osobních údajů „prováděné výlučně pro účely žurnalistiky nebo uměleckého či literárního projevu“, pokud jsou „nezbytné pro uvedení práva na soukromí do souladu s předpisy upravujícími svobodu projevu.“

Celá řada dalších ustanovení této směrnice navíc rovněž vyžaduje posouzení případ od případu, vyvažování zájmů a práv, o které se jedná, a flexibilní posouzení, které zohledňuje více faktorů. Patří mezi ně mimo jiné například ustanovení o nezbytnosti, přiměřenosti a omezení účelu, výjimky uvedené v článku 13 a vědecký výzkum.

Skutečně se zdá, že tato směrnice byla navržena tak, aby ponechávala prostor pro interpretaci a vyvažování zájmů. To bylo samozřejmě alespoň zčásti zamýšleno tak, aby byl členským státům ponechán další prostor pro provedení do vnitrostátního práva. Avšak kromě toho určitá

---

²² Rozsudek Evropského soudního dvora ze dne 16. prosince 2008 ve věci C-524/06 (Heinz Huber v. Spolková republika Německo, odst. 52: „S ohledem na cíl spočívající v zajištění rovnocenné úrovně ochrany ve všech členských státech tudíž nemůže mít pojem „nezbytnost“, jak vyplývá z čl. 7 písm. e) směrnice 95/46, který má za cíl přesně vymezit jeden z případů, ve kterém je zpracování osobních údajů oprávněné, rozdílný obsah v jednotlivých členských státech. Jedná se tedy o autonomní pojem práva Společenství, který musí být vykládán tak, aby plně odpovídal předmětu této směrnice, jak je definován v jejím čl. 1 odst. 1“.

²³ Rozsudek Evropského soudu pro lidská práva v případě Silver a další proti Spojenému království ze dne 25. března 1983 se v odstavci 97 zabývá výrazem „nezbytný v demokratické společnosti“: „adjektivum „nezbytný“ není synonymem pro „nepostradatelný“ a postrádá rovněž flexibilitu výrazů jako „přípustný“, „obvyklý“, „užitečný“, „rozumný“ nebo „žádoucí“ ....“

potřeba flexibility vyplývá zároveň ze samé podstaty práva na ochranu osobních údajů a práva na soukromí. Tato dvě práva jsou skutečně spolu s většinou ostatních základních práv (nikoli však se všemi) považována za relativní nebo podmíněná lidská práva.²⁴ Práva tohoto typu musí být vždy interpretována v souvislostech. S výhradou vhodných ochranných opatření mohou být vyvažována proti právům jiných osob. V některých případech – a rovněž s výhradou vhodných ochranných opatření – mohou být rovněž omezena z důvodů veřejného zájmu.

II.4. Souvislosti a strategické důsledky

Zajistit oprávněnost, ale také flexibilitu: prostředky pro specifikaci čl. 7 písm. f)

Stávající znění čl. 7 písm. f) směrnice je otevřené. To znamená, že se ho lze dovolávat v celé řadě situací, pokud budou splněny požadavky, které jsou v něm uvedeny, včetně ověření vyváženosti. Tato flexibilita však může mít také negativní důsledky. Důležitou úlohu v tom, aby nevedla k nekonzistentnímu vnitrostátnímu uplatňování nebo nedostatku právní jistoty, by mohly sehrát další pokyny.

Komise předpokládá, že takové pokyny budou obsaženy v navrhovaném nařízení ve formě aktů v přenesené pravomoci. Mezi další možnosti patří uvést vysvětlení a podrobná ustanovení v samotném textu navrhovaného nařízení²⁵ a/nebo pověřit Evropskou radu pro ochranu údajů poskytnutím dalších pokynů v této oblasti.

Každá z těchto možností má své výhody i nevýhody. Posuzování případ od případu bez jakýchkoli dalších pokynů by znamenalo riziko nekonzistentního uplatňování a nedostatečné předvídatelnosti, jak tomu bylo v minulosti.

Na druhé straně uvádět v textu samotného navrhovaného nařízení podrobné a úplné seznamy situací, kdy oprávněné zájmy správce zpravidla převáží nad základními právy subjektu údajů nebo naopak, by mohlo být zavádějící, zbytečně direktivní nebo obojí.

Tyto přístupy by však mohly inspirovat vyvážené řešení, které by spočívalo v uvedení některých dalších podrobností v navrhovaném nařízení samotném a dalších pokynů pak v delegovaných aktech nebo v pokynech Evropské rady na ochranu údajů²⁶.

Cílem analýzy v kapitole III je položit základy pro nalezení takového přístupu, který by nebyl ani natolik obecný, aby byl bezobsažný, ani natolik konkrétní, aby byl příliš rigidní.

---

²⁴ Existuje jen málo lidských práv, která není možné vyvažovat proti právům jiných osob ani proti zájmům širšího společenství. Ta jsou známa jako práva absolutní. Tato práva nelze nikdy omezit ani zmenšit bez ohledu na okolnosti, a to dokonce ani ve válečném stavu nebo ve stavu nouze. Jedná se například o právo nebýt mučen ani podroben nelidskému či ponižujícímu zacházení. Nikdy není povoleno někoho mučit nebo podrobit nelidskému či ponižujícímu zacházení bez ohledu na okolnosti. Příklady lidských práv, která nejsou absolutní, zahrnují právo na respektování soukromého a rodinného života, právo na svobodu projevu a právo na svobodu myšlení, svědomí a náboženského vyznání.

²⁵ Viz oddíl II.1 Stručná historie v rámci okruhu „*Navrhované nařízení na ochranu údajů*“ na straně 8 a 9.

²⁶ Pokud jde o akty v přenesené pravomoci a pokyny Evropské rady na ochranu údajů, stanovisko pracovní skupiny č. 08/2012 přijaté dne 5.10.2012 (WP199), poskytující další údaje týkající se diskuse o reformě ochrany údajů, výrazně upřednostnilo posledně jmenované (viz s. 13–14).

III. Analýza ustanovení

III.1. Přehled článku 7

Článek 7 stanoví, že zpracování osobních údajů může být provedeno, pouze pokud platí alespoň jeden ze šesti právních důvodů uvedených v tomto článku. Před provedením analýzy jednotlivých důvodů uvádí oddíl III.1 přehled článku 7 a jeho vztahu k článku 8, který se týká zvláštních kategorií údajů.

III.1.1. Souhlas nebo „nezbytné pro...“

Je možné rozlišovat mezi případem, kdy jsou osobní údaje zpracovávány na základě nezpochybnitelného souhlasu subjektu údajů (čl. 7 písm. a) a zbývajících pěti případy (čl. 7 písm. b) – f)). Těchto pět případů stručně řečeno popisuje scénáře, kdy může být zpracování nezbytné v určitých souvislostech, jako je například splnění smlouvy se subjektem údajů, splnění právní povinnosti, které podléhá správce atd.

V prvním případě podle článku 7 písm. a) schvalují zpracování svých osobních údajů samy subjekty údajů. Je na nich, aby rozhodly, zda zpracování svých údajů povolí. Jejich souhlas zároveň neodstraňuje potřebu dodržovat zásady stanovené v článku 6²⁷. Aby byl souhlas oprávněný, musí navíc i nadále splňovat některé další základní podmínky, jak je uvedeno ve stanovisku pracovní skupiny č. 15/2011²⁸. Vzhledem k tomu, že zpracování údajů uživatelů závisí zcela na jejich uvážení, je kladen důraz na platnost a rozsah souhlasu subjektu údajů.

Jinými slovy, první důvod – čl. 7 písm. a) – je zaměřen na důvod pro oprávněnost v důsledku seburčení subjektu údajů. Všechny ostatní důvody naproti tomu umožňují zpracování údajů – s výhradou ochranných a jiných opatření – v situacích, kdy je bez ohledu na souhlas nezbytné a vhodné dané údaje zpracovat v určitých souvislostech ve snaze dosáhnout konkrétního oprávněného zájmu.

Každé z písmen b), c), d) a e) uvádí zásadu, při jejímž dodržení je zpracování oprávněné:

- b) splnění smlouvy se subjektem údajů;
- c) splnění právní povinnosti, které podléhá správce;
- d) zachování životně důležitých zájmů subjektu údajů;
- e) vykonání úkolu ve veřejném zájmu.

Písmeno f) je méně konkrétní a odkazuje obecněji na oprávněný zájem (jakéhokoli druhu) správce (v jakékoli souvislosti). Toto obecné ustanovení však výslovně podléhá dodatečnému ověření vyváženosti, jehož cílem je chránit zájmy a práva subjektů údajů, jak bude uvedeno níže v oddíle III.2.

---

²⁷ Rozsudek nizozemského Nejvyššího soudu ze dne 9. září 2011 ve věci ECLI:NL:HR:2011:BQ8097, §3.3 (e), pokud jde o zásadu přiměřenosti. Viz také strana 7 stanoviska pracovní skupiny č. 15/2011 uvedeného v poznámce pod čarou 2 výše: „získání souhlasu nezbavuje správce údajů povinností podle článku 6, které se týkají korektnosti, nezbytnosti a přiměřenosti, jakož i kvality údajů. Například i když je zpracování osobních údajů založeno na souhlasu uživatele, neopravňuje to ke shromažďování údajů, které by přesahovalo míru s ohledem na konkrétní účel.“

²⁸ Viz také strany 11–25 stanoviska pracovní skupiny č. 15/2011, uvedeného v poznámce pod čarou 2 výše.

Posouzení toho, zda byly splněny zásady stanovené v čl. 7 písm. a) – f), v každém případě provede nejprve správce údajů v souladu s platnými právními předpisy a pokyny týkajícími se způsobu uplatňování těchto předpisů. Ve druhé instanci může být oprávněnost zpracování předmětem dalšího hodnocení, může být případně napadena subjekty údajů, dalšími zainteresovanými stranami a orgány pro ochranu údajů a konečné rozhodnutí může rozhodnout soud.

Pro dokončení tohoto stručného přehledu je třeba uvést, že – jak bude vysvětleno v oddíle III.3.6 – může subjekt údajů minimálně v případech uvedených pod písmeny e) a f) uplatnit právo na námitku, které je stanoveno v článku 14²⁹. To bude impulsem pro nové hodnocení zájmů, o které se jedná, nebo v případě přímého marketingu (čl. 14 písm. b)) bude nutné, aby správce bez jakéhokoli dalšího hodnocení zpracování osobních údajů zastavil.

III.1.2. Vztah k článku 8

Článek 8 směrnice dále upravuje zpracování některých zvláštních kategorií osobních údajů. Vztahuje se konkrétně na údaje, „které odhalují rasový či etnický původ, politické názory, náboženské nebo filozofické přesvědčení, odborovou příslušnost, jakož i zpracování údajů týkajících se zdraví a sexuálního života“ (čl. 8 odst. 1)), a údaje „týkající se protiprávního jednání nebo rozsudků v trestních věcech“ (čl. 8 odst. 5)).

Zpracování takových údajů je v zásadě zakázáno až na některé výjimky. Čl. 8 odst. 2 stanoví řadu výjimek z tohoto zákazu podle písmen a) – e). Čl. 8 odst. 3 a 4 stanoví další výjimky. Některá tato ustanovení jsou podobná – ale nikoli totožná – jako ustanovení uvedená v čl. písm. a) – f).

Konkrétní podmínky článku 8 stejně jako skutečnost, že se některé z důvodů uvedených v článku 7 podobají podmínkám stanoveným v článku 8, navozují otázku vztahu mezi těmito dvěma ustanoveními.

Pokud je článek 8 navržen jako *lex specialis*, je třeba zvážit, zda zcela vylučuje použitelnost článku 7. Pokud ano, znamenalo by to, že zvláštní kategorie osobních údajů lze zpracovávat, aniž by byl splněn článek 7, za předpokladu, že lze uplatnit jednu z výjimek uvedených v článku 8. Je však také možné, že tento vztah je složitější a články 7 a 8 by měly být uplatňovány kumulativně.³⁰

Ať tak či onak je jasné, že cílem této politiky je poskytnout další ochranu zvláštních kategorií údajů. Proto by měl být stejně jasný i konečný výsledek analýzy: použití článku 8, ať již samostatně nebo kumulativně spolu s článkem 7, si klade za cíl poskytnout vyšší úroveň ochrany zvláštních kategorií údajů.

²⁹ Podle čl. 14 písm. a) toto právo platí „leďaže vnitrostátní právo stanoví jinak“. Například švédské vnitrostátní právo neumožňuje vznést námitku proti zpracování údajů, které je založeno na čl. 7 písm. e).

³⁰ Vzhledem k tomu, že článek 8 je nastaven jako *zákaz s výjimkami*, mohou být tyto výjimky vnímány jako požadavky, které pouze omezují rozsah zákazu, ale samy o sobě nepředstavují dostatečný právní základ pro zpracování údajů. Podle tohoto výkladu nevylučuje použitelnost výjimek uvedených v článku 8 použitelnost požadavků uvedených v článku 7 a pokud je to vhodné, je nutno oba tyto články použít kumulativně.

V praxi platí, že zatímco článek 8 v některých případech stanoví přísnější požadavky – jako například „výslovný“ souhlas v čl. 8 odst. 2 písm. a) v porovnání s „nezpochybnitelným“ souhlasem uvedeným v článku 7 – neplatí to pro všechna ustanovení. Některé výjimky uvedené v čl. 8 se nejeví jako rovnocenné nebo přísnější než důvody uvedené v článku 7. Nebylo by například vhodné dospět k závěru, že očividné zveřejnění zvláštních kategorií údajů podle čl. 8 odst. 2 písm. e) by mohlo být – vždy a samo o sobě – dostatečnou podmínkou umožňující jakýkoli typ zpracování údajů bez posouzení vyváženosti zájmů a práv, které požaduje čl. 7 písm. f)³¹.

V některých situacích by v případě, že správcem údajů je politická strana, rovněž přestal platit zákaz zpracování zvláštních kategorií údajů podle čl. 8 odst. 2 písm. d). To však neznamená, že jakékoli zpracování v oblasti působnosti tohoto ustanovení je nutně zákonné. To je nutné posoudit samostatně a je možné, že správce bude muset prokázat například, že „zpracování je nezbytné pro splnění smlouvy“ (čl. 7 písm. b), nebo že převládne jeho oprávněný zájem podle čl. 7 písm. f). V tomto posledně jmenovaném případě je po vyhodnocení, že správce údajů splňuje požadavky uvedené v článku 8, nutné provést ověření vyváženosti podle čl. 7 písm. f).

Obdobně pouhá skutečnost, že zpracování údajů je „nezbytné pro účely zdravotní prevence, lékařských diagnóz, lékařské péče a ošetřování nebo správy zdravotnických služeb“ a tyto údaje jsou zpracovávány na základě povinnosti zachovávat profesní tajemství – vše v souladu s čl. 8 odst. 3 – implikuje, že toto zpracování citlivých údajů je *zproštěno zákazem* stanoveného v čl. 8 odst. 1. Tato skutečnost však nemusí být nutně postačující k tomu, aby zajistila zákonnost také podle článku 7, a bude vyžadovat ještě právní důvod, například smlouvu s pacientem podle čl. 7 písm. b, právní povinnost na základě čl. 7 písm. c), vykonání úkolu ve veřejném zájmu podle čl. 7 písm. e) nebo posouzení podle čl. 7 písm. f).

Na závěr se pracovní skupina domnívá, že je nutno případ od případu analyzovat, zda čl. 8 sám o sobě stanoví přísnější a dostačující podmínky³², nebo zda je vyžadováno kumulativní uplatnění článku 8 i článku 7 s cílem zajistit úplnou ochranu subjektů údajů. Výsledek tohoto šetření nesmí v žádném případě vést k nižší ochraně zvláštních kategorií údajů³³.

To rovněž znamená, že má-li správce, který zpracovává zvláštní kategorie údajů, legitimizovat činnost v oblasti zpracování údajů, nesmí se nikdy dovolávat *pouze* právního důvodu podle článku 7. Tam, kde je to vhodné, článek 7 sice *nepřeváží*, ale uplatní se vždy *kumulativně* s článkem 8 s cílem zajistit, že budou dodržena všechna relevantní ochranná i jiná opatření. To bude relevantní tím spíše v případě, že se členské státy rozhodnou k výjimkám uvedeným v článku 8 přidat i další výjimky, jak stanoví čl. 8 odst. 4.

---

³¹ Navíc by čl. 8 odst. 2 písm. e) neměl být vykládán opačně v tom smyslu, že pokud údaje zveřejněné subjektem údajů nejsou citlivé, mohou být zpracovány bez jakýchkoli dalších podmínek. Veřejně dostupné údaje jsou stále osobními údaji, na které se vztahují požadavky na ochranu údajů, včetně souladu s článkem 7, bez ohledu na to, zda se jedná o údaje citlivé.

³² Viz analýzu provedenou v bodě 3.3 stanoviska pracovní skupiny týkajícího se Světové antidopingové agentury, která zohledňuje jak článek 7, tak článek 8 směrnice: Druhé stanovisko 4/2009 k Mezinárodnímu standardu pro ochranu soukromí a osobních údajů přijatému Světovou antidopingovou agenturou (WADA) k souvisejícím ustanovením kodexu WADA a dalším otázkám ochrany soukromí v souvislosti s bojem agentury WADA a (vnitrostátních) antidopingových organizací proti dopingů ve sportu, přijaté dne 6. dubna 2009 (WP162).

³³ Je samozřejmé, že i v případě použití článku 8 je nutno zajistit dodržování ostatních ustanovení této směrnice včetně článku 6.

III.2. Čl. 7 písm. a) až e)

V tomto oddíle III.2 uvádíme stručný přehled jednotlivých právních důvodů uvedených v čl. 7 písm. a) – e) této směrnice; oddíl III.3 stanoviska se pak následně zaměří na čl. 7 písm. f). Tato analýza rovněž zvýrazní některá z nejběžnějších rozhraní mezi těmito právními důvody, která zahrnují například „smlouvu“, „právní povinnost“ a „oprávněný zájem“ v závislosti na konkrétních souvislostech a okolnostech daného případu.

III.2.1. Souhlas

Souhlas jako právní důvod byl analyzován ve stanovisku pracovní skupiny č. 15/2011 k definici souhlasu. Dle hlavních zjištění tohoto stanoviska je souhlas jedním z několika právních důvodů zpracování osobních údajů, nikoli však důvodem hlavním. Hraje sice důležitou úlohu, ale to neznámá, že jiné právní důvody nemohou být v některých případech z hlediska správce nebo z hlediska subjektu údajů vhodnější. Pokud se správně používá, je souhlas nástrojem, který dává subjektu údajů kontrolu nad zpracováním jeho údajů. Jestliže se však používá nesprávně, kontrola subjektu údajů se stává iluzorní a souhlas pak nepředstavuje vhodný základ pro zpracování.

V rámci svých doporučení trvala pracovní skupina na tom, že je nezbytné dále upřesnit význam výrazu „nezpochybnitelný souhlas“: „Tímto upřesněním by se mělo zdůraznit, že nezpochybnitelný souhlas vyžaduje používání mechanismů, které neponechávají prostor pro pochybnosti ohledně úmyslu subjektu údajů udělit souhlas. Zároveň by mělo být jasně uvedeno, že používání výchozího nastavení, které subjekt údajů musí změnit, pokud chce zpracování odmítnout (souhlas založený na mlčení) samo o sobě nevede k získání nezpochybnitelného souhlasu. To platí zvláště v online prostředí.“³⁴ Uložila rovněž správcům údajů povinnost zavést mechanismy pro prokazování souhlasu (v rámci obecného závazku odpovědnosti) a požádala zákonodárce o doplnění výslovného požadavku týkajícího se kvality a přístupnosti informací, které tvoří základ souhlasu.

III.2.2. Smlouva

Čl. 7 písm. b) poskytuje právní důvod v situacích, kdy „je zpracování nezbytné pro splnění smlouvy, kde je subjekt údajů jednou ze stran, nebo pro provedení opatření přijatých před uzavřením smlouvy na žádost tohoto subjektu“. To zahrnuje dva různé scénáře.

- i) Za prvé se toto ustanovení vztahuje na situace, kdy je zpracování nezbytné pro splnění smlouvy, kde je subjekt údajů jednou ze stran. To může zahrnovat například zpracování adresy subjektu údajů za účelem dodání zboží zakoupeného online nebo zpracování detailů kreditní karty za účelem provedení platby. V rámci pracovního poměru může tento důvod umožnit například zpracování informace o mzdách a podrobnosti o bankovním účtu umožňující výplatu mezd.

Toto ustanovení je třeba vykládat striktně a nevztahuje se na situace, kdy toto zpracování není opravdu *nezbytné pro splnění smlouvy*, avšak správce ho subjektu údajů jednostranně uložil. Také skutečnost, že někdy je zpracování údajů upraveno smlouvou, neznámá automaticky, že je toto zpracování nezbytné pro její splnění.

---

³⁴ Viz strana 36 stanoviska pracovní skupiny č. 15/2011 k definici souhlasu.

Například čl. 7 písm. b) není vhodným právním důvodem pro vytváření profilu vkusu uživatele a jeho volby životního stylu na základě jeho údajů typu click-stream na internetových stránkách a zakoupeného zboží. Je tomu tak proto, že se správcem údajů nebyla uzavřena smlouva na vytváření profilu, ale na dodání například určitých výrobků a služeb. Ani v případě, že jsou tyto činnosti související se zpracováním údajů výslovně uvedeny v textu smlouvy malým písmem, neznamená tato skutečnost sama o sobě, že by byly nezbytné pro splnění smlouvy.

V tomto případě zde existuje jednoznačná souvislost mezi posouzením nezbytnosti a souladu se zásadou omezení účelu. To je významné pro stanovení přesného zdůvodnění smlouvy, tj. její podstaty a základního cíle, protože právě na jejich základě proběhne ověření, zda je zpracování údajů nezbytné pro její splnění.

V některých mezních situacích může být určení, zda je zpracování nezbytné pro splnění smlouvy, diskutabilní nebo k němu může být zapotřebí zjistit konkrétnější skutečnosti. Například vytvoření interní firemní databáze kontaktů na zaměstnance, která by obsahovala jméno, pracovní adresu, telefonní číslo a e-mailovou adresu všech zaměstnanců s cílem umožnit jim vzájemně se kontaktovat, může být v některých situacích považováno za nezbytné pro splnění smlouvy podle čl. 7 písm. b), ale mohlo by být zákonné i podle čl. 7 písm. f), pokud je prokázán převažující zájem správce a jsou přijata veškerá vhodná opatření včetně například přiměřené konzultace se zástupci zaměstnanců.

Jiné případy, například elektronické monitorování pohybu zaměstnanců na internetu, jejich využívání e-mailu nebo telefonu nebo kamerové monitorovací systémy sledující zaměstnance jsou jednoznačnějším příkladem zpracování, které bude pravděpodobně přesahovat rámec toho, co je nezbytné pro splnění pracovní smlouvy, ačkoli v tomto případě to může záviset i na povaze daného zaměstnání. Další typickou oblastí, která bude pravděpodobně přesahovat rámec toho, co je nezbytné pro splnění smlouvy, je prevence podvodů, která může zahrnovat mimo jiné monitorování zákazníků a vytváření jejich profilů. Takové zpracování by pak mohlo být i nadále oprávněné podle dalšího důvodu uvedeného v čl. 7, kterým může být tam, kde je to vhodné, například souhlas a dále právní povinnost nebo oprávněný zájem správce (čl. 7 písm. a), c) nebo (f)).³⁵ V posledně jmenovaném případě by se na zpracování měla vztahovat dodatečná ochranná opatření, která budou přiměřeně chránit zájmy nebo práva a svobody subjektů údajů.

Čl. 7 písm. b) se vztahuje pouze na to, co je nezbytné pro *splnění* smlouvy. Nevztahuje se na žádné další úkony způsobené nedodržením smlouvy ani na žádné jiné nesrovnalosti při plnění smlouvy. Pokud se zpracování týká běžného plnění smlouvy, mohlo by spadat pod čl. 7 písm. b). V případě, že při plnění smlouvy dojde k

---

³⁵ Další příklad více právních důvodů je uveden ve stanovisku pracovní skupiny č. 15/2011 k definici souhlasu (uvedeného v poznámce pod čarou 2 výše). Při koupi automobilu může být správce údajů oprávněn zpracovávat osobní údaje pro různé účely a na základě různých důvodů:

- údaje nezbytné pro koupi automobilu – čl. 7 písm. b),
- pro zpracování dokladů k automobilu – čl. 7 písm. c),
- pro služby poskytované v rámci správy klientů (např. aby mohl být prováděn servis automobilu různými přidruženými podniky v EU) – čl. 7 písm. f),
- pro předání údajů třetím stranám pro účely jejich marketingových činností – čl. 7 písm. a).

nesrovnalosti, na jejímž základě vznikne spor, může se zpracování údajů ubírat jiným směrem. Zpracování základních informací o subjektu údajů, jako je jméno, adresa a odkaz na nesplněné smluvní závazky za účelem zasílání oficiálních upomínek, by měla být stále považována za součást zpracování údajů nezbytného pro splnění smlouvy. S ohledem na propracovanější zpracování údajů, které může nebo nemusí zahrnovat třetí strany, jako je například externí vymáhání pohledávek nebo podání soudní žaloby na zákazníka, který nezaplatil za službu, lze argumentovat, že takové zpracování již neprobíhá v rámci „obvyklého“ plnění smlouvy, a proto nespadá pod čl. 7 písm. b). Tím by se však zpracování jako takové nestalo neoprávněným; správce má oprávněný zájem na sjednání nápravy s cílem zajistit dodržování práv, která mu ze smlouvy vyplývají. Lze použít i jiné právní důvody, jako je čl. 7 písm. f), s výhradou přiměřených ochranných a jiných opatření a splnění ověření vyváženosti.³⁶

- ii) Za druhé se čl. 7 odst. b) vztahuje rovněž na zpracování, které je provedeno *před* uzavřením smlouvy. To se vztahuje na předmluvní vztahy za předpokladu, že jsou dané kroky provedeny na žádost subjektu údajů, a nikoli z podnětu správce nebo třetí osoby. Například pokud fyzická osoba požádá prodejce o zaslání nabídky produktu, bude zpracování pro tyto účely, jako například uchování podrobností o adrese a informace o požadovaném zboží na omezenou dobu, na základě tohoto právního důvodu vhodné. Obdobně pokud si fyzická osoba vyžádá cenovou nabídku od pojistitele svého automobilu, může pojistitel zpracovat potřebné údaje, například značku a stáří vozu a další relevantní údaje, aby mohl tuto cenovou nabídku vypracovat.

Podrobné ověření informací (tzv. *background check*), například zpracování údajů z lékařských prohlídek dříve, než pojišťovna poskytne žadateli zdravotní nebo životní pojištění, by však nebylo považováno za nezbytná opatření přijatá na žádost subjektu údajů. Úvěrové referenční kontroly před poskytnutím úvěru nejsou rovněž prováděny na *žádost* subjektu údajů podle čl. 7 písm. b), ale podle čl. 7 písm. f) nebo podle čl. 7 písm. c) s ohledem na splnění právní povinnosti banky nahlédnout do oficiálního seznamu registrovaných dlužníků.

Tento důvod nebude možné použít ani pro přímý marketing z podnětu prodejce/správce. V některých případech by čl. 7 písm. f) mohl představovat vhodný právní důvod namísto čl. 7 písm. b) s výhradou přiměřených ochranných i jiných opatření a splnění ověření vyváženosti. V ostatních případech včetně rozsáhlého vytváření profilů, sdílení údajů, přímého online marketingu nebo reklamy založené na chování spotřebitele by měl být zvážen souhlas podle čl. 7 písm. a), jak vyplývá z následující analýzy.³⁷

---

³⁶ Pokud jde o zvláštní kategorie údajů, lze zohlednit i čl. 8 odst. 1 písm. e) – „nezbytné pro zjištění, uplatnění nebo obranu právních nároků před soudem.“

³⁷ Viz oddíl III.3.6 písm. b) v rámci okruhu „Ilustrace: vývoj přístupu k přímému marketingu“ na stranách 45–46.

III.2.3. Právní povinnost

Čl. 7 písm. c) slouží jako právní důvod v situacích, kdy je zpracování „nezbytné pro splnění právní povinnosti, které podléhá správce“. Může tomu tak být například v případě, kdy jsou zaměstnavatelé povinni oznamovat údaje o platech zaměstnanců orgánům sociálního zabezpečení nebo daňovým orgánům nebo v případě povinnosti finančních institucí oznamovat některé podezřelé transakce příslušným orgánům v souladu s ustanoveními proti praní špinavých peněz. Mohlo by se také jednat o povinnost podléhající výkonu veřejné moci vzhledem k tomu, že neexistují žádná omezení ohledně uplatnění čl. 7 písm. c) na soukromý nebo veřejný sektor. To by platilo například pro shromažďování údajů místním úřadem za účelem řešení pokut za parkování na nedovolených místech.

Čl. 7 písm. c) vykazuje podobnost s čl. 7 písm. e) vzhledem k tomu, že úkol ve veřejném zájmu je často založen na právním ustanovení nebo je z něho odvozen. Oblast působnosti čl. 7 písm. c) je však striktně vymezena.

Aby bylo možno uplatnit čl. 7 písm. c), musí být tato povinnost uložena zákonem (a nikoli stanovena například na základě smluvního ujednání). Aby tato povinnost byla platná a závazná, musí tento zákon splňovat všechny relevantní podmínky a musí být rovněž v souladu se zákonem na ochranu údajů včetně požadavku nezbytnosti, přiměřenosti³⁸ a omezení účelu.

Je také důležité zdůraznit, že čl. 7 odst. c) se vztahuje k právním předpisům Evropské unie nebo členských států. Na povinnosti vyplývající z právních předpisů třetích zemí (jako například povinnost zřídit ve Spojených státech systémy whistleblowingu podle zákona „Sarbanes–Oxley“ z roku 2002), se tento důvod nevztahuje. Aby byla právní povinnost třetí země platná, musela by být oficiálně uznána a začleněna do právního řádu dotčeného členského státu, například ve formě mezinárodní dohody³⁹. Na druhou stranu potřeba souladu se zahraniční povinností může představovat oprávněný zájem správce, avšak pouze s výhradou ověření vyváženosti podle čl. 7 písm. f) a za předpokladu, že jsou zavedena přiměřená ochranná opatření, jako například opatření schválená příslušným orgánem pro ochranu údajů.

Správce nesmí mít na výběr, zda tuto povinnost hodlá splnit či nikoli. Čl. 7 písm. c) se tedy nevztahuje na jednostranné dobrovolné závazky a zpracování údajů v rámci partnerství veřejného a soukromého sektoru nad rámec požadavků zákona. Pokud se například poskytovatel internetových služeb bez jasné a konkrétní právní povinnosti rozhodne sledovat své uživatele ve snaze bojovat proti nelegálnímu stahování, nebude čl. 7 písm. c) vhodným právním důvodem pro tento účel.

Tato právní povinnost musí také být sama o sobě dostatečně jasná z hlediska zpracování osobních údajů, které vyžaduje. Čl. 7 písm. c) se tedy uplatní na základě právních ustanovení,

---

³⁸ Viz také stanovisko pracovní skupiny 01/2014 k používání pojmů nezbytnosti a přiměřenosti a ochraně údajů v odvětví vymáhání práva přijaté dne 27.2.2014 (WP 211).

³⁹ Tuto otázku rozebírá oddíl 4.2.2 stanoviska pracovní skupiny č. 10/2006 ke zpracovávání osobních údajů Společností pro celosvětovou mezibankovní finanční komunikaci (Society for Worldwide Interbank Financial Telecommunication (SWIFT)) přijatého dne 20.11.2006 (WP128) a stanovisko pracovní skupiny č. 1/2006 k použití pravidel EU pro ochranu údajů na vnitřní informování o pochybných praktikách (whistleblowing) pro oblasti účetnictví, vnitřních účetních kontrol, záležitostí týkajících se auditu, boji proti korupci, bankovní a finanční kriminalitě přijaté dne 1.2.2006 (WP 117).

kteřá odkazují výslovně na povahu a předmět zpracování. Správci by neměla být při plnění této právní povinnosti poskytnuta nepřiměřená autonomie.

Právní předpisy mohou v některých případech stanovit pouze obecný cíl a konkrétnější povinnosti mohou být stanoveny na jiné úrovni, např. v sekundárních právních předpisech nebo závazným rozhodnutím orgánu veřejné moci v konkrétním případě. Z toho mohou vyplynout rovněž právní povinnosti podle čl. 7 písm. c) za předpokladu, že povaha a předmět tohoto zpracování jsou jednoznačně definovány a mají přiměřený právní základ.

Jiná situace by však nastala, pokud by regulační orgán stanovil pouze obecné směry politiky a podmínky, za nichž by mohl zvažovat použití svých donucovacích pravomocí (např. regulační pokyny finančním institucím ohledně některých standardů hloubkové kontroly). V takových případech by měly být činnosti související se zpracováním údajů posuzovány podle čl. 7 písm. f) a byly by považovány za oprávněné pouze na základě dodatečného ověření vyváženosti.⁴⁰

Obecně je třeba poznamenat, že některé činnosti související se zpracováním údajů mohou být velmi blízké čl. 7 písm. c) nebo čl. 7 písm. b), aniž by zcela splňovaly kritéria pro uplatnění těchto důvodů. To neznamená, že takové zpracování je vždy nutně neoprávněné; v některých případech může být oprávněné, ale spíše podle čl. 7 písm. f) s výhradou dodatečného ověření vyváženosti.

III.2.4. Životně důležitý zájem

Čl. 7 písm. d) stanoví právní důvod v situacích, kdy je zpracování „nezbytné pro zachování životně důležitých zájmů subjektu údajů“. Tato formulace se liší od znění použitého v čl. 8 odst. 2 písm. c), které je konkrétnější a týká se situací, kdy je zpracování „nezbytné k obraně životně důležitých zájmů subjektu údajů nebo jiné osoby v případě, že subjekt údajů není fyzicky nebo právně způsobilý udělit svůj souhlas“.

Jeví se však, že z obou těchto ustanovení vyplývá, že tento právní důvod by měl mít omezené použití. Především se jeví, že slovní spojení „životně důležitý zájem“ omezuje uplatnění tohoto důvodu na otázky života a smrti, nebo přinejmenším na ohrožení představující riziko úrazu nebo jiného poškození zdraví subjektu údajů (nebo v případě čl. 8 odst. 2 písm. c) i jiných osob).

31. bod odůvodnění potvrzuje, že cílem tohoto právního důvodu je „chránit zájem důležitý pro život subjektu údajů“. Směrnice však přesně nespécifikuje, zda se musí jednat o bezprostřední ohrožení. To vyvolává otázky týkající se rozsahu shromažďování údajů, například zda je lze provádět jako preventivní opatření nebo uplatňovat v širokém měřítku, jako je shromažďování údajů o cestujících v letecké dopravě v případě, že bylo zjištěno riziko epidemiologického onemocnění nebo bezpečnostního incidentu.

Pracovní skupina se domnívá, že u tohoto ustanovení je nutný restriktivní výklad v souladu s duchem článku 8. Přestože čl. 7 odst. d) neomezuje použití tohoto důvodu konkrétně na

---

⁴⁰ Pokyny regulačního orgánu mohou hrát i nadále určitou úlohu při posuzování oprávněného zájmu správce (viz oddíl III.3.4 písm. a), zejména na straně 36).

situace, kdy jako právní důvod nelze použít souhlas, je na základě důvodů uvedených v čl. 8 odst. 2 písm. c) rozumné předpokládat, že v situacích, kdy existuje možnost i nutnost požádat o platný souhlas, je nutno o dosažení tohoto souhlasu skutečně usilovat, kdykoli je to možné. To by také omezilo uplatňování tohoto ustanovení na analýzu případ od případu a za běžných okolností by ho nebylo možné použít k legitimizaci jakéhokoli hromadného shromažďování nebo zpracovávání osobních údajů. V případě, že by to bylo nutné, by vhodnějším důvodem pro zpracování údajů byla ustanovení čl. 7 písm. c) nebo e).

III.2.5. Úkol ve veřejném zájmu

Čl. 7 písm. e) stanoví právní důvod v situacích, kdy je zpracování nezbytné pro vykonání úkolu ve veřejném zájmu nebo při výkonu veřejné moci, kterým je pověřen správce nebo třetí osoba, které jsou údaje sdělovány.

Je důležité poznamenat, že čl. 7 písm. e) stejně jako čl. 7 písm. c) odkazuje na veřejný zájem Evropské unie nebo členského státu. Obdobně „výkon veřejné moci“ označuje pravomoc udělenou Evropskou unií nebo členským státem. Jinými slovy úkoly vykonané ve veřejném zájmu třetí země nebo při výkonu veřejné moci svěřené z titulu cizího práva do oblasti působnosti tohoto ustanovení nespadají.⁴¹

Čl. 7 písm. e) se vztahuje na dvě situace a týká se jak veřejného, tak soukromého sektoru. Za prvé zahrnuje situace, kdy sám správce je pověřen výkonem veřejné moci nebo úkolem ve veřejném zájmu (avšak nemusí mít nutně i právní povinnost zpracovávat údaje) a zpracování je nezbytné pro výkon této moci nebo provedení tohoto úkolu. Například daňový orgán může shromažďovat a zpracovávat daňová přiznání fyzické osoby za účelem stanovení a ověření částky daně, která má být uhrazena. Případně profesní organizace, jako například advokátní nebo lékařská komora, která k tomu má veřejnou pravomoc, je oprávněna vést disciplinární řízení proti některým svým členům. Dalším příkladem by mohl být orgán místní samosprávy, například obecní úřad, pověřený provozem knihovny, školy nebo místního koupaliště.

Za druhé se čl. 7 písm. e) vztahuje také na situace, kdy správce není pověřen výkonem veřejné moci, ale je o zveřejnění údajů požádán třetí osobou, která jím pověřena je. Například úředník orgánu veřejné moci kompetentní k vyšetřování trestné činnosti může správce požádat o spolupráci při probíhající vyšetřování spíše než mu nařídít, aby splnil konkrétní žádost o spolupráci. Čl. 7 písm. e) pak může zahrnovat i situace, kdy správce iniciativně poskytne údaje třetí osobě, která je takovým výkonem veřejné moci pověřena. Může tomu tak být například v případě, kdy správce zjistí, že byl spáchán trestný čin, a z vlastního podnětu poskytne tuto informaci příslušným orgánům činným v trestním řízení.

Na rozdíl od případu uvedeného v čl. 7 písm. c) neexistuje požadavek, aby správce jednal na základě právní povinnosti. Použijeme-li výše uvedený příklad, správce, který náhodně zaznamená, že došlo ke spáchání krádeže nebo podvodu, nemusí mít povinnost oznámit tuto skutečnost policii, avšak ve vhodných případech tak může učinit dobrovolně na základě čl. 7 písm. e).

---

⁴¹ Pro podobný výklad pojmu „důležitého veřejného zájmu“ jako v čl. 26 odst. 1 písm. d) viz oddíl 2.4 pracovního dokumentu pracovní skupiny o jednotném výkladu čl. 26 odst. 1 směrnice 95/46/ES ze dne 24. října 1995, který byl přijat dne 25. listopadu 2005 (WP114).

Toto zpracování však musí být „nezbytné pro vykonání úkolu ve veřejném zájmu“. Případně musí být buď správce, nebo třetí osoba, které správce poskytne dané údaje, pověřen výkonem veřejné moci a zpracování údajů musí být nezbytné k výkonu této moci.⁴² Je rovněž třeba zdůraznit, že tento výkon veřejné moci nebo úkol ve veřejném zájmu bude zpravidla definován právními předpisy nebo jinými právními nařízeními. Pokud toto zpracování implikuje narušení soukromí nebo pokud to vnitrostátní právní předpisy jiným způsobem vyžadují z důvodu zajištění ochrany předmětných fyzických osob, měl by být právní základ dostatečně konkrétní a přesný, aby určil typ zpracování údajů, které bude případně povoleno.

K těmto situacím dochází stále častěji a nejsou omezeny na veřejný sektor vzhledem k trendu externího zadávání vládních úkolů subjektům sektoru soukromého. Může tomu tak být například v rámci činností souvisejících se zpracováním údajů v odvětví dopravy nebo zdravotnictví (např. epidemiologické studie, výzkum). Tento důvod by bylo možné použít rovněž v souvislosti s vymáháním práva, jak již bylo uvedeno v příkladech výše. Nicméně rozsah, v němž může být soukromé společnosti umožněno spolupracovat s orgány činnými v trestním řízení například v boji proti podvodům nebo proti nezákonnému obsahu na internetu, vyžaduje analýzu nejen podle článku 7, ale rovněž podle článku 6 vzhledem k požadavkům na omezení účelu, zákonnost a korektnost⁴³.

Čl. 7 písm. e) má potenciálně velmi širokou oblast působnosti, která vyžaduje striktní výklad a v každém jednotlivém případě jednoznačné určení veřejného zájmu, o který se jedná, a veřejné moci, která toto zpracování odůvodňuje. Tato široká oblast působnosti rovněž vysvětluje, proč článek 14 stanoví právo na námitku i pro případ zpracování údajů na základě čl. 7 písm. e) obdobně jako u čl. 7 písm. f)⁴⁴. V obou těchto případech se tak mohou uplatnit dodatečná ochranná i jiná opatření⁴⁵.

V tomto smyslu existuje určitá podobnost mezi čl. 7 písm. e) a čl. 7 písm. f) a v některých souvislostech, zejména v případě orgánů veřejné moci, může čl. 7 písm. e) nahradit čl. 7 písm. f).

Při posuzování oblasti působnosti těchto ustanovení v případě subjektů veřejného sektoru je užitečné si zejména s ohledem na navrhované změny právního rámce pro ochranu údajů uvědomit, že současné znění nařízení 45/2001,⁴⁶ které obsahuje pravidla pro ochranu údajů použitelná pro orgány a instituce Evropské Unie, neobsahuje žádné ustanovení srovnatelné s čl. 7 písm. f).

---

⁴² Jinými slovy, v těchto případech bude veřejný dopad daných úkolů a příslušná odpovědnost přetrvávat i nadále, a to i v případě, že provedení úkolu bylo převedeno na jiné subjekty včetně soukromých.

⁴³ Viz v tomto smyslu stanovisko pracovní skupiny ke společnosti SWIFT (uvedené výše v poznámce pod čarou 39), stanovisko pracovní skupiny 4/2003 k úrovni ochrany zaručené pro přenos údajů o cestujících ve Spojených státech, přijaté dne 13. června 2003 (WP78), a pracovní dokument týkající se otázek ochrany údajů souvisejících s právy duševního vlastnictví, přijatý dne 18. ledna 2005 (WP 104).

⁴⁴ Jak bylo uvedeno výše, některé členské státy (například Švédsko) neumožňují v případě zpracování údajů na základě čl. 7 písm. e) vznášet námitky.

⁴⁵ Jak bude uvedeno níže, návrh zprávy výboru LIBE navrhoval další ochranná opatření – zejména zvýšenou transparentnost – pro případ, kdy se uplatní čl. 7 písm. f).

⁴⁶ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 45/2001 ze dne 18. prosince 2000 o ochraně fyzických osob v souvislosti se zpracováním osobních údajů orgány a institucemi Společenství a o volném pohybu těchto údajů. (Úř. věst. L 8, 12.1.2001, s. 1).

Bod odůvodnění 27 tohoto nařízení stanoví, že „zpracování osobních údajů orgány a institucemi Společenství za účelem plnění úkolů veřejného zájmu zahrnuje zpracování osobních údajů nezbytných pro řízení a fungování těchto orgánů a institucí“. Toto ustanovení tedy umožňuje zpracování dat z důvodu interpretovaného široce jako „úkol ve veřejném zájmu“ v celé řadě případů, na které by se jinak vztahovalo obdobné ustanovení jako v čl. 7 písm. f). Sledování prostor kamerovými monitorovacími systémy z bezpečnostních důvodů, elektronické sledování e-mailového provozu nebo hodnocení zaměstnanců představuje jen několik příkladů, na které se může dle tohoto extenzivního výkladu vztahovat ustanovení o „úkolech vykonaných ve veřejném zájmu“.

Při pohledu do budoucna je rovněž důležité vzít v úvahu, že navrhované nařízení v čl. 6 odst. 1 písm. f) výslovně stanoví, že důvod oprávněného zájmu „se netýká zpracování prováděného orgány veřejné moci při plnění jejich úkolů.“ Pokud bude toto ustanovení přijato a bude široce interpretováno s cílem zcela zamezit orgánům veřejné moci používat oprávněný zájem jako právní důvod, pak bude nutno interpretovat důvody „veřejný zájem“ a „výkon veřejné moci“ uvedené v čl. 7 písm. e) tak, aby orgánům veřejné správy umožnily alespoň takovou míru pružnosti, která by zajistila jejich řádné řízení a fungování ve stejném rozsahu, v němž je nařízení č. 45/2001 interpretováno nyní.

Uvedenou poslední větu čl. 6 odst. 1 písm. f) navrhovaného nařízení by bylo možno alternativně vykládat tak, aby nedošlo k úplnému vyloučení orgánů veřejné moci z možnosti použít oprávněný zájem jako právní důvod. V tomto případě by měla být slova „zpracování prováděného orgány veřejné moci při plnění jejich úkolů“ v navrhovaném čl. 6 odst. 1 písm. f) vykládána úzce. Tento úzký výklad by znamenal, že zpracování za účelem řádného řízení a fungování těchto orgánů veřejné moci by nespadlo do oblasti působnosti „zpracování prováděného orgány veřejné moci při plnění jejich úkolů.“ V důsledku tohoto výkladu by mohlo být i nadále možné odůvodnit zpracování za účelem řádného řízení a fungování těchto orgánů veřejné moci na základě oprávněného zájmu.

III.3. Čl. 7 písm. f): oprávněné zájmy

Čl. 7 písm. f)⁴⁷ vyzývá k ověření vyváženosti: oprávněné zájmy správce (nebo třetích osob) musí být vyvažovány proti zájmům nebo základním právům a svobodám subjektu údajů. Výsledek tohoto ověření vyváženosti do značné míry určuje, zda se lze čl. 7 odst. f) dovolávat jako právního základu pro zpracování údajů.

Již v této fázi je nutno zmínit, že se nejedná o prosté ověření vyváženosti, které by sestávalo z pouhého vzájemného porovnání dvou snadno měřitelných a snadno srovnatelných „vah“. Jak bude v dalším textu popsáno podrobněji, provedení ověření vyváženosti může vyžadovat spíše komplexní posouzení zohledňující celou řadu faktorů. Abychom pomohli toto posouzení strukturovat a zjednodušit, rozdělili jsme celý proces do několika kroků s cílem zajistit účinné provedení ověření vyváženosti.

Oddíl III.3.1 nejprve zkoumá jednu stranu „vah“: co představuje „oprávněný zájem správce nebo třetí osoby, kterým jsou údaje sdělovány“. V oddíle III.3.2 zkoumáme druhou stranu „vah“ – co představuje „zájem nebo základní práva a svobody subjektu údajů, které vyžadují

---

⁴⁷ Úplné znění čl. 7 písm. f) viz strana 4 nahoře.

ochranu podle čl. 1 odst. 1“.

Oddíly III.3.3 a III.3.4 obsahují pokyny, jak provádět ověření vyváženosti. Oddíl III.3.3 obsahuje obecný úvod na základě tří různých scénářů. Po tomto úvodu jsou v oddíle III.3.4 nastíněny nejdůležitější aspekty, které je nutno při ověření vyváženosti zohlednit, včetně ochranných a jiných opatření stanovených správcem údajů.

V oddílech III.3.5 a III.3.6 se konečně podíváme rovněž na některé konkrétní mechanismy, jako je například odpovědnost, transparentnost a právo na námitku, které mohou pomoci zajistit – a dále posilovat – přiměřenou rovnováhu mezi různými zájmy, o něž se může jednat.

III.3.1. Oprávněné zájmy správce (nebo třetích osob)

Pojem „zájem“

Pojem „zájem“ úzce souvisí s pojmem „účel“ uvedeném v článku 6 této směrnice, avšak je od něho odlišný. V debatě o ochraně údajů se „účelem“ rozumí konkrétní důvod, proč jsou údaje zpracovávány: cíl nebo záměr zpracování údajů. Zájmem se na druhé straně rozumí širší angažovanost správce při zpracování údajů nebo výhoda, která vzniká správci – nebo která může vzniknout společnosti – na základě tohoto zpracování údajů.

Společnost může mít například *zájem* na zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví svých zaměstnanců, kteří pracují v její jaderné elektrárně. V souvislosti s tím může společnost považovat za *účel* zavádění konkrétních postupů při kontrole vstupu, které odůvodňují zpracování určitých vymezených osobních údajů s cílem přispět k zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví zaměstnanců.

Zájem musí být formulován dostatečně jasně, aby umožnil provést ověření vyváženosti zájmů a základních práv subjektu údajů. Zájem, o nějž se jedná, musí být navíc rovněž „zájmem správce“. To vyžaduje skutečný a trvajícím zájem, který odpovídá současné činnosti nebo přínosům které jsou očekávány ve velmi blízké budoucnosti. Jinými slovy zájmy, které jsou příliš vágní a spekulativní, nebudou dostačující.

Povaha zájmu může být různorodá. Některé zájmy mohou být závažné a prospěšné pro společnost jako celek, jako je například zájem tisku zveřejnit informace o korupci ve vládě nebo zájem provádět vědecký výzkum (s výhradou vhodných ochranných opatření). Jiné zájmy mohou být méně naléhavé z hlediska společnosti jako celku, případně dopad snahy o jejich naplnění na společnost může být spíše smíšený nebo kontroverzní. To se může týkat například ekonomického zájmu společnosti dovědět se co nejvíce informací o svých potenciálních zákaznících, aby mohla lépe zacílit reklamu na své výrobky nebo služby.

Kdy se jedná o „oprávněný“ a kdy o neoprávněný“ zájem?

Cílem této otázky je vymezit hranici určující, kdy se jedná o oprávněný zájem. Pokud je zájem správce údajů neoprávněný, nepřipadá v úvahu ověření vyváženosti vzhledem k tomu, že nebylo dosaženo počáteční hranice pro použití čl. 7 písm. f).

Podle názoru pracovní skupiny by pojem oprávněného zájmu mohl zahrnovat širokou škálu zájmů, ať již už triviálních nebo velmi závažných, jednoznačných nebo kontroverznějších.

Omezenější přístup a věcnější analýza by pak měly být záležitostmi druhého kroku, který se bude zabývat vyvažováním těchto zájmů a základních práv subjektů údajů.

Následuje neúplný seznam některých nejčastějších souvislostí, ve kterých může vyvstat otázka oprávněného zájmu ve smyslu čl. 7 písm. f). Uvádíme ho zde, aniž bychom předjímalí, zda po provedení vyvážení nakonec zájmy správce převáží nad zájmy a právy subjektů údajů.

- výkon práva na svobodu projevu a informací včetně médií a umění
- konvenční přímý marketing a další formy marketingu nebo reklamy
- nevyžádaná nekomerční sdělení včetně politických kampaní nebo získávání finančních prostředků na charitativní účely
- vymáhání právních nároků včetně vymáhání pohledávek prostřednictvím mimosoudních postupů
- předcházení podvodům, zneužívání služeb nebo praní špinavých peněz
- sledování zaměstnanců pro účely bezpečnosti nebo řízení
- systémy oznamování podezření z protiprávního jednání (whistleblowing)
- fyzická bezpečnost, IT a zabezpečení sítě
- zpracování údajů pro historické, vědecké nebo statistické účely
- zpracování údajů pro účely výzkumu (včetně marketingového výzkumu)?

Proto lze zájem považovat za oprávněný tehdy, pokud ho správce může uskutečňovat způsobem, který je v souladu se zákonem na ochranu údajů a s dalšími zákony. Jinými slovy oprávněný zájem musí být „přijatelný podle právních předpisů“⁴⁸.

Aby mohl být relevantní podle čl. 7 písm. f), musí tedy „oprávněný zájem“:

- být zákonný (tj. v souladu s platnými právními předpisy EU a vnitrostátními právními předpisy),
- musí být formulován dostatečně jasně, aby umožnil provést ověření vyváženosti zájmů a základních práv subjektu údajů (tj. musí být dostatečně konkrétní),
- musí představovat skutečný a trvalý zájem (tj. nesmí být spekulativní).

Skutečnost, že správce má takový oprávněný zájem na zpracování některých údajů, neznamená, že se může vždy dovolávat čl. 7 písm. f) jako právního důvodu pro toto zpracování údajů. Oprávněnost zájmu správce údajů je pouze výchozím bodem a jedním z prvků, které je třeba analyzovat v souladu s čl. 7 písm. f). To, zda se bude možné čl. 7 písm. f) dovolávat, bude záviset na výsledku ověření vyváženosti, které bude provedeno následně.

⁴⁸ Obdobně zde platí poznatky o povaze oprávněnosti v oddíle III.1.3 stanoviska pracovní skupiny 3/2013 k omezení účelu (uvedeného výše v poznámce pod čarou 9). Stejně jako v tomto stanovisku na stranách 19–20 je i zde pojem „právní předpis“ užíván v nejširším možném slova smyslu. Zahrnuje další platné právní předpisy týkající se zaměstnanosti, smluv nebo ochrany spotřebitele. Pojem právní předpis dále „zahrnuje všechny formy psaného i obecného práva, primární a sekundární legislativu, obecní vyhlášky, soudní precedenty, ústavní principy, základní práva, jiné právní zásady, jakož i judikaturu vzhledem k tomu, že tyto „právní předpisy“ budou interpretovány a zohledněny příslušnými soudy. V rámci právních předpisů je při posuzování oprávněnosti určitého účelu možno zohlednit i jiné prvky, jako jsou zvyky, kodexy chování, etické kodexy, smluvní ujednání a obecné souvislosti a skutkové okolnosti daného případu. To bude zahrnovat povahu základního vztahu mezi správcem a subjekty údajů, ať již na komerční nebo jiné bázi.“ To, co lze považovat za oprávněný zájem, se „rovněž může měnit v čase v závislosti na vědeckotechnickém vývoji, změnách ve společnosti a kulturních postojích.“

Pro ilustraci: správci mohou mít oprávněný zájem na tom, aby se seznámili s preferencemi svých zákazníků tak, aby jim mohli lépe přizpůsobit svou nabídku a nakonec nabízet výrobky a služby, které lépe vyhovují potřebám a přáním zákazníků. S ohledem na tuto skutečnost může čl. 7 písm. f) představovat vhodný právní důvod, který lze použít pro některé typy marketingových činností jak online, tak offline, s výhradou zavedení příslušných ochranných opatření (včetně například funkčního mechanismu umožňujícího vznést námitku proti zpracování podle čl. 14 písm. b), jak bude uvedeno v oddíle III.3.6 Právo na námitku a další).

To však neznamená, že se správci budou moci dovolávat čl. 7 písm. f) v případě neoprávněného monitorování online nebo offline aktivit svých zákazníků, propojování velkého množství údajů o nich z různých zdrojů, které byly původně shromážděny v jiných souvislostech a pro jiné účely, a vytváření komplexních profilů osobností a preferencí zákazníků a obchodování s nimi – například prostřednictvím zprostředkovatelů údajů – bez jejich vědomí a aniž by poskytovali funkční mechanismus umožňující vznést námitku, o informovaném souhlasu nemluvě. Takové vytváření profilů bude pravděpodobně představovat významný zásah do soukromí zákazníka, a pokud tomu tak bude, převáží zájmy a práva subjektu údajů nad zájmem správce.⁴⁹

Dalším příkladem je, že ve svém stanovisku ke společnosti SWIFT⁵⁰ pracovní skupina sice uznala oprávněný zájem společnosti vyhovět úředním obsílkám podle amerických právních předpisů, aby předešla riziku sankcí ze strany amerických orgánů, avšak dospěla k závěru, že čl. 7 písm. f) se dovolávat nelze. Pracovní skupina zohlednila zejména skutečnost, že vzhledem k dalekosáhlým dopadům zpracování údajů „skrytým, systematickým, masivním a dlouhodobým způsobem“ „zájmy nebo základní práva a svobody četných subjektů údajů převyšují nad zájmem společnosti SWIFT na tom, aby nebyla ze strany USA sankcionována pro případné nerespektování úředních obsílek.“

Jak uvedeme později, pokud zájem správce není závažný, je pravděpodobnější, že zájmy a práva subjektu údajů převýší nad oprávněnými – ale méně významnými – zájmy správce. Současně to neznamená, že méně závažné zájmy správce nemohou někdy převýšit nad zájmy a práva subjektů údajů; k tomu zpravidla dojde tehdy, když je vliv zpracování na subjekty údajů rovněž méně významný.

Oprávněný zájem ve veřejném sektoru

Stávající znění směrnice výslovně nevylučuje správce, kteří jsou orgány veřejné moci, ze zpracování údajů s využitím čl. 7 písm. f) jako právního důvodu ke zpracování údajů⁵¹.

---

⁴⁹ Problematikou monitorovacích technologií a úlohou souhlasu podle čl. 5 odst. 3 směrnice o soukromí a elektronických komunikacích se budeme zabývat samostatně. Viz oddíl III.3.6 písm. b) v rámci okruhu „Ilustrace: vývoj přístupu k přímému marketingu“

⁵⁰ Viz oddíl 4.2.3 tohoto stanoviska, který byl uveden již výše v poznámce pod čarou 39. Oprávněný zájem správce byl v tomto případě spojen rovněž s veřejným zájmem třetí země, který nemohl být splněn podle směrnice 95/46/ES.

⁵¹ První návrh směrnice Komise původně řešil zpracování údajů v soukromém sektoru odděleně od činností souvisejících se zpracováním údajů v sektoru veřejném. Od tohoto formálního rozlišování mezi pravidly platnými pro veřejný sektor a pro soukromý sektor bylo v pozměněném návrhu upuštěno. To mohlo v různých členských státech také vést k rozdílnému výkladu a provádění.

Navrhované nařízení⁵² však vylučuje tuto možnost pro „zpracování prováděné orgány veřejné moci při plnění jejich úkolů.“

Navrhovaná legislativní změna zdůrazňuje význam obecného principu, že orgány veřejné moci by měly zpracovávat údaje při plnění svých úkolů jen tehdy, pokud k tomu mají příslušné oprávnění ze zákona. Dodržování této zásady je obzvláště důležité – a je jednoznačně vyžadováno judikaturou Evropského soudu pro lidská práva – v případech, kdy se jedná o soukromí subjektů údajů a činnost orgánu veřejné moci by byla s tímto soukromím v rozporu.

Dostatečně *podrobné a konkrétní* oprávnění ze zákona je proto nezbytné – i podle stávající směrnice – v případě, že zpracování ze strany orgánů veřejné moci je v rozporu se soukromím subjektů údajů. Může mít buď podobu zvláštní právní povinnosti zpracovávat údaje, která může splňovat čl. 7 písm. c) nebo zvláštního povolení (ale nikoli nutně povinnosti) zpracovávat údaje, které může splňovat požadavky stanovené v čl. 7 písm. e) nebo f).⁵³

Oprávněné zájmy třetích osob

Stávající znění směrnice hovoří nejen o „oprávněných zájmech správce“ ale umožňuje použití čl. 7 písm. f) i v případě, že se jedná o oprávněné zájmy „třetí osoby či osob, kterým jsou údaje sdělovány“⁵⁴. Následující příklady ilustrují některé situace, na které se toto ustanovení může vztahovat.

Zveřejnění údajů pro účely transparentnosti a odpovědnosti. Jednou z významných situací, v níž by bylo možno uplatnit čl. 7 písm. f), je případ zveřejnění údajů pro účely transparentnosti a odpovědnosti (např. platy vrcholového managementu společnosti). V tomto případě lze mít za to, že toto zveřejnění se provádí v první řadě nikoli v zájmu správce, který údaje zveřejňuje, ale spíše v zájmu ostatních zúčastněných stran, jako jsou například zaměstnanci a novináři, nebo široké veřejnosti, které jsou tyto údaje poskytovány.

Z pohledu ochrany údajů a ochrany soukromí a s cílem zajistit právní jistotu je obecně vhodné, aby byly osobní údaje zveřejňovány na základě zákona, který umožňuje a v případě potřeby jednoznačně specifikuje údaje, které mají být zveřejněny, účely tohoto zveřejnění a veškerá nezbytná ochranná opatření.⁵⁵ To rovněž znamená, že v případě, že jsou osobní údaje

---

⁵² Viz čl. 6 odst. 1 písm. f) navrhovaného nařízení.

⁵³ V této souvislosti viz také oddíl III.2.5 výše o úkolech ve veřejném zájmu (strany 21–23) a rovněž níže uvedené diskuse v rámci okruhu *Oprávněné zájmy třetích osob* (na stranách 27–28). Viz také úvahy o mezích „soukromoprávního vymáhání“ práva na straně 35 v rámci okruhu „veřejné zájmy/zájmy širšího společenství“. Ve všech těchto situacích je zvláště důležité zajistit, aby byly v plném rozsahu dodržovány limity uvedené v čl. 7 písm. f) a v čl. 7 písm. e).

⁵⁴ Navrhované nařízení si klade za cíl omezit využívání tohoto důvodu na „oprávněné zájmy správce“. Ze samotného textu není zřejmé, zda navrhovaná formulace znamená pouhé zjednodušení textu nebo zda je jejím záměrem vyloučit situace, kdy by správce měl možnost poskytovat údaje v oprávněném zájmu druhých osob. Tento text však není definitivní. Zájem třetích osob byl například znovu zaveden do závěrečné zprávy výboru LIBE u příležitosti hlasování o napadených pozměňovacích návrzích výborem LIBE v Evropském parlamentu dne 21. října 2013. Viz pozměňovací návrh 100 k článku 6. Pracovní skupina podporuje opětovné zahrnutí třetích stran do návrhu z toho důvodu, že jejich uplatnění může být i nadále vhodné v některých situacích včetně těch, které jsou popsány níže.

⁵⁵ Tímto doporučením osvědčeného postupu by neměly být dotčeny vnitrostátní právní předpisy týkající se transparentnosti a přístupu veřejnosti k dokumentům.

poskytovány za účelem transparentnosti a odpovědnosti, může být vhodnější použít jako právní důvod čl. 7 písm. c) spíše než čl. 7 písm. f).⁵⁶

I kdyby neexistovala zvláštní právní povinnost nebo povolení ke zveřejnění údajů, by však bylo možné sdělovat osobní údaje příslušným zúčastněným stranám. Ve vhodných případech by bylo možné zveřejňovat osobní údaje rovněž pro účely transparentnosti a odpovědnosti.

V obou případech – tj. bez ohledu na to, zda jsou osobní údaje sdělovány na základě právního předpisu, který to umožňuje, či nikoli – je toto sdělení přímo závislé na výsledku ověření vyváženosti podle čl. 7 písm. f) a na zavedení vhodných ochranných a jiných opatření.⁵⁷

Kromě toho může být žádoucí rovněž další využívání již zveřejněných osobních údajů k dalšímu zvýšení transparentnosti (například pokud tisk opětovně zveřejní údaje, které již byly jednou publikovány, nebo když nevládní organizace dále šíří původně zveřejněný soubor údajů inovativnějším nebo uživatelsky přívětivějším způsobem). Možnost tohoto opětovného zveřejnění a opětovného použití údajů bude záviset také na výsledku ověření vyváženosti, které by mělo mimo jiné zohlednit povahu informací a vliv jejich opětovného zveřejnění nebo opětovného použití na dané fyzické osoby.⁵⁸

Historický výzkum nebo jiné druhy vědeckého výzkumu Další důležitou situací, kdy by mohlo být relevantní sdělování údajů v oprávněném zájmu třetích osob, je historický výzkum nebo jiné druhy vědeckého výzkumu, zejména tehdy, vyžaduje-li přístup k určitým databázím. Směrnice stanoví zvláštní uznávání těchto činností s výhradou vhodných ochranných a jiných opatření⁵⁹, avšak nemělo by se zapomínat, že oprávněným důvodem pro tyto činnosti bude často pečlivě zvážené využití čl. 7 písm. f).⁶⁰

---

⁵⁶ V některých členských státech je skutečně nutné dodržovat odlišná pravidla zpracování údajů podle toho, zda je provádějí veřejné nebo soukromé osoby. Například podle italského zákoníku ochrany osobních údajů je šíření osobních údajů veřejným subjektem povoleno pouze tehdy, pokud tak stanoví právní předpis nebo nařízení (oddíl 19.3).

⁵⁷ Jak je vysvětleno ve stanovisku pracovní skupiny č. 06/2013 k veřejným údajům (viz str. 9 tohoto stanoviska uvedenou níže v poznámce pod čarou 88), „veškeré vnitrostátní zvyklosti nebo vnitrostátní právní předpisy týkající se transparentnosti musí být v souladu s článkem 8 EÚLP a s články 7 a 8 Listiny základních práv EU. Z toho vyplývá, že je v souladu s rozsudky Evropského soudního dvora ve věcech *Österreichischer Rundfunk* a *Scheck*, nutno zjistit, že toto sdělení je nezbytné a přiměřené z hlediska oprávněného cíle, který sleduje daný právní předpis. Viz rozsudek ESD ze dne 20. května 2003 ve spojených věcech C-465/00, C-138/01 a C-139/01 (*Rundfunk*) a rozsudek ESD ze dne 9. listopadu 2010, ve spojených věcech C-92/09 a C-93/09 (*Volker und Markus Schecke*).

⁵⁸ Důležitým aspektem je zde také omezení účelu. Na straně 19 stanoviska pracovní skupiny č. 06/2013 k veřejným údajům (uvedené níže v poznámce pod čarou 88) WP29 doporučuje, aby „jakékoli právní předpisy vyžadující přístup veřejnosti k údajům jasně uváděly účely pro poskytnutí osobních údajů. Pokud tak neučiní, případně pokud tak učiní pouze ve vágních a obecných pojmech, bude to na újmu právní jistoty a předvídatelnosti. Zejména v souvislosti s jakoukoli žádostí o opětovné použití údajů bude pro příslušný orgán veřejného sektoru a potenciální opětovné uživatele velmi obtížné stanovit, jaké byly zamýšlené počáteční účely zveřejnění a následně i to, jaké další účely jsou s těmito počátečními účely slučitelné. Jak již bylo zmíněno, i když jsou osobní údaje zveřejněny na internetu, nelze předpokládat, že mohou být dále zpracovávány pro jakékoli potenciální účely.“

⁵⁹ Viz např. čl. 6 odst. 1 písm. b) a e).

⁶⁰ Jak je vysvětleno ve stanovisku pracovní skupiny č. 3/2013 k omezení účelu (uvedeném výše v poznámce pod čarou 9), mělo by být další využití údajů pro sekundární účely předmětem dvojího ověření. Za prvé je třeba zajistit, že tyto údaje budou použity pro slučitelné účely. Za druhé je třeba zajistit existenci vhodného právního základu pro zpracování v souladu s článkem 7

Veřejný zájem nebo zájem třetí osoby. Oprávněný zájem třetích osob může být konečně relevantní také jiným způsobem. Je tomu tak v případě, kdy správce – někdy za podpory orgánů veřejné moci – sleduje zájem, který odpovídá obecnému veřejnému zájmu nebo zájmu třetí osoby. To může zahrnovat situace, kdy správce překročí rámec svých zvláštních právních povinností stanovených v právních předpisech a nařízeních s cílem pomoci donucovacím orgánům nebo soukromým zúčastněným stranám v úsilí v boji proti nezákonným činnostem, jako je například praní špinavých peněz, dětský grooming nebo ilegální sdílení souborů online. Ve všech těchto situacích je zvláště důležité zajistit, aby byly v plném rozsahu dodržovány limity uvedené v čl. 7 písm. f) a v čl. 7 písm. e).⁶¹

Zpracování musí být nezbytné pro účel(y), pro něž je určeno

Konečně platí, že zpracování osobních údajů musí být rovněž „nezbytné pro uskutečnění oprávněných zájmů“ buď správce, nebo – v případě sdělování údajů – třetí osoby. Tato podmínka doplňuje požadavek nezbytnosti podle článku 6 a vyžaduje spojení mezi zpracováním a příslušnými zájmy. Tento požadavek „nezbytnosti“ platí ve všech situacích uvedených v čl. 7 písm. b) – f), ale obzvláště významný je v případě uvedeném v písm. f) s cílem zajistit, že zpracování údajů na základě oprávněných zájmů nepovede k nepřiměřeně širokému výkladu nezbytnosti zpracovávání údajů. Stejně jako v jiných případech to znamená, že je třeba zvážit, zda jsou k dosažení téhož cíle k dispozici jiné, méně invazivní prostředky.

III.3.2. Zájmy nebo práva subjektu údajů

Zájmy nebo práva (oprava anglické verze)

Čl. 7 písm. f) se odvolává na „zájem nebo základní práva a svobody subjektu údajů, které vyžadují ochranu podle čl. 1 odst. 1“ („*interests for fundamental rights and freedoms....*)

Pracovní skupina však konstatovala, že z porovnávání jednotlivých jazykových verzí směrnice vyplývá, že výraz „interests for“ byl do hlavních jazyků, které byly použity v době, kdy byl text vyjednáván, přeložen jako ekvivalent výrazu „interests or“.⁶²

Další analýza naznačuje, že anglický text směrnice je pouhým důsledkem pravopisné chyby: slovo „or“ bylo nesprávně napsáno jako „for“.⁶³ Správný text by tedy měl znít „interests or fundamental rights and freedoms“ („zájem nebo základní práva a svobody“).

⁶¹ V této souvislosti viz například pracovní dokument týkající se otázek ochrany údajů souvisejících s právy duševního vlastnictví, přijatý dne 18. ledna 2005 (WP104).

⁶² Například „l'intérêt ou les droits et libertés fondamentaux de la personne concernée“ ve francouzštině, „l'interesse o i diritti e le libertà fondamentali della persona interessata“ v italštině; „das Interesse oder die Grundrechte und Grundfreiheiten der betroffenen Person“ v němčině, ale i v češtině „zájem nebo základní práva a svobody subjektu údajů“.

⁶³ Pracovní skupina konstatuje, že gramaticky správná anglická verze by měla znít „interests in“ a nikoli „interests for“, pokud byl míněn právě tento význam. Výraz „interests for“ nebo „interest in“ se navíc jeví jako nadbytečný, protože odkaz na „základní práva a svobody“ by měl být za normálních okolností dostačující, pokud byl míněn právě tento význam. Výklad, že došlo k překlepu, potvrzuje i skutečnost, že společné stanovisko (ES) č. 1/95 přijaté Radou dne 20. února 1995 rovněž odkazuje na „zájmy nebo základní práva a svobody“. Pracovní skupina konečně rovněž konstatuje, že Komise měla v úmyslu tento překlep v navrhovaném nařízení opravit: čl. 6 odst. 1 písm. f) odkazuje na „zájem nebo základní práva a svobody subjektu údajů, které vyžadují ochranu

„Zájmy“ a „práva“ je třeba vykládat široce.

Odkaz na zájem nebo základní práva a svobody má přímý dopad na oblast působnosti tohoto ustanovení. Poskytuje větší ochranu subjektu údajů, konkrétně vyžaduje, aby byl zohledněn také „zájem“ subjektů údajů, nejen jejich základní práva a svobody. Není však důvod domnívat se, že by se omezení základních práv podle čl. 7 písm. f) na práva, která „vyžadují ochranu podle čl. 1 odst. 1“, tj. výslovný odkaz na předmět směrnice⁶⁴, nemělo vztahovat také na výraz „zájmy“. Je však zřejmé, že by měly být zohledněny všechny náležité zájmy subjektu údajů.

Tato interpretace textu dává smysl nejen po gramatické stránce, ale také při zohlednění širokého výkladu pojmu „oprávněné zájmy správce“. Pokud může mít správce, nebo v případě sdělování údajů třetí osoba, jakékoli zájmy za předpokladu, že nejsou neoprávněné, měl by mít subjekt údajů rovněž nárok na zohlednění všech kategorií zájmů, které jsou příslušné oblasti působnosti této směrnice, a na jejich vyvažování proti zájmům správce.

V době vzrůstající nerovnováhy v oblasti „informační síly“, kdy vlády i obchodní organizace, shromažďují dosud nevídané množství údajů o fyzických osobách a stále častěji se ocitají v situaci, kdy sestavují podrobné profily umožňující předvídat chování těchto osob (a tak posilovat informační nerovnováhu a snižovat jejich autonomii), je ještě mnohem důležitější zajistit ochranu zájmů fyzických osob na zachování soukromí a autonomie.

A nakonec je důležité poznamenat, že na rozdíl od případu zájmů správce není před výraz „zájmy“ subjektů údajů vloženo přídavné jméno „oprávněné“. To naznačuje širší rozsah ochrany zájmů a práv fyzických osob. Dokonce ani u fyzických osob, které se dopouštějí nezákonné činnosti, by nemělo docházet k nepřiměřeným zásahům do jejich práv a zájmů⁶⁵. Například u fyzické osoby, která se dopustila krádeže v supermarketu, by stále mohly převážit její zájmy nad právem majitele obchodu vyvěsit její fotografii a soukromou adresu v supermarketu a/nebo ji umístit na internet.

III.3.3. Úvod do uplatnění ověření vyváženosti

Je užitečné si představit oprávněné zájmy správce a dopad na zájmy a práva subjektů údajů v podobě spektra. Oprávněné zájmy se mohou pohybovat od bezvýznamných přes relativně důležité až po závažné. Také dopad na zájmy a práva subjektů údajů může být méně či více významný a může se pohybovat od triviálního až po velmi závažný.

Oprávněné zájmy správce, které jsou méně významné a nepříliš závažné, mohou obecně převyšovat nad zájmy a právy subjektů údajů pouze v případech, kde je dopad na tato práva a zájmy ještě triviálnější. Na druhé straně významné a závažné oprávněné zájmy mohou v

---

osobních údajů“, tj. v anglickém znění „the interests or fundamental rights and freedoms of the data subject which require protection of personal data“, a nikoli „interests for such rights“.

⁶⁴ Viz čl. 1 odst. 1: „Členské státy zajišťují v souladu s touto směrnicí ochranu základních práv a svobod fyzických osob, zejména jejich soukromí, v souvislosti se zpracováním osobních údajů.“

⁶⁵ Jedním z důsledků trestné činnosti by samozřejmě mohlo být shromažďování a potenciální zveřejňování osobních údajů pachatelů a osob podezřelých z trestné činnosti. To však musí podléhat přísným podmínkám a ochranným opatřením.

některých případech a s výhradou ochranných i jiných opatření ospravedlnit i významný zásah do soukromí či jiný výrazný dopad na zájmy a práva subjektů údajů⁶⁶.

Na tomto místě je důležité zdůraznit zvláštní úlohu, kterou mohou ochranná opatření⁶⁷ sehrát při snižování nepřiměřeného dopadu na subjekty údajů, a tudíž i při změně vyváženosti jejich práv a zájmů do té míry, že nepřeváží nad oprávněnými zájmy správce údajů. Použití ochranných opatření samo o sobě samozřejmě není dostačujícím odůvodněním jakéhokoli typu zpracování ve všech souvislostech. Předmětná ochranná opatření musí být rovněž přiměřená a dostatečná a musí nesporně a významně snižovat dopady na subjekty údajů.

Úvodní scénáře

Dříve než poskytneme pokyny, jak provádět ověřování vyváženosti, můžeme si na základě následujících tří úvodních scénářů utvořit počáteční představu o podobě, kterou může mít vyvažování zájmů a práv v reálném životě. Všechny tři příklady jsou založeny na jednoduchém a nevinném scénáři, který začíná speciální nabídkou italského „jídla přes ulici“. Tyto příklady postupně přidávají nové prvky, které ukazují, jak se vyváženost mění úměrně se zvyšováním dopadu na subjekty údajů.

Scénář č. 1: speciální nabídka řetězce prodávajícího pizzu

Claudia si objedná pizzu prostřednictvím mobilní aplikace na svém smartphonu, ale na dané internetové stránce nezvolí možnost zakázat zaslání marketingových nabídek (tzv. opt-out). Prodejce si uloží informace o její adrese a kreditní kartě za účelem doručení objednávky. Za několik dní najde Claudia ve své domácí poštovní schránce slevové kupóny na obdobné výrobky daného řetězce, která prodává pizzu.

Stručná analýza: řetězec, který prodává pizzu, má oprávněný, ale nijak zvláště závažný zájem snažit se svým zákazníkům prodat více svých produktů. Na druhé straně se nejeví, že by se jednalo o významný zásah do Claudiina soukromí nebo jakýkoli jiný nepatřičný dopad na její zájmy a práva. Údaje i souvislosti jsou relativně neškodné (spotřeba pizzy). Řetězec, který prodává pizzu, zavedl určitá ochranná opatření; používá jen relativně omezené informace (kontaktní údaje) a kupóny zasílá klasickou poštou. Kromě toho na svých internetových stránkách umožňuje jednoduchou možnost zakázat marketing.

Po vyvážení a rovněž s ohledem na zavedená ochranná a jiná opatření (včetně uživatelsky

⁶⁶ Jako příklad uvažování pracovní skupiny uvádíme několik stanovisek a pracovních dokumentů:

— Stanovisko č. 4/2006 o oznámení o návrhu právního předpisu Ministerstva zdravotnictví Spojených států o kontrole přenosných nemocí a shromažďování informací o cestujících ze dne 20. listopadu 2005 (kontrola přenosných nemocí – návrh na změnu 42 CFR částí 70 a 71) přijaté dne 14. června 2006 (WP 121), kde se jedná o závažná konkrétní ohrožení veřejného zdraví.

— Stanovisko č. 1/2006 k postupům při whistleblowingu (uvedené výše v poznámce pod čarou 39), kde je závažnost údajného trestného činu jedním z prvků ověření vyváženosti.

— Pracovní dokument o dohledu nad elektronickými komunikacemi na pracovišti přijatý dne 29. května 2002 (WP 55), který vyvažuje právo zaměstnavatele efektivně provozovat své podnikání s lidskou důstojností pracovníka a poštovním tajemstvím.

⁶⁷ Ochranná opatření mohou zahrnovat mimo jiné přísná omezení objemu shromažďovaných údajů, okamžité vymazání údajů po použití, technická a organizační opatření k zajištění funkčního oddělení údajů, vhodné použití anonymizačních technik, agregaci údajů a technologie na podporu ochrany soukromí, ale také zvýšenou transparentnost, odpovědnost a možnost zpracování odmítnout. Viz níže v oddíle III.3.4 písm. d) a dále.

jednoduché možnosti zpracování údajů zakázat) se nejeví, že by zájmy a práva subjektu údajů převyšovaly nad oprávněnými zájmy řetězce, který prodává pizzu, na zpracování údajů v uvedeném minimálním rozsahu.

Scénář č. 2: cílená reklama u téže speciální nabídky

Ve stejné situaci si tentokrát řetězec, který prodává pizzu, uloží nejen Claudiinu adresu a informace o její kreditní kartě, ale i její nedávnou historii objednávek (za poslední tři roky). Navíc zkombinuje historii nákupů pizzy s údaji ze supermarketu, kde Claudia nakupuje online, a který provozuje stejná společnost jako prodejce pizzy. Prodejce pizzy zasílá Claudii speciální nabídky a cílenou reklamu založenou na její historii objednávek obou těchto různých služeb. Reklama a speciální nabídky jsou jí zasílány jak online, tak offline, běžnou poštou, e-mailem a umístěním na internetových stránkách společnosti i na stránkách několika jejích vybraných partnerů (když se na tyto stránky připojuje přes svůj počítač nebo mobilní telefon). Sledována je i její historie procházení (tzv. click-stream). Předmětem sledování jsou i údaje o tom, kde se právě nachází, prostřednictvím jejího mobilního telefonu. Tyto údaje jsou analyzovány pomocí analytického softwaru a předvídají její preference, čas a místo, kde s největší pravděpodobností provede větší nákup, bude ochotna zaplatit vyšší cenu, bude snáze ovlivněna určitým typem slevy, nebo kdy bude mít největší chuť na svůj oblíbený moučník nebo hotové jídlo.⁶⁸ Claudii velmi obtěžuje, že na jejím mobilním telefonu neustále vyskakuje neodbytná reklama i v okamžiku, kdy cestou domů kontroluje jízdni řady autobusů, a snaží se jí vnucovat aktuální nabídky „jídla domů“, kterým se snaží odolat. Nebyla schopná najít uživatelsky přívětivé informace ani jednoduchý způsob, jak tyto reklamy vypnout, ačkoli daná společnost tvrdí, že má zaveden plošný systém možnosti reklamu odmítnout. Byla rovněž překvapena, že jí speciální nabídky přestaly chodit poté, co se přestěhovala do méně luxusní čtvrti. To vedlo ke zvýšení její měsíční útraty za potraviny přibližně o 10 %. Techničtěji nadaná kamarádka jí na internetovém blogu ukázala spekulace v tom smyslu, že daný supermarket účtuje více za objednávky do „špatných čtvrtí“ na základě toho, že se v takových případech statisticky zvyšuje riziko podvodů s kreditními kartami. Společnost se k tomu nevyjádřila a tvrdila, že její slevová politika i algoritmus, který používá pro stanovení ceny, jsou předmětem jejího obchodního tajemství a nelze je zveřejnit.

Stručná analýza: jak údaje, tak souvislosti jsou po celou dobu relativně neškodné povahy. Mezi faktory, které je nutno při posuzování dopadu zpracování údajů zohlednit, patří rozsah shromažďování údajů a techniky použité k ovlivnění Claudie (včetně různých technik sledování které předjímají čas a místo, kdy Claudia zpravidla dostává chuť na jídlo, a skutečnost, že v tomto čase je nejpravděpodobnější, že pokusem podlehne). Nedostatečně transparentní logika zpracování údajů dané společnosti, která mohla de facto vést k cenové diskriminaci podle místa, odkud je objednávka zadávána, a významný potenciální finanční dopad na zákazníky nakonec změni vyváženost i v relativně neškodné souvislosti s jídlem „přes ulici“ a nákupem potravin. Namísto pouhého nabídnutí možnosti odmítnout tento typ vytváření profilů a cílenou reklamu by v tomto případě byl nutný vědomý souhlas, a to v souladu s čl. 7 písm. a), ale také na základě čl. 5 odst. 3 směrnice o soukromí a elektronických komunikacích. V důsledku toho by čl. 7 písm. f) neměl být uplatňován jako právní důvod pro toto zpracování.

⁶⁸ Viz například <http://www.stanfordlawreview.org/online/privacy-and-big-data/consumer-subject-review-boards>: „Z nedávného výzkumu vyplývá, že síla vůle je omezeným zdrojem, který lze v průběhu času vyčerpávat“

Scénář č. 3: použití objednávek potravin k úpravě výše pojistného na zdravotní pojištění

Řetězec prodá informace o Claudiiných zvyklostech při nákupu pizzy včetně doby, kdy si jídlo objednává, a typu objednaného jídla, pojišťovně, která na jejich základě upraví výši pojistného na zdravotní pojištění.

Stručná analýza: zdravotní pojišťovna může mít oprávněný zájem – v rámci, který jí umožňují platné předpisy – na vyhodnocování zdravotních rizik svých klientů a na účtování různé výše pojistného podle příslušné míry rizika. Avšak způsob, jakým jsou tyto údaje shromažďovány, a rozsah shromažďování údajů jako takový jsou nepřiměřené. Rozumná osoba v Claudiině situaci by pravděpodobně nepředpokládala, že informace o její spotřebě pizzy by mohly být použity k výpočtu jejího pojistného na zdravotní pojištění.

Toto vytváření profilů má nepřiměřenou povahu a může vést k nesprávným závěrům (Claudia nemusí pizzu objednávat pro sebe), a navíc vyvozování citlivých údajů (údaje o zdravotním stavu) od údajů zdánlivě neškodných (údaje o objednavce jídla „přes ulici“) přispívá ke změně vyváženosti ve prospěch zájmů a práv subjektu údajů. A v neposlední řadě znamená takové zpracování údajů pro Claudii také významný finanční dopad.

Pokud jde o vyváženost, v tomto konkrétním případě zájmy a práva subjektu údajů převyšují nad oprávněnými zájmy zdravotní pojišťovny. V důsledku toho by čl. 7 písm. f) neměl být uplatňován jako právní důvod pro toto zpracování. Je také sporné, zda by bylo možné jako právní důvod využít čl. 7 písm. a) s ohledem na nepřiměřený rozsah shromažďování údajů a potenciálně i kvůli dalším zvláštním omezením podle vnitrostátních právních předpisů.

Výše uvedené scénáře a možné zavedení variant s jinými prvky zdůrazňují potřebu omezeného počtu klíčových faktorů, které mohou pomoci provést cílené posouzení, jakož i nezbytnost pragmatického přístupu, který umožňuje použití praktických předpokladů („nepísaných pravidel“) vycházejících především z toho, co by rozumná osoba považovala za přijatelné za daných okolností („rozumná očekávání“), a z důsledků činnosti související se zpracováním údajů pro subjekty údajů („dopad“).

III.3.4. Klíčové faktory, které je třeba zohlednit při uplatňování ověření vyváženosti

Členské státy si osvojily řadu užitečných faktorů, které je třeba zohlednit při provádění ověření vyváženosti. Těmito faktory se zabývá tento oddíl v rámci následujících čtyř hlavních okruhů: a) posouzení oprávněného zájmu správce, b) dopad na subjekty údajů, c) prozatímní vyváženost a d) další ochranná opatření, která správce uplatňuje, aby zabránil nežádoucímu dopadu na subjekty údajů.⁶⁹

---

nebo doplnit.[10] Představme si spotřebitelku, která se obává obezity, a snaží se proto vyhýbat svým oblíbeným nezdravým potravinám. Jeví se, že v některých časech a na některých místech to nedokáže. Hromadné údaje mohou obchodníkům pomoci přesně pochopit, jak a kdy tuto spotřebitelku oslovit v době, kdy je nejzranitelnější, a to zejména ve světě permanentně zapnutých obrazovek, kdy nás ke koupi dokážou přesvědčovat i naše vlastní spotřebiče.

⁶⁹ Vzhledem k důležitosti některých konkrétních otázek týkajících se ochranných opatření se jimi budeme dále zabývat v rámci samostatných okruhů v oddílech III.3.5 a III.3.6 .

K provedení ověření vyváženosti je nejprve třeba zohlednit povahu a zdroj oprávněných zájmů na straně jedné a dopad na subjekty údajů na straně druhé. Toto posouzení by již mělo zohledňovat i opatření, která správce hodlá přijmout pro dosažení souladu s touto směrnicí (například s cílem zajistit omezení účelu a přiměřenosti podle článku 6 nebo poskytování informací subjektům údajů v souladu s články 10 a 11).

Po analýze a vzájemném vyvážení obou těchto stran lze stanovit prozatímní „rovnováhu“. V případě, že výsledek posouzení bude i nadále předmětem pochybností, bude další krok představovat posouzení, zda dodatečná ochranná opatření, která přinášejí subjektu údajů větší ochranu, mohou tuto vyváženost narušit takovým způsobem, který by toto zpracování údajů opravňoval.

(a) Posouzení oprávněného zájmu správce

Vzhledem k tomu, že pojem oprávněných zájmů je poměrně široký, jak je vysvětleno v oddíle III.3.1 výše, hraje klíčovou úlohu při vyvažování zájmů proti právům a zájmům subjektů údajů jejich povaha. Přestože je nemožné vynášet hodnotové soudy s ohledem na všechny potenciální oprávněné zájmy, určité vodítko poskytnout lze. Jak je uvedeno výše, může se takový zájem pohybovat v rozmezí od triviálního po závažný a může být buď jednoznačný, nebo kontroverznější.

i) Výkon základních práv

Některá základní práva a svobody zakotvené v Listině základních práv Evropské unie (dále jen „Listina“)⁷⁰ a v Evropské úmluvě o lidských právech (dále jen „EÚLP“) se mohou dostat do rozporu s právem na soukromí a s právem na ochranu osobních údajů, například svoboda projevu a informací⁷¹, svoboda umění a věd⁷², právo na přístup k dokumentům⁷³, stejně jako právo na svobodu a osobní bezpečnost,⁷⁴ svoboda myšlení, svědomí a náboženského vyznání⁷⁵, svoboda podnikání⁷⁶, právo na vlastnictví⁷⁷, právo na účinnou právní ochranu a spravedlivý proces⁷⁸ nebo presumpce nevinny a právo na obhajobu⁷⁹.

K tomu, aby převážil oprávněný zájem správce, musí být zpracování údajů „nezbytné“ a „přiměřené“ pro výkon dotčeného základního práva.

Pro ilustraci uveďme příklad, kdy může být v závislosti na okolnostech případu nezbytné a přiměřené, aby noviny zveřejnily některé usvědčující podrobnosti o způsobu utrácení vysoce postaveného vládního úředníka zapleteného do údajného korupčního skandálu. Na druhé

---

⁷⁰ Ustanovení Listiny jsou při dodržení zásady subsidiarity určena orgánům a institucím Evropské unie a dále členským státům, výhradně pokud uplatňují právo Unie.

⁷¹ Článek 11 Listiny a článek 10 EÚLP.

⁷² Článek 13 Listiny a články 9 a 10 EÚLP.

⁷³ Článek 42 Listiny. „Každý občan Unie a každá fyzická osoba s bydlištěm nebo právnická osoba se sídlem v členském státě má právo na přístup k dokumentům orgánů, institucí a jiných subjektů Unie.“ Obdobná práva přístupu k dokumentům v držení veřejných orgánů členských států existují i v celé řadě těchto členských států.

⁷⁴ Článek 6 Listiny a článek 5 EÚLP.

⁷⁵ Článek 10 Listiny a článek 9 EÚLP.

⁷⁶ Článek 16 Listiny.

⁷⁷ Článek 17 Listiny a článek 1 protokolu č. 1 k EÚLP.

⁷⁸ Článek 47 Listiny a článek 6 EÚLP.

⁷⁹ Článek 48 Listiny a články 6 a 13 EÚLP.

straně by média neměla mít plošné povolení zveřejňovat veškeré nepodstatné detaily ze soukromého života veřejně známých osobností. Tyto a podobné případy obvykle vyvolávají složité otázky posuzování a významnou pomocnou úlohu při řízení tohoto posuzování mohou hrát zvláštní právní předpisy, judikatura, pokyny a rovněž kodexy chování a jiné více či méně formální normy.⁸⁰

Pokud je to vhodné, mohou i v této souvislosti hrát významnou úlohu dodatečná ochranná opatření, která mohou pomoci určit, jak této – někdy křehké – rovnováhy dosáhnout.

ii) Veřejné zájmy/zájmy širšího společenství

V některých případech se může správce dovolávat veřejného zájmu nebo zájmu širšího společenství (bez ohledu na to, zda jej upravují vnitrostátní právní předpisy nebo nařízení). Osobní údaje může zpracovávat například charitativní organizace pro účely lékařského výzkumu nebo nezisková organizace, jejímž cílem je zvýšit povědomí o korupci ve vládě.

Může rovněž nastat situace, kdy se soukromý obchodní zájem společnosti do určité míry shoduje se zájmem veřejným. K tomu může dojít například v případě boje proti finančním podvodům nebo jinému podvodnému využívání služeb.⁸¹ Poskytovatel služeb může mít legitimní obchodní zájem na tom, aby jeho zákazníci danou službu nezneužívali (případně aby nemohli získat služby bez placení), a zároveň zákazníci této společnosti, daňoví poplatníci a veřejnost obecně mají rovněž legitimní zájem na odrazování od podvodných aktivit a jejich odhalování, pokud již byly spáchány.

Obecně platí, že skutečnost, že správce jedná nejen ve svém vlastním oprávněném (např. obchodním) zájmu, ale také v zájmu širšího společenství, může tomuto zájmu přiřadit větší „váhu“. Čím závažnější je tento veřejný zájem nebo zájem širšího společenství a čím jasněji dané společenství a subjekty údajů uznávají a očekávají, že správce může přijímat opatření a zpracovávat údaje ve snaze těchto zájmů dosáhnout, tím větší váhu tento oprávněný zájem má.

Na druhé straně by „soukromoprávní vymáhání“ práva nemělo být použito k legitimizaci rušivých postupů, které by v případě, že by je prováděla vládní organizace, byly zakázány v souladu s judikaturou Evropského soudu pro lidská práva z toho důvodu, že by výkon veřejné moci byl v rozporu se soukromím subjektů údajů, aniž by splňoval přísný test podle čl. 8 odst. 2 EÚLP.

iii) Jiné oprávněné zájmy

V některých případech, jak již bylo uvedeno v oddíle III.2, se mohou souvislosti, za nichž vzniká oprávněný zájem, přiblížit některým souvislostem, v nichž lze uplatnit některý z ostatních právních důvodů, zejména právní důvody uvedené v čl. 7 písm. b) (smlouva), čl. 7

---

⁸⁰ Pokud jde o zásady, které je nutno použít v případech týkajících se svobody projevu, užitečné vodítko poskytuje také judikatura Evropského soudu pro lidská práva (ESLP). Viz například rozsudek ESLP ve věci von Hannover v. Německo (č. 2) ze dne 7. února 2012, zejména odstavce 95–126. Je třeba také zohlednit, že článek 9 směrnice (nazvaný *Zpracování osobních údajů a svoboda projevu*) umožňuje členským státům stanovit „pro zpracování osobních údajů prováděné výlučně pro účely žurnalistiky nebo uměleckého či literárního projevu, odchylky a výjimky z [některých ustanovení této směrnice], pouze pokud se ukážou jako nezbytné pro uvedení práva na soukromí do souladu s předpisy upravujícími svobodu projevu“.

⁸¹ Viz například „Příklad 21: Inteligentní měření dat s cílem odhalit podvodné využívání energie“ na straně 67 stanoviska pracovní skupiny č. 3/2013 k omezení účelu (uvedeného výše v poznámce pod čarou 9).

písm. c) právní povinnost) nebo čl. 7 písm. e) (úkol ve veřejném zájmu). Zpracování údajů například nemusí být nezbytně nutné, ale může být i přesto důležité pro splnění smlouvy – případně právní předpis může pouze povolovat, ale nikoli vyžadovat zpracování některých údajů. Jak jsme již viděli, nemusí být vždy snadné vést jasnou dělící čáru mezi jednotlivými důvody, o to je však důležitější provést analýzu ověření vyváženosti dle čl. 7 písm. f).

Také zde obdobně jako ve všech dalších možných případech, které dosud nebyly uvedeny, platí, že čím závažnější je zájem správce a čím jasněji širší společenství tento zájem uznává a očekává, že správce může přijímat opatření a zpracovávat údaje ve snaze tohoto zájmu dosáhnout, tím větší váhu z hlediska vyváženosti tento oprávněný zájem má.⁸² To nás přivádí k následujícímu obecnějšímu bodu.

iv) Právní a kulturní/společenské uznání oprávněnosti zájmů

Ve všech výše uvedených souvislostech je samozřejmě relevantní i to, zda právní předpisy EU nebo právní předpisy členského státu konkrétně umožňují (i když to nevyžadují), aby správci podnikali kroky k dosažení předmětného veřejného nebo soukromého zájmu. Relevantní je rovněž existence jakýchkoli řádně přijatých nezávazných pokynů vydaných vládními orgány, například regulačními agenturami, které správce podporují při zpracovávání údajů ve snaze dosáhnout dotčeného zájmu.

K příznivému posouzení vyváženosti poslouží pravděpodobně rovněž splnění jakýchkoli nezávazných pokynů stanovených orgány pro ochranu údajů nebo jinými příslušnými orgány ohledně způsobů zpracování dat. Určitou úlohu může hrát i kulturní a společenské očekávání, které může pomoci změnit vyváženost tím či oním směrem, i když se neodráží přímo v legislativních nebo regulačních nástrojích.

Čím explicitněji uznávají právní předpisy, jiné regulační nástroje – ať už jsou pro správce závazné či nikoliv – nebo dokonce celková kultura daného společenství bez konkrétního právního základu, že správci mohou přijímat opatření a zpracovávat údaje ve snaze dosáhnout konkrétního zájmu, tím větší váhu z hlediska rovnováhy tento oprávněný zájem má⁸³.

(b) Dopad na subjekty údajů

Z pohledu druhé strany rozhodující zásadu představuje dopad zpracování údajů na zájmy nebo základní práva a svobody subjektu údajů. První pododdíl uvedený níže se v obecné rovině zabývá způsobem posouzení dopadu na subjekt údajů.

Pro tento účel mohou být užitečné některé prvky, které jsou analyzovány v následujících pododdílech a které zahrnují povahu osobních údajů, způsob zpracování informací, přiměřená očekávání subjektů údajů a postavení správce a subjektu údajů. V krátkosti se dotkneme rovněž otázek týkajících se potenciálních zdrojů rizika, které mohou vést k dopadu na dotčené fyzické osoby, závažnosti případných dopadů na dotčené fyzické osoby a pravděpodobnosti, že k takovým dopadům skutečně dojde.

---

⁸² Hodnocení musí samozřejmě zahrnovat i úvahy o možné újmě, kterou může utrpět správce, třetí osoby nebo širší společenství v případě, že zpracování dat nebude provedeno.

⁸³ Tento zájem však nelze použít k legitimizaci rušivých postupů, které by jinak nesplnily podmínky ověření uvedeného v čl. 8 odst. 2 EÚLP.

i) Posouzení dopadu

Při posuzování dopadu⁸⁴ zpracování údajů je nutno zohlednit jak jeho pozitivní, tak negativní důsledky. Ty mohou zahrnovat potenciální budoucí rozhodnutí nebo opatření třetích stran a situace, kdy zpracování údajů může vést k vyloučení nebo diskriminaci fyzických osob, jejich pomluvám nebo obecněji k situacím, kdy existuje riziko poškození dobré pověsti, vyjednávací síly nebo autonomie subjektu údajů.

Kromě nepříznivých důsledků, které lze konkrétně předvídat, je třeba zohlednit i širší emocionální dopady, jako je například podráždění, strach a úzkost, které může subjekt údajů pociťovat, když ztratí kontrolu nad svými osobními informacemi, nebo když si uvědomí, že byly nebo by mohly být zneužity nebo ohroženy, například v důsledku jejich vystavení na internetu. Náležitou pozornost je nutno věnovat také odrazujícím vlivu na chráněné chování, jako je například svoboda výzkumu nebo svoboda projevu, který může vyplynout z nepřetržitého monitorování/sledování.

Pracovní skupina zdůrazňuje, že je velmi důležité si uvědomit, že příslušný „dopad“ představuje mnohem širší pojem než poškození nebo škoda způsobená jednomu konkrétnímu subjektu údajů nebo více takovým subjektům. Výraz „dopad“ ve smyslu užívaném v tomto stanovisku se vztahuje na všechny možné (potenciální nebo skutečné) důsledky zpracování údajů. V zájmu přehlednosti rovněž zdůrazňujeme, že tento pojem nesouvisí s pojmem narušení bezpečnosti údajů a je mnohem širší než dopady, které mohou vyplynout z narušení bezpečnosti údajů. Pojem „dopad“ v tom smyslu, ve kterém je použit zde, namísto toho zahrnuje různé způsoby, jimiž může fyzickou osobu zasáhnout – ať již pozitivně nebo negativně – zpracování jejích osobních údajů.⁸⁵

Je také důležité si uvědomit, že série souvisejících a nesouvisejících událostí může velmi často kumulativně vést ke konečnému negativnímu dopadu na subjekt údajů a může být obtížné určit, kterým z činností souvisejících se zpracováním údajů a kterému správci lze připisovat klíčový podíl na tomto negativním dopadu.

Vzhledem k tomu, že zahájení řízení o náhradu utrpěné újmy nebo škody je pro subjekty údajů v této souvislosti často obtížné, i když jejich dopad je sám o sobě velmi zjevný, je tím důležitější zaměřit se na prevenci a zajistit, aby bylo zpracování údajů možno provádět pouze tehdy, nebude-li představovat žádné nebo jen velmi nízké riziko nepřiměřeného nežádoucího dopadu na zájmy nebo na základní práva a svobody subjektů údajů.

---

⁸⁴ Toto posouzení dopadů je třeba chápat v kontextu čl. 7 písm. f). Jinými slovy nehovoříme o „analýze rizik“ ani o „posouzení dopadů na ochranu údajů“ ve smyslu navrhovaného nařízení (články 33 a 34), a jednotlivých úprav, které v něm provedl výbor LIBE. Otázka, podle které metodiky by se mělo postupovat při „analýze rizik“ nebo při „posouzení dopadů na ochranu údajů“ již nespadá do oblasti působnosti tohoto stanoviska. Na druhé straně je třeba mít na paměti, že analýza dopadu podle čl. 7 písm. f), může být tak či onak důležitou součástí každého „posouzení rizik“ nebo „posouzení dopadů na ochranu údajů“, a může také pomoci identifikovat situace, ve kterých je nutno přistoupit ke konzultaci s orgánem pro ochranu údajů.

⁸⁵ Je nutno vždy řádně zohlednit riziko finanční újmy vyplývající například z úniku finančních informací, které měly být uchovávány v bezpečném prostředí, k němuž dojde v důsledku porušení ochrany údajů a které nakonec vyústí v krádež identity nebo v jiné formy podvodů, případně riziko zranění, bolesti, utrpení a ztížení společenského uplatnění, které může v konečném důsledku vyplynout například z neoprávněných změn lékařských záznamů a následné nesprávné léčby pacienta; toto riziko však není v žádném případě omezeno na situace spadající do oblasti působnosti čl. 7 písm. f). Uvedená rizika zároveň nejsou jedinými riziky, která je nutno zohlednit při posuzování dopadů v souladu s čl. 7 písm. f).

Při posuzování dopadů může být do určité míry užitečná terminologie a metodika tradičního posouzení rizik, a proto se níže stručně zmíníme o některých prvcích této metodiky. Komplexní metodika posuzování dopadů v souvislosti s čl. 7 písm. f) nebo v širším slova smyslu by však přesahovala oblast působnosti tohoto stanoviska.

V této souvislosti je stejně jako kdekoli jinde důležité identifikovat zdroje možných dopadů na subjekty údajů.

Jedním z prvků, které je nutno zohlednit, je pravděpodobnost, že se dané riziko realizuje. Zranitelná místa, kterých mohou zneužít hackeři, představuje například přístup k internetu, výměna dat se stránkami mimo EU, propojení s jinými systémy a vysoký stupeň systémové heterogenity nebo variability systému. U tohoto zdroje rizika existuje poměrně vysoká pravděpodobnost, že se riziko ohrožení údajů realizuje. Naopak u homogenního, stabilního systému, který není vzájemně propojen a není připojen k internetu, je pravděpodobnost ohrožení údajů mnohem menší.

Dalším prvkem posouzení rizik je závažnost následků rizika, pokud by se riziko realizovalo. Tato závažnost se může pohybovat od nízké úrovně (například nepříjemná nutnost znovu zadávat osobní kontaktní údaje, které správce údajů ztratil), až po úroveň velmi vysokou (například ztráty na životech, když se údaje o tom, kde se nacházejí chráněné osoby, dostanou do rukou zločinců, nebo při odpojení zdroje energie na dálku pomocí inteligentních měřicích přístrojů v kritických podmínkách z hlediska počasí nebo zdravotního stavu osob.)

Oba tyto klíčové prvky – na jedné straně pravděpodobnost, že se riziko realizuje, a na straně druhé závažnost následků – přispívají k celkovému posouzení potenciálního dopadu.

A konečně je při uplatňování metodiky třeba připomenout, že posouzení dopadů podle čl. 7 písm. f) nemůže být prováděno mechanicky a čistě kvantitativním způsobem. U tradičních scénářů hodnocení rizik může „závažnost“ zohledňovat počet potenciálně zasažených fyzických osob. Je však třeba mít na paměti, že i zpracování osobních údajů, které mají dopad na menší počet subjektů údajů – nebo dokonce pouze na jedinou fyzickou osobu – vyžaduje velmi pečlivou analýzu, zejména pokud takový dopad na jednotlivé dotčené fyzické osoby je potenciálně významný.

ii) Povaha údajů

Nejprve je důležité posoudit, zda se zpracování týká citlivých údajů, a to buď proto, že patří do zvláštních kategorií údajů podle článku 8 této směrnice, nebo z jiných důvodů, jako je tomu v případě biometrických údajů, genetických informací, komunikačních údajů, lokalizačních údajů a jiných druhů osobních informací vyžadujících zvláštní ochranu.⁸⁶

Pro ilustraci uvádíme, že podle názoru pracovní skupiny se používání biometrických údajů pro obecné požadavky týkající se bezpečnosti majetku a osob obecně považuje za oprávněný zájem, nad kterým by převýšily zájmy nebo základní práva a svobody subjektu údajů. Na

---

⁸⁶ Biometrické údaje a genetické informace jsou v návrhu nařízení Komise o ochraně osobních údajů zahrnutím i pozměňovací návrhy výboru LIBE považovány za zvláštní kategorie údajů. Viz pozměňovací návrh č. 103 k článku 9 v závěrečné zprávě výboru LIBE. O vztahu mezi články 7 a 8 směrnice 95/46/ES viz výše oddíl II.1.2 na stranách 14–15.

druhé straně by biometrické údaje, jako jsou například otisky prstů a/nebo snímek duhovky, mohly být použity k zabezpečení vysoce rizikových prostor, jako je například laboratoř, která provádí výzkum nebezpečných virů, pouze za předpokladu, že správce předložil důkazy o konkrétní existenci značného rizika.⁸⁷

Obecně platí, že o čím citlivější informace se jedná, tím větší mohou mít důsledky pro subjekt údajů. To však neznamená, že údaje, které se mohou samy o sobě jevit jako neškodné, mohou být bez omezení zpracovávány na základě čl. 7 písm. f). Ve skutečnosti dokonce i takové údaje mohou mít v závislosti na způsobu zpracování významný dopad na fyzické osoby, jak ukážeme níže v pododdíle (iii).

V tomto ohledu může být podstatné, zda tyto údaje byly již dříve zveřejněny subjektem údajů nebo třetími osobami. Zde je v první řadě důležité zdůraznit, že osobní údaje jsou i v případě, že byly zpřístupněny veřejnosti, nadále považovány za osobní údaje a jejich zpracování proto i nadále vyžaduje odpovídající ochranná opatření.⁸⁸ Neexistuje žádné plošné povolení k opětovnému používání a dalšímu zpracovávání veřejně dostupných osobních údajů podle čl. 7 písm. f).

To znamená, že veřejná dostupnost osobních údajů může být považována za jeden z faktorů při posuzování, zejména pokud k tomuto zveřejnění došlo na základě přiměřeného očekávání dalšího využívání těchto údajů pro určité účely (např. pro účely výzkumu nebo pro účely dosažení transparentnosti a odpovědnosti).

iii) Způsob, jakým jsou údaje zpracovávány

Posuzování dopadu v širším slova smyslu může zahrnovat zvážení, zda byly údaje zveřejněny nebo jinak zpřístupněny velkému počtu osob nebo zda dochází ke zpracování velkého množství osobních údajů nebo jejich kombinování s dalšími údaji (např. v případě vytváření profilů pro komerční účely, účely vymáhání práva nebo pro jiné účely). Ze zdánlivě neškodných údajů, jsou-li zpracovávány ve velkém měřítku a kombinovány s dalšími údaji, lze odvodit údaje citlivější, jak bylo uvedeno výše ve scénáři 3, který ilustruje vztah mezi vzorci spotřeby pizzy a pojistným na zdravotní pojištění.

Taková analýza může kromě zpracování citlivějších údajů vést rovněž k podivným, nečekaným a někdy i nepřesným předpovědím, které se týkají například chování nebo osobnosti dotčených fyzických osob. V závislosti na povaze a dopadu těchto předpovědí to může být velmi rušivé z hlediska soukromí dané fyzické osoby.⁸⁹

---

⁸⁷ Viz stanovisko 3/2012 pracovní skupiny zřízené podle článku 29 k vývoji biometrických technologií (WP193) Pro další ilustraci pracovní skupina ve svém stanovisku č. 4/2009 ke Světové antidopingové agentuře (uvedeném výše v poznámce pod čarou 32) zdůraznila, že čl. 7 písm. f) by nebyl platným důvodem pro zpracování lékařských údajů a údajů týkajících se protiprávního jednání v souvislosti s antidopingovým šetřením vzhledem k „závažnosti narušení soukromí“. Zpracování údajů by mělo být stanoveno zákonem a splňovat požadavky stanovené v čl. 8 odst. 4 nebo 5 této směrnice.

⁸⁸ Viz stanovisko pracovní skupiny č. 3/2013 k omezení účelu (uvedené výše v poznámce pod čarou 9) a stanovisko pracovní skupiny č. 6/2013 k veřejně přístupným údajům a opakovanému použití informací veřejného sektoru, přijaté dne 5. června 2013 (WP207).

⁸⁹ Viz část III.2.5 a příloha 2 (Hromadné údaje a veřejně přístupné údaje) stanoviska k omezení účelu (uvedeného výše v poznámce pod čarou 9)

Pracovní skupina rovněž ve svém předchozím stanovisku zdůraznila rizika obsažená v některých bezpečnostních řešeních (včetně firewallů a antivirového nebo antispamového programového vybavení), protože mohou vést k rozsáhlému zavedení hloubkové kontroly paketů, které může mít významný vliv na posouzení vyváženosti práv⁹⁰.

Obecně platí, že čím negativnější nebo nejistější je dopad zpracování údajů, tím nižší je pravděpodobnost, že toto zpracování bude při vyvažování považováno za oprávněné. Relevantní skutečností v této souvislosti by jistě byla dostupnost alternativních metod umožňujících dosahování cílů správce, které by měly na subjekt údajů méně negativní dopad. Ve vhodných případech lze použít posouzení dopadů na soukromí a ochranu údajů s cílem určit, zda by se jednalo o tuto možnost.

iv) Přiměřené očekávání subjektu údajů

V tomto ohledu je velmi důležité rovněž přiměřené očekávání subjektu údajů s ohledem na využívání a sdělování údajů. Jak zdůrazňujeme rovněž s ohledem na analýzu zásady omezení účelu⁹¹, je „důležité posoudit, zda postavení správce údajů⁹², povaha vztahu nebo poskytované služby⁹³ nebo platné právní nebo smluvní povinnosti (nebo jiné sliby učiněné v době shromažďování údajů) mohly vést k přiměřenému očekávání větší důvěrnosti a přísnějšího omezení dalšího použití údajů. Obecně platí, že čím konkrétnější a omezenější jsou souvislosti shromažďování údajů, tím větší budou pravděpodobně i omezení jejich používání. Zde je opět nezbytné zohlednit skutkové souvislosti a nespoléhat se pouze na text uvedený malým písmem.

v) Postavení správce údajů a subjektu údajů

Při posuzování dopadu zpracování údajů je důležité rovněž postavení subjektu údajů a správce údajů. Pozice správce údajů může být s ohledem na subjekt údajů více či méně dominantní v závislosti na tom, zda je správce údajů fyzická osoba nebo malá organizace, velká nadnárodní společnost nebo subjekt veřejného sektoru, a na konkrétních okolnostech. Velká nadnárodní společnost může mít například více zdrojů a větší vyjednávací sílu než subjekt údajů, který je fyzickou osobou, a může mít proto lepší předpoklady, aby u subjektu údajů prosadila to, u čeho se domnívá, že je v jejím „oprávněném zájmu“. To může platit tím spíše, pokud má tato společnost dominantní postavení na trhu. Pokud bude tato situace ponechána bez kontroly, mohou při ní jednotlivé subjekty údajů utrpět újmu. Obdobně jako právní předpisy v oblasti ochrany spotřebitele a hospodářské soutěže pomáhají chránit před zneužitím této pravomoci, mohou i právní předpisy na ochranu údajů sehrát významnou úlohu při ochraně před nepřiměřeným poškozováním práv a zájmů subjektů údajů.

Na druhé straně je relevantní i postavení subjektu údajů. Zatímco ověření vyváženosti by mělo být v zásadě provedeno s ohledem na průměrnou fyzickou osobu, konkrétní situace by

---

⁹⁰ Viz oddíl 3.1 stanoviska pracovní skupiny č. 1/2009 k návrhům, kterými se mění směrnice 2002/58/ES o soukromí a elektronických komunikacích (WP159).

⁹¹ Viz str. 24-25 stanoviska pracovní skupiny č. 3/2013 k omezení účelu (uvedeného výše v poznámce pod čarou 9).

⁹² „Jako například právník nebo lékař“.

⁹³ Jako například služby typu „cloud computing“ pro správu osobních dokumentů, e-mailové služby, deníky, elektronické čtečky vybavené funkcemi pro psaní poznámek a různé aplikace typu life-logging, které mohou obsahovat velmi osobní informace.“

měly vést k většímu rozlišování případ od případu: bylo by například správné zohlednit, zda je subjektem údajů dítě⁹⁴ nebo zda se subjekt údajů z jiného důvodu řadí do zranitelnějšího segmentu populace vyžadujícího zvláštní ochranu, jako jsou například osoby duševně nemocné, žadatelé o azyl nebo starší osoby. Podstatná musí být jistě i otázka, zda je subjekt údajů zaměstnanec, student, pacient nebo zda existuje jiná nerovnováha ve vztahu mezi postavením subjektu údajů a jejich správce. Je důležité posoudit vliv skutečného zpracování na konkrétní fyzické osoby.

V neposlední řadě je důležité zdůraznit, že ne všechny negativní dopady na subjekty údajů mají při vyvažování stejnou „váhu“. Účelem vyvažování podle čl. 7 písm. f) není zabránit jakémukoli negativnímu dopadu na subjekt údajů. Tímto účelem je zabránit dopadu nepřiměřenému. To představuje zásadní rozdíl. Například zveřejnění novinového článku založeného na důkladném průzkumu a obsahujícího přesné informace o údajné korupci ve vládě může poškodit pověst dotčených vládních úředníků a může vést k významným důsledkům včetně ztráty dobrého jména, prohry ve volbách nebo k trestu odnětí svobody, ale jako základ pro ně by i přesto bylo možné použít čl. 7 písm. f).⁹⁵

(c) Prozatímní vyváženost

Při vyvažování výše uvedených zájmů a práv, o něž se jedná, přispějí opatření přijatá správcem v souladu s jeho obecnými povinnostmi vyplývajícími ze směrnice včetně transparentnosti a přiměřenosti významným způsobem k zajištění toho, aby správce údajů splňoval požadavky stanovené v čl. 7 písm. f). Úplné dodržování by mělo znamenat, že dopad na fyzické osoby bude snížen, že bude *méně pravděpodobné*, že dojde k zásahu do zájmů nebo základních práv a svobod subjektů údajů, a že je tudíž *pravděpodobnější*, že se správce údajů bude moci dovolat čl. 7 písm. f). To by mělo podpořit správce, aby lépe dodržovali veškerá horizontální ustanovení této směrnice⁹⁶.

To však neznamená, že dodržování těchto horizontálních požadavků jako takové bude vždy dostatečné pro zajištění právního základu založeného na čl. 7 písm. f). Pokud by tomu tak bylo, byl by čl. 7 písm. f) de facto nadbytečný, případně by představoval mezeru, která by zbavila smyslu celý článek 7, který vyžaduje pro zpracování údajů odpovídající konkrétní právní základ.

Z tohoto důvodu je důležité při vyvažování provést další posouzení v případech, kdy z předběžné analýzy nevyplývá, jakým způsobem by mělo být vyvážení dosaženo. Správce může posoudit, zda je možné zavést dodatečná opatření nad rámec souladu s horizontálními ustanoveními této směrnice s cílem pomoci snížit nepřiměřené dopady zpracování na subjekty údajů.

---

⁹⁴ Viz stanovisko pracovní skupiny č. 2/2009 k ochraně osobních údajů dětí (Obecné pokyny a zvláštní případ škol) přijaté dne 11. února 2009 (WP160). Toto stanovisko trvá na specifické zranitelnosti dítěte a v případě, že je dítě zastupováno, na nutnosti vzít v úvahu zájem dítěte, a nikoli jeho zástupce.

⁹⁵ Jak bylo vysvětleno výše, je nutné zohlednit také veškeré příslušné odchylky pro zpracování pro účely žurnalistiky podle článku 9 směrnice.

⁹⁶ K důležité úloze „horizontální shody“ viz také strana 54 stanoviska pracovní skupiny 3/2013 k omezení účelu, uvedeného výše v poznámce pod čarou 9.

Dodatečná opatření mohou zahrnovat například poskytnutí snadno proveditelných a dostupných mechanismů umožňujících subjektům údajů bezpodmínečně odmítnout zpracování těchto údajů. Tato dodatečná opatření mohou v některých (ale nikoli ve všech) případech pomoci změnit vyváženost, zajistit, aby zpracování mohlo být provedeno na základě čl. 7 písm. f), a zároveň chránit práva a zájmy subjektů údajů.

(d) Dodatečná ochranná opatření uplatňovaná správcem

Jak bylo vysvětleno výše, způsob, jakým správce uplatní příslušná opatření, by v některých situacích mohl pomoci „změnit vyváženost“ na dané stupnici. Přijatelnost výsledku bude záviset na tomto posouzení jako celku. Čím významnější bude dopad na subjekt údajů, tím větší pozornost je potřeba věnovat příslušným ochranným opatřením.

Příslušná opatření mohou zahrnovat například striktní omezení objemu shromažďovaných údajů nebo jejich okamžité vymazání po použití. Některá tato opatření sice mohou být povinná již podle směrnice, jsou však často škálovatelná a ponechávají správcům prostor pro zajištění lepší ochrany subjektů údajů. Správce může například shromažďovat méně údajů nebo poskytovat dodatečné informace oproti těm, které jsou výslovně uvedeny v člancích 10 a 11 směrnice.

V některých jiných případech směrnice tato ochranná opatření *výslovně* nevyžaduje, avšak není vyloučeno, že je bude v budoucnu vyžadovat navrhované nařízení, případně jsou vyžadována pouze ve zvláštních případech, jakými jsou například:

- technická a organizační opatření s cílem zajistit, aby údaje nebylo možno využívat k přijímání rozhodnutí nebo jiných opatření týkajících se fyzických osob („funkční oddělení“, k němuž často dochází v souvislosti s výzkumem),
- rozsáhlé využívání technik anonymizace,
- agregace údajů,
- hodnocení technologií zvyšujících ochranu soukromí, ochrany soukromí již ve fázi návrhu, dopadů na soukromí a ochrany údajů,
- zvýšená transparentnost,
- obecné a bezpodmínečné právo zpracování údajů odmítnout,
- přenositelnost dat a související opatření s cílem posílit postavení subjektů údajů.

Pracovní skupina konstatuje, že ohledně některých klíčových otázek, například technik funkčního oddělení a anonymizace, již poskytla určité vodítko v příslušných částech svých stanovisek k omezení účelu, k veřejně přístupným údajům a k technikám anonymizace.⁹⁷

Pokud jde o používání pseudonymů a šifrování, pracovní skupina by ráda zdůraznila, že pokud tyto údaje nejsou přímo identifikovatelné, nemá to samo o sobě vliv na hodnocení

---

⁹⁷ Viz oddíly III.2.3, III.2.5 a příloha 2 f stanoviska pracovní skupiny č. 3/2013 k omezení účelu, uvedeného výše v poznámce pod čarou 9, k dalšímu zpracování pro historické, statistické a vědecké účely a k hromadným údajům a k veřejně přístupným údajům; viz také příslušné části stanoviska pracovní skupiny č. 06/2013 k veřejně přístupným údajům (uvedeného výše v poznámce pod čarou 88) a stanoviska 5/2014 k technikám anonymizace.

oprávněnosti zpracování a nemělo by to být chápáno jako změna neoprávněného zpracování v oprávněné⁹⁸.

Používání pseudonymů a šifrování budou zároveň obdobně jako všechna ostatní technická a organizační opatření zavedená na ochranu osobních údajů hrát úlohu při vyhodnocování potenciálního dopadu zpracování údajů na subjekt údajů, a proto mohou v některých případech hrát úlohu i při změně vyváženosti ve prospěch správce. Používání méně rizikových forem zpracování osobních údajů (např. osobní údaje šifrované během skladování nebo tranzitu nebo osobní údaje, které nejsou tak přímo a snadno identifikovatelné) by mělo obecně znamenat snížení pravděpodobnosti narušení zájmů nebo základních práv a svobod subjektů údajů.

V souvislosti s těmito ochrannými opatřeními a celkovým posouzením vyváženosti má pracovní skupina v úmyslu zdůraznit tři konkrétní otázky, které často hrají v souvislosti s čl. 7 písm. f) klíčovou úlohu:

- vztah mezi ověřením vyváženosti, transparentností a zásadou odpovědnosti,
- právo subjektu údajů vznést námitku proti zpracování údajů a mít možnost bez ohledu na tuto námitku zpracování údajů odmítnout bez nutnosti jakéhokoliv zdůvodnění, a
- posílení postavení subjektů údajů: přenositelnost údajů a dostupnost funkčních mechanismů umožňujících subjektu údajů přistupovat ke svým vlastním údajům, upravovat je, mazat, přenášet nebo jinak dále zpracovávat (nebo umožňujících jejich další zpracování třetím osobám).

Těmito tématy se vzhledem k jejich významnosti budeme zabývat v rámci samostatných okruhů.

III.3.5. Odpovědnost a transparentnost

Povinností správce před zpracováním údajů na základě čl. 7 písm. f) je v první řadě posoudit, zda má na tomto zpracování oprávněný zájem, zda je toto zpracování z hlediska tohoto oprávněného zájmu nezbytné a zda nad tímto zájmem v tomto konkrétním případě převažují zájmy a práva subjektu údajů.

V tomto smyslu vychází čl. 7 písm. f) ze zásady odpovědnosti. Správce musí předem provést pečlivé a účinné ověření na základě konkrétních okolností případu, a nikoli abstraktním způsobem, přičemž musí zohlednit rovněž přiměřená očekávání subjektů údajů. V rámci osvědčených postupů by provádění tohoto ověření mělo být tam, kde je to vhodné, dostatečně podrobným a transparentním způsobem zdokumentováno tak, aby příslušné zúčastněné strany včetně subjektů údajů a orgánů ochrany údajů a v konečném důsledku pak i soudy mohly v případě potřeby zkontrolovat úplnou a správnou aplikaci tohoto ověření.

Správce nejprve vymezí příslušný oprávněný zájem a provede ověření vyváženosti, avšak toto posouzení nemusí být konečné a definitivní; pokud daný zájem ve skutečnosti není totožný se zájmem, který správce specifikoval, případně pokud správce tento zájem nedefinoval

---

⁹⁸ Ohledně tohoto bodu viz pozměňovací návrhy, které odhlasoval výbor LIBE ve své závěrečné zprávě, zejména pozměňovací návrh 15 k bodu odůvodnění 38, který propojuje používání pseudonymů a oprávněná očekávání subjektu údajů.

dostatečně podrobně, je nutno vyvážením přehodnotit na základě skutečného zájmu, který stanoví buď orgán pro ochranu údajů, nebo soud.⁹⁹ Obdobně jako u jiných klíčových aspektů ochrany údajů, jako je například identifikace správce údajů nebo specifikace účelu¹⁰⁰, je rozhodující skutečný stav věcí, z něhož veškerá tvrzení správce vycházejí.

Pojem odpovědnosti úzce souvisí s pojmem transparentnosti. Aby umožnila subjektům údajů výkon jejich práv a širší veřejnou kontrolu zúčastněných stran, doporučuje pracovní skupina, aby správci vysvětlili subjektům údajů jasným a uživatelsky přívětivým způsobem důvody, proč se domnívají, že zájmy nebo základní práva a svobody subjektů údajů nepřevažují nad zájmy správců, a vysvětlili jim rovněž ochranná opatření, která přijali na ochranu osobních údajů, včetně případného práva na odmítnutí zpracování údajů.¹⁰¹

Pracovní skupina v této souvislosti zdůrazňuje, že velmi důležité jsou zde rovněž právní předpisy na ochranu spotřebitele, zejména zákony na ochranu spotřebitele před nekalými obchodními praktikami.

Pokud správce ukryje důležité informace týkající se neočekávaného dalšího využívání údajů v odborných právnických termínech v textu smlouvy vytištěném malým písmem, může se jednat o porušení předpisů na ochranu spotřebitele týkajících se nepřiměřených smluvních podmínek (včetně zákazu „překvapivých podmínek“), a nejsou splněny ani požadavky čl. 7 písm. a) na platný a vědomý souhlas nebo požadavky čl. 7 písm. f) z hlediska přiměřených očekávání subjektu údajů a celkové přijatelné vyváženosti zájmů. Vystaly by samozřejmě rovněž otázky ohledně souladu s článkem 6 z hlediska potřeby korektního zpracování osobních údajů zákonným způsobem.

Například v řadě případů si uživatelé online služeb „zdarma“, jako je vyhledávání, e-mail, sociální média, ukládání souborů nebo jiné online nebo mobilní aplikace, nejsou v plném rozsahu vědomi toho, do jaké míry je jejich činnost zaznamenávána a analyzována s cílem vytvářet hodnotu pro poskytovatele služeb, a proto nejsou znepokojeni souvisejícími riziky.

První nezbytnou podmínkou¹⁰² posílení postavení subjektů údajů v těchto situacích, která však sama o sobě není v žádném případě podmínkou dostačující, je jednoznačné vyjasnění, že tyto služby nejsou bezplatné a že za ně spotřebitelé platí poskytováním svých osobních údajů. Je nutno rovněž jednoznačně uvést podmínky a ochranná opatření umožňující používání údajů s cílem zajistit platnost souhlasu podle čl. 7 písm. a) nebo příznivé vyváženosti v souladu s čl. 7 písm. f).

III.3.6. Právo na námitku a další

---

⁹⁹ Například na základě stížnosti nebo námítky podle článku 14.

¹⁰⁰ Viz stanoviska uvedená v poznámce pod čarou 9.

¹⁰¹ Jak je vysvětleno na straně 46 stanoviska pracovní skupiny č. 3/2013 k omezení účelu (uvedeného výše v poznámce pod čarou 9), v případě vytváření profilů a automatizovaného rozhodování, „pro zajištění transparentnosti by měl být subjektům údajů/spotřebitelům umožněn přístup k jejich „profilům“, jakož i k logice rozhodování (algoritmu), který k vytvoření tohoto profilu vedl. Jinými slovy: organizace by měly zveřejňovat své rozhodovací kritéria. Jedná se o zásadní ochranné opatření, které ve světě hromadných údajů ještě nabývá na důležitosti.“ To, zda organizace tuto transparentnost zajišťuje či nikoli, je velmi významným faktorem, který je při vyvažování nutno také zohlednit.

¹⁰² Další možná ochranná opatření s ohledem na stále častější situace, kdy spotřebitelé platí svými osobními údaji, viz oddíl III.3.6, zejména stránky 47-48 týkající se „uživatelsky přívětivých alternativ ochrany údajů k „bezplatným“ online službám“ a „přenositelnosti údajů“ tzv. „midat“ a souvisejících otázek“.

(a) Právo na námitku podle článku 14 směrnice

Čl. 7 písm. e) a f) jsou specifické v tom smyslu, že se sice spoléhají především na objektivní posouzení předmětných zájmů a práv, ale umožňují také seburčení subjektu údajů, který může využít svého práva na námitku¹⁰³: minimálně v případě těchto dvou důvodů; čl. 14 písm. a) této směrnice stanoví, že („ledaže vnitrostátní právo stanoví jinak“, může subjekt údajů „vznést kdykoli z vážných a legitimních důvodů souvisejících s jeho osobní situací námitku proti zpracování osobních údajů, které se ho týkají“. Dodává, že je-li tato námitka oprávněná, musí být zpracování daných údajů ukončeno.

Podle platných právních předpisů bude tedy subjekt údajů, který bude chtít zabránit zpracování svých osobních údajů, v zásadě povinen prokázat své „vážné a legitimní zájmy“ (čl. 14 písm. a)), s výjimkou zpracování údajů pro účely přímého marketingu, kdy tato námitka nemusí být odůvodněna (čl. 14 písm. b)).

To by nemělo být považováno za rozpor s ověřením vyváženosti podle čl. 7 písm. f), které je vytvářeno „a priori“: jedná se spíše o doplnění této vyváženosti v tom smyslu, že pokud je zpracování údajů povoleno na základě přiměřeného a objektivního posouzení jednotlivých práv a zájmů, o něž se jedná, má subjekt údajů stále ještě *dodatečnou* možnost vznést námitku z důvodů týkajících se jeho konkrétní situace. V takovém případě pak bude nutno provést nové posouzení, které zohlední konkrétní argumenty předložené subjektem údajů. Toto nové posouzení v zásadě opět podléhá ověření orgánem pro ochranu údajů nebo soudem.

(b) Nad rámec námitky: úloha odmítnutí zpracování údajů jako dodatečné ochranné opatření

Pracovní skupina zdůrazňuje, že i když se na právo námitky subjektu údajů podle čl. 14 písm. a) vztahuje i povinnost tuto námitku zdůvodnit, nic nebrání správci, aby nabídl širší možnost odmítnutí zpracování údajů, která nebude od subjektu údajů vyžadovat žádné další osvědčení oprávněného zájmu (ať již závažného či nikoli). Takové bezpodmínečné právo by nemuselo být založeno na konkrétní situaci subjektů údajů.

Zejména v hraničních případech, kdy je obtížné dosáhnout vyváženosti, by však dobře navržený a funkční mechanismus odmítnutí zpracování údajů mohl hrát důležitou roli při ochraně práv a zájmů subjektů údajů, přestože by jim nemusel nutně poskytovat všechny prvky, které by vyhověly požadavkům na platný souhlas podle čl. 7 písm. a).

K tomu je zapotřebí diferencovaný přístup, který rozlišuje mezi případy, kdy je vyžadován souhlas se zpracováním údajů podle čl. 7 písm. a), a případy, kdy by funkční možnost zpracování údajů odmítnout (v kombinaci s dalšími možnými dodatečnými opatřeními), mohla přispět k ochraně subjektů údajů podle čl. 7 písm. f).

---

¹⁰³ Toto právo na námitku by nemělo být zaměňováno se souhlasem na základě čl. 7 písm. a), kdy správce údajů není oprávněn údaje zpracovávat dříve, než tento souhlas získá. V kontextu čl. 7 písm. f) může správce tyto údaje zpracovávat s výhradou splnění podmínek a ochranných opatření, pokud subjekt údajů nevznesl námitku. V tomto smyslu lze právo na námitku považovat spíše za specifickou formu odmítnutí zpracování údajů. Více podrobností viz stanovisko pracovní skupiny č. 15/2011 k definici souhlasu (uvedené v poznámce pod čarou 2).

Čím širší je použitelnost mechanismu odmítnutí zpracování údajů a čím snazší je jeho provedení, tím více přispěje ke změně vyváženosti ve prospěch použití čl. 7 písm. f) jako právního důvodu ke zpracování údajů.

Ilustrace: vývoj přístupu k přímému marketingu

Ilustraci rozlišování mezi případy, kdy je vyžadován souhlas podle čl. 7 písm. a), a případy, kdy by bylo možno použít odmítnutí zpracování údajů jako ochranné opatření podle čl. 7 písm. f), lze názorně předvést na příkladu přímého marketingu, u kterého se tradičně používá zvláštní ustanovení o odmítnutí uvedené v čl. 14 písm. b) směrnice. Za účelem zohlednění nového technologického vývoje bylo toto ustanovení později doplněno zvláštními ustanoveními ve směrnici o soukromí a elektronických komunikacích.¹⁰⁴

Podle článku 13 směrnice o soukromí a elektronických komunikacích je souhlas pravidlem u některých typů rušivějších činností přímého marketingu (např. marketing pomocí elektronické pošty a automatických volacích přístrojů). Výjimkou jsou existující zákaznické vztahy, kdy správce propaguje vlastní „obdobné“ výrobky nebo služby, a kdy postačí poskytnout (nepodmíněnou) možnost takové zpracování odmítnout bez udání důvodu.

Technologie se vyvíjejí a nové marketingové postupy vyžadují obdobná relativně jednoduchá řešení řídicí se obdobnou logikou.

Za prvé se vyvíjí způsob doručování marketingových materiálů; namísto prostého zaslání e-mailů do schránek se nyní reklama objevuje v podobě vyskakovacích oken také na chytrých telefonech a obrazovkách počítačů. V blízké budoucnosti může dojít také ke vkládání reklamy do inteligentních objektů propojených v rámci internetu věcí.

Za druhé jsou reklamy stále konkrétněji zacílené: nejsou založeny na jednoduchých profilech zákazníků, avšak vycházejí z činností spotřebitelů, které jsou stále častěji sledovány, ukládány online a offline a analyzovány pomocí sofistikovanějších automatizovaných metod.¹⁰⁵

V důsledku tohoto vývoje se posunul rovněž cíl vyvažování: celá problematika se již nesoustřeďuje na právo na svobodné komerční projevy, ale především na ekonomické zájmy obchodních organizací, spočívající v poznávání zákazníků prostřednictvím sledování a monitorování jejich činnosti online i offline, které by měly být vyváženy proti (základním) právům na soukromí a na ochranu osobních údajů těchto osob a proti jejich zájmu nebýt neoprávněně sledovány.

Tento posun v převažujících obchodních modelech a vzestup hodnoty osobních údajů jako aktiv pro obchodní organizace vysvětluje nedávný požadavek na souhlas v této souvislosti v souladu s čl. 5 písm. 3) a s článkem 13 směrnice o soukromí a elektronických komunikacích.

Existují tedy různá zvláštní pravidla v závislosti na formě marketingu, například:

---

¹⁰⁴ K článku 13 směrnice o soukromí a elektronických komunikacích, viz také oddíl III.2.4 stanoviska pracovní skupiny č. 3/2013 k omezení účelu (uvedeného výše v poznámce pod čarou 9).

¹⁰⁵ Viz oddíl III.2.5 a příloha 2 (o hromadných údajích a veřejně přístupných údajích) stanoviska pracovní skupiny 3/2013 k omezení účelu (uvedeného výše v poznámce pod čarou 9)

- nepodmíněné právo na námitku proti přímému marketingu (navržené pro účely tradičních poštovních zásilek a marketingu obdobných výrobků) podle čl. 14 písm. b) směrnice; jako právní důvod by v tomto případě mohl posloužit čl. 7 písm. f),
- požadavek na souhlas podle článku 13 směrnice o soukromí a elektronických komunikacích u marketingu prostřednictvím automatických volacích systémů, faxů, textových zpráv a elektronické pošty (až na výjimky)¹⁰⁶, a *de facto* uplatnění čl. 7 písm. a) směrnice o ochraně údajů,
- požadavek na souhlas podle čl. 5 odst. 3 směrnice o soukromí a elektronických komunikacích (a čl. 7 písm. a) směrnice o ochraně údajů) u reklamy zaměřené na chování, která je založena na sledovacích technologiích, jako je například umístování cookies do koncového zařízení uživatele¹⁰⁷.

Použitelné právní důvody jsou sice jednoznačné, pokud jde o čl. 5 odst. 3 a článek 13 směrnice o soukromí a elektronických komunikacích, avšak nezahrnují všechny formy marketingu a bylo by žádoucí mít k dispozici určité vodítko naznačující, které situace vyžadují souhlas podle čl. 7 písm. a) a ve kterých situacích je dosaženo vyváženosti podle čl. 7 písm. f) včetně možnosti zpracování údajů odmítnout.

V této souvislosti je vhodné připomenout stanovisko pracovní skupiny k omezení účelu, které výslovně uvádí, že pokud „organizace hodlá konkrétně analyzovat nebo předvídat osobní preference, chování a postoje jednotlivých zákazníků, které budou následně využity pro „opatření nebo rozhodnutí“ přijímaná s ohledem na tyto zákazníky .... bude téměř vždy vyžadován svobodný, konkrétní, informovaný a jednoznačný aktivní souhlas, jinak by nemohlo být další využívání těchto údajů považováno za slučitelné. Důležité je tento souhlas vyžadovat například u sledování a vytváření profilů pro účely přímého marketingu, reklamy zaměřené na chování, data-brokeringu, reklamě založené na lokalitě nebo na digitálním průzkumu trhu založeném na sledování.“¹⁰⁸

Alternativy k „bezplatným“ online službám, které jsou výhodnější z hlediska ochrany údajů

V situaci, kdy se zákazníci přihlašují k „bezplatným“ online službám, avšak ve skutečnosti za tyto služby „platí“ tím, že umožňují využívání svých osobních údajů, by rovněž přispělo k příznivému posouzení vyváženosti – případně ke zjištění, že spotřebitel měl skutečnou svobodu volby a proto byl poskytnut platný souhlas v souladu s čl. 7 písm. a) – kdyby správce nabízel i alternativní verzi svých služeb, ve které by nebyly „osobní údaje“ využívány pro marketingové účely.

Pokud takové alternativní služby poskytovány nejsou, je obtížnější argumentovat tím, že byl (svobodně) poskytnut platný souhlas v souladu s čl. 7 písm. a) na základě pouhého využití bezplatných služeb, případně tím, že by vyváženost podle čl. 7 písm. f) měla svědčit ve prospěch správce.

¹⁰⁶ Viz také čl. 13 odst. 3 směrnice o soukromí a elektronických komunikacích, který ponechává členským státům možnost volby mezi souhlasem s přímým marketingem a jeho odmítnutím prostřednictvím jiných prostředků.

¹⁰⁷ Pro použití tohoto ustanovení viz stanovisko pracovní skupiny č. 2/2010 k internetové reklamě zaměřené na chování (WP 171).

¹⁰⁸ Viz příloha II stanoviska (k hromadným údajům a veřejně přístupným údajům) (uvedeného výše v poznámce pod čarou 9), strana 45.

Výše uvedené úvahy zdůrazňují důležitou roli, kterou mohou dodatečná ochranná opatření včetně funkčního mechanismu umožňujícího vyjádřit nesouhlas se zpracováním údajů sehrát ve změně prozatímního vyvážení. Zároveň však také naznačují, že v některých případech se nelze dovolávat čl. 7 písm. f) jako důvodu pro zpracování údajů, a aby mohlo zpracování proběhnout, musí správce zajistit platný souhlas podle čl. 7 písm. a) nebo splnit některé další podmínky této směrnice.

Přenositelnost údajů, tzv. „midata“ a související otázky

Z dodatečných ochranných opatření, která by mohla pomoci změnit vyvážení, je třeba věnovat zvláštní pozornost přenositelnosti dat a souvisejícím opatřením, která mohou v online prostředí nabývat stále větší důležitosti. Pracovní skupina připomíná své stanovisko k omezení účelu, v němž zdůraznila, že „v mnoha situacích mohou ochranná opatření, jako například možnost přímého přístupu subjektů údajů/zákazníků k vlastním údajům v přenositelném, uživatelsky přívětivém a strojově čitelném formátu, pomoci posílit jejich postavení a kompenzovat ekonomickou nerovnováhu mezi velkými společnostmi na jedné straně a subjekty údajů/spotřebiteli na straně druhé. Umožnila by rovněž fyzickým osobám „sdílet bohatství“ hromadných údajů a motivovat jejich tvůrce, aby uživatelům nabízeli další funkce a aplikace.“¹⁰⁹

Dostupnost funkčních mechanismů umožňujících subjektům údajů, aby měly přístup ke svým vlastním údajům a mohly provádět jejich změny, mazání, převody nebo jakékoli další zpracování (případně umožnit jejich další zpracování třetím osobám) posílí postavení subjektů údajů a umožní jim účinněji využívat digitální služby. Navíc může také podporovat konkurenčnější tržní prostředí tím, že umožní zákazníkům snáze změnit poskytovatele (např. v souvislosti s online bankovníctvím nebo s dodavatelem energií v prostředí inteligentních sítí). A konečně může přispět i ke vzniku dalších služeb s přidanou hodnotou poskytovaných třetími osobami, které budou mít k údajům zákazníků přístup na vyžádání a na základě souhlasu zákazníků. Z tohoto hlediska je proto přenositelnost údajů prospěšná nejen z hlediska ochrany údajů, ale také z hlediska hospodářské soutěže a ochrany spotřebitele¹¹⁰

IV. Závěrečné poznámky

V tomto stanovisku pracovní skupina analyzovala zásady pro oprávněné zpracování údajů stanovené v článku 7 směrnice. Kromě pokynů ohledně praktického výkladu a použití čl. 7 písm. f) v rámci stávajícího právního rámce se zaměřuje na formulování strategických doporučení, která pomohou tvůrcům politik při zvažování změn stávajícího právního rámce ochrany údajů. Před vypracováním těchto doporučení jsou níže shrnuta hlavní zjištění týkající se výkladu článku 7.

---

¹⁰⁹ „Viz takové iniciativy, jako je například iniciativa „midata“ ve Spojeném království, která je založena na klíčové zásadě, že údaje by měly být zpětně poskytovány spotřebitelům. Midata je dobrovolný program, který by měl v průběhu času poskytovat spotřebitelům stále rozsáhlejší přístup k jejich osobním údajům v přenositelné elektronické podobě. Jeho hlavní myšlenkou je, že i spotřebitelé by měli mít možnost využívat hromadných údajů k přístupu ke svým vlastním informacím, které jim umožní lepší rozhodování. Viz také iniciativy typu „zeleného tlačítka“ (Green button), které umožňují spotřebitelům přístup k jejich vlastním informacím o využívání energií.“ Další informace o iniciativách ve Spojeném království a ve Francii viz <http://www.midatalab.org.uk/> a <http://mesinfos.fing.org/>.

¹¹⁰ Bližší údaje o právu na přenositelnost údajů najdete v článku 18 navrhovaného nařízení.

IV.1. Závěry

Přehled článku 7

Článek 7 stanoví, že zpracování osobních údajů může být provedeno pouze tehdy, pokud lze uplatnit alespoň jeden ze šesti právních důvodů, které jsou v tomto článku uvedeny.

První z těchto důvodů, čl. 7 písm. a), se zaměřuje na souhlas subjektu údajů jako na důvod pro oprávněnost. Zbývající důvody naproti tomu umožňují zpracování – s výhradou ochranných opatření – v situacích, kdy je bez ohledu na souhlas nezbytné a vhodné dané údaje zpracovat v určitých souvislostech ve snaze dosáhnout konkrétního oprávněného zájmu.

Každé z písmen b), c), d) a e) specifikuje konkrétní souvislosti, v jejichž rámci lze zpracování osobních údajů považovat za oprávněné. Podmínkám, které v jednotlivých těchto souvislostech platí, je nutno věnovat pečlivou pozornost vzhledem k tomu, že určují rozsah jednotlivých důvodů oprávněnosti. Přesněji řečeno, zásady „nezbytné pro splnění smlouvy“ „nezbytné pro splnění právní povinnosti“, „nezbytné pro zachování životně důležitých zájmů subjektu údajů“ a „nezbytné pro vykonání úkolu ve veřejném zájmu nebo při výkonu veřejné moci“ obsahují různé požadavky, jimiž jsme se zabývali v oddíle III.2.

Písmeno f) odkazuje obecněji na (jakýkoli) oprávněný zájem správce (v jakékoli souvislosti). U tohoto obecného ustanovení je však výslovně nařízeno provedení dodatečného ověření vyváženosti, které vyžaduje, aby byly oprávněné zájmy správce nebo třetí osoby či osob, jimž jsou údaje sdělovány, vyváženy proti zájmům nebo základním právům subjektů údajů.

Úloha čl. 7 písm. f)

Ustanovení čl. 7 písm. f) by nemělo být vnímáno jako právní důvod, kterého by se mělo využívat pouze zřídka za účelem vyplnění mezer v podobě neobvyklých a nepředvídatelných situací jako „východisko z nouze“ nebo poslední možnost v případě, že nelze uplatnit jiné důvody. Neměl by být vnímán ani jako možnost optimální a jeho používání by nemělo být neoprávněně rozšiřováno, protože by byl považován za méně omezující než ostatní důvody. Je použitelný spíše jako jeden z možných prostředků legitimizace zpracování osobních údajů, který je stejně platný jako kterýkoli ze zbývajících důvodů.

Vhodné použití čl. 7 písm. f) za správných okolností a s výhradou odpovídajících ochranných opatření může pomoci zabránit zneužívání nebo nadužívání jiných právních důvodů. Vhodné posouzení vyváženosti podle čl. 7 písm. f), často s možností zpracování údajů odmítnout, může být v některých případech platnou alternativou k nevhodnému použití například důvodu „souhlasu“ nebo „nezbytnosti splnění smlouvy“. Je-li pojat tímto způsobem, představuje čl. 7 písm. f) doplňková ochranná opatření v porovnání s ostatními předem stanovenými důvody. Nelze jej tedy považovat za „nejslabší článek“ ani za „otevřené dveře“ umožňující legitimizaci veškerých činností souvisejících se zpracováním údajů, na které nelze aplikovat žádný ze zbývajících právních důvodů.

Oprávněné zájmy správce / zájmy nebo základní práva subjektu údajů

Pojmem „zájem“ se rozumí širší angažovanost správce ve zpracování údajů nebo výhoda, která správci vzniká – nebo která může vzniknout společnosti – na základě tohoto zpracování údajů. Může být závažný, jednoznačný nebo kontroverznější. Situace uvedené v čl. 7 písm. f) se tedy mohou pohybovat od uplatňování základních práv nebo ochrany významných osobních nebo společenských zájmů po méně zřejmé, nebo dokonce problematické souvislosti.

Aby byl zájem považován za „oprávněný“ a aby byl relevantní podle čl. 7 písm. f), bude muset být zákonný, tj. být v souladu s právními předpisy EU a s vnitrostátními právními předpisy. Musí být rovněž formulován dostatečně jasně a být dostatečně konkrétní, aby umožnil provést ověření vyváženosti zájmů a základních práv subjektu údajů. Musí také představovat skutečný a trvalý zájem – to znamená, že nesmí být spekulativní.

Skutečnost, že správce nebo třetí osoba, které mají být údaje sdělovány, takový oprávněný zájem má, nemusí nutně znamenat, že se může dovolávat čl. 7 písm. f) jako právního důvodu pro toto zpracování údajů. To, zda se bude možné čl. 7 písm. f) dovolávat, bude záviset na výsledku ověření vyváženosti, které bude provedeno následně. Zpracování údajů musí být rovněž „nezbytné pro uskutečnění oprávněných zájmů“ buď správce, nebo – v případě sdělování těchto údajů – třetí osoby. Proto by měla být vždy dána přednost méně invazivním prostředkům, které budou sloužit témuž účelu.

Pojem „zájmu“ subjektů údajů je definován dokonce ještě šířeji, neboť nevyžaduje prvek „oprávněnosti“. Pokud může mít správce údajů nebo třetí osoba jakékoli zájmy za předpokladu, že nejsou neoprávněné, má subjekt údajů na druhé straně nárok na zohlednění všech kategorií svých zájmů, pokud jsou relevantní v oblasti působnosti této směrnice, a na jejich vyvažování proti zájmům správce nebo třetí osoby.

Použití ověření vyváženosti

Při výkladu rozsahu působnosti čl. 7 písm. f) se pracovní skupina zaměřuje na vyvážený přístup, který zajišťuje nezbytnou flexibilitu správců údajů v situacích, kdy nedochází k nepřijatelnému dopadu na subjekty údajů, přičemž zároveň poskytuje dostatečnou právní jistotu, která zaručuje subjektům údajů, že nedojde ke zneužití tohoto otevřeného ustanovení.

K provedení tohoto ověření vyváženosti je nejprve nutné na jedné straně zohlednit povahu a zdroj oprávněných zájmů a nezbytnost zpracování údajů z hlediska těchto zájmů a na straně druhé dopad na subjekty údajů. Toto prvotní posouzení by mělo vzít v úvahu opatření, která správce hodlá přijmout za účelem dosažení souladu s touto směrnicí, jako je například transparentnost nebo omezené shromažďování údajů.

Po analýze a vzájemném vyvážení obou těchto stran je možné stanovit prozatímní „vyvážení“ a vyvodit předběžný závěr, zda oprávněné zájmy správce převažují nad právy a zájmy subjektů údajů. V některých případech však může být výsledek ověření vyváženosti nejasný a mohou nastat pochybnosti o tom, zda oprávněný zájem správce (nebo třetí osoby) převažuje a zda lze zpracování údajů provést na základě čl. 7 písm. f).

Z tohoto důvodu je důležité provést v rámci vyvažování další posouzení. V této fázi může správce posoudit, zda je za účelem ochrany subjektů údajů schopen zavést dodatečná opatření nad rámec souladu s ostatními horizontálními ustanoveními této směrnice. Dodatečná opatření mohou zahrnovat například poskytnutí snadno proveditelného a dostupného mechanismu zajišťujícího subjektům údajů bezpodmínečnou možnost zpracování údajů odmítnout.

Klíčové faktory, které je třeba zohlednit při uplatňování ověření vyváženosti

Na základě výše uvedených informací je při ověření vyváženosti užitečné zohlednit například následující faktory:

- povahu a zdroj oprávněného zájmu včetně:
  - toho, zda je zpracování údajů nezbytné pro výkon základního práva, nebo
  - toho, zda je jiným způsobem ve veřejném zájmu nebo je uznáváno v příslušné komunitě ze sociálního, kulturního nebo právního/regulačního hlediska
- dopad na subjekty údajů včetně:
  - povahy údajů, například zda se zpracování týká údajů, které mohou být považovány za citlivé nebo které byly získány z veřejně dostupných zdrojů,
  - způsobu, jakým jsou údaje zpracovávány, včetně toho, zda jsou zveřejněny nebo jinak zpřístupněny velkému počtu osob, nebo zda dochází ke zpracování velkého množství osobních údajů nebo jejich kombinování s dalšími údaji (např. v případě vytváření profilů pro komerční účely, účely vymáhání práva nebo pro jiné účely),
  - přiměřeného očekávání subjektu údajů s ohledem na využívání a sdělování údajů v příslušné souvislosti,
  - postavení správce údajů a subjektu údajů včetně vyváženosti sil mezi subjektem údajů a správcem údajů, případně zda je subjektem údajů dítě nebo zda se z jiného důvodu řadí do zranitelnějšího segmentu populace

- dodatečná ochranná opatření, která by mohla předejít nepřiměřenému dopadu na subjekty údajů, včetně:
  - minimalizace údajů (např. striktní omezení shromažďování údajů nebo okamžité vymazání údajů po použití),
  - technických a organizačních opatření s cílem zajistit, aby údaje nebylo možné využívat k přijímání rozhodnutí nebo jiných opatření týkajících se fyzických osob („funkční oddělení“),
  - rozsáhlého využívání technik anonymizace, agregace údajů, technologií zvyšujících ochranu soukromí, ochrany soukromí již ve fázi návrhu, posouzení dopadů na soukromí a ochranu údajů,
  - zvýšené transparentnosti, obecného a bezpodmínečného práva zpracování údajů odmítnout, přenositelnosti údajů a souvisejících opatření s cílem posílit postavení subjektů údajů.

Odpovědnost, transparentnost, právo na námitku a další

V souvislosti s těmito ochrannými opatřeními a s celkovým posouzením vyváženosti hrají v souvislosti s čl. 7 písm. f) často klíčovou úlohu tři otázky, které proto vyžadují zvláštní pozornost:

- existence některých opatření ke zvýšení transparentnosti a odpovědnosti a možná potřeba dodatečných opatření,
- právo subjektu údajů vznést námitku proti zpracování údajů a bez ohledu na tuto námitku možnost zpracování odmítnout bez nutnosti jakéhokoliv zdůvodnění,
- posílení postavení subjektů údajů: přenositelnost údajů a dostupnost funkčních mechanismů umožňujících subjektu údajů přistupovat ke svým vlastním údajům, upravovat je, mazat, přenášet nebo jinak dále zpracovávat (nebo umožňujících jejich další zpracování třetím osobám).

IV. 2. Doporučení

Stávající znění čl. 7 písm. f) směrnice je otevřené. Jeho flexibilní formulace ponechává velký prostor pro interpretaci a zkušenosti ukázaly, že v některých případech vedla k nedostatečné předvídatelnosti a nedostatečné právní jistotě. Bude-li však čl. 7 písm. f) použit ve správné souvislosti a s uplatněním správných zásad uvedených v tomto stanovisku, bude hrát zásadní úlohu jako právní důvod pro oprávněné zpracování údajů.

Pracovní skupina proto podporuje stávající přístup uvedený v článku 6 navrhovaného nařízení, které zachovává vyváženost zájmů, jako samostatný právní důvod. Pro zajištění adekvátního ověření vyváženosti by však bylo žádoucí, aby existovaly ještě další pokyny.

Rozsah a prostředky další specifikace

Základním požadavkem by bylo, aby si toto ustanovení zachovalo dostatečnou flexibilitu a aby odráželo úhel pohledu správce údajů i subjektu údajů a dynamickou povahu příslušných souvislostí. Z tohoto důvodu je pracovní skupina toho názoru, že není žádoucí uvádět v textu navrhovaného nařízení ani v aktech v přenesené pravomoci podrobné a vyčerpávající

seznamy situací, ve kterých by byl určitý zájem *de facto* kvalifikován jako oprávněný. Pracovní skupina rovněž nesouhlasí s definováním případů, kdy by zájem nebo právo jedné strany měly ze zásady nebo na základě předpokladu převýšit nad zájmem nebo právem strany druhé pouze na základě povahy takového zájmu nebo práva nebo proto, že byla přijata určitá ochranná opatření, například pokud byly údaje pouze pseudonymizovány. U tohoto přístupu by hrozilo riziko, že bude zavádějící a zbytečně normativní.

Pracovní skupina nevytváří definitivní úsudky o opodstatněnosti různých práv a zájmů, avšak trvá na *zásadní úloze ověření vyváženosti* při posuzování čl. 7 písm. f). Je třeba zachovat flexibilitu tohoto ověření, ale je nutné zvýšit účinnost způsobu jeho provádění v praxi tak, aby umožňovalo účinnější plnění. To by se mělo projevit *posílením povinnosti odpovědnosti* správce údajů v případě, že je správce povinen *prokázat*, že zájmy a práva subjektu údajů nepřevažují nad zájmem správce.

Pokyny a odpovědnost

Pro dosažení tohoto cíle pracovní skupina doporučuje uvést v navrhovaném nařízení pokyny následujícím způsobem.

- 1) Bylo by užitečné vytvořit neúplný seznam klíčových faktorů, které je třeba zvážit při provádění ověření vyváženosti, jako je například povaha a zdroj oprávněného zájmu, dopad na subjekty údajů a dodatečná ochranná opatření, která správce uplatní, aby zabránil nežádoucímu dopadu zpracování údajů na subjekty údajů. Tato ochranná opatření mohou zahrnovat mimo jiné
  - funkční oddělení údajů, vhodné použití technik anonymizace, šifrování a dalších technických a organizačních opatření vedoucích k omezení možných rizik pro subjekty údajů,
  - ale také opatření, jejichž cílem je zajistit subjektům údajů větší transparentnost a možnost volby, například v případě potřeby bezpodmínečnou možnost odmítnout zpracování údajů bezplatně a takovým způsobem, který lze snadno a účinně uplatnit.
- 2) Pracovní skupina by rovněž podporovala, aby bylo v navrhovaném nařízení uvedeno dodatečné vysvětlení způsobu, jakým by správce mohl *prokázat*¹¹¹ zvýšenou odpovědnost.

Důležitý prvek odpovědnosti představuje již změna podmínek, za kterých mohou subjekty údajů uplatnit své právo vznést námitku, uvedená v článku 19 navrhovaného nařízení. Pokud subjekt údajů vznese námitku proti zpracování svých údajů podle čl. 7 písm. f), bude podle navrhovaného nařízení úkolem správce údajů, aby prokázal, že jeho vlastní zájem převažuje. Pracovní skupina tento přesun důkazního břemene výrazně podporuje, neboť přispívá k posílení závazku odpovědnosti.

Pokud se správci údajů nepodaří subjektu údajů v konkrétním případě prokázat, že jeho zájem převažuje, může to mít širší důsledky z hlediska celého zpracování údajů, nejen ve vztahu k subjektu údajů, který námitku vznesl. V jeho důsledku může správce zpracování údajů v případě potřeby zpochybnit nebo se rozhodnout ho přepracovat, a to nejen ve

---

¹¹¹ Takové prokázání musí zůstat přiměřené a zaměřit se spíše na výsledek než na správný postup.

prospěch daného subjektu údajů, ale také ve prospěch všech ostatních subjektů údajů, které se případně nacházejí v obdobné situaci.¹¹²

Tento požadavek je nutný, ale nikoli postačující. Má-li být zajištěna ochrana již od samého počátku a s cílem zabránit obcházení přesunu důkazního břemene¹¹³, je důležité tyto kroky přijmout *před* zahájením zpracování údajů, a nikoli až *ex post* v průběhu řízení o námitce.

Proto se navrhuje, aby správce údajů v první fázi jakékoli činnosti související se zpracováním údajů provedl několik kroků. První dva z těchto kroků by mohly být uvedeny v jednom z bodů odůvodnění navrhovaného nařízení a třetí krok ve zvláštním ustanovení:

- Provést posouzení¹¹⁴, které by mělo zahrnovat jednotlivé fáze analýzy rozpracované v tomto stanovisku a shrnuté v příloze 1. Správce by musel výslovně určit převažující zájem (zájmy), o které se jedná, a uvést důvod, proč převažují nad zájmy subjektů údajů. Takové předběžné posouzení by nemělo být příliš zatěžující a zůstává i nadále *škálovatelné*: může být omezeno na základní kritéria, pokud je vliv zpracování na subjektu údajů *prima facie* zanedbatelný; na druhé straně by mělo být provedeno důkladněji, pokud by bylo obtížné dosáhnout vyváženosti a pokud by k němu bylo například nutné přijmout několik dodatečných ochranných opatření. Tam, kde je to vhodné, tj. v případě, že zpracování údajů představuje zvláštní rizika z hlediska práv a svobod subjektů údajů, by mělo být provedeno komplexnější posouzení dopadů na

---

¹¹² Kromě přesunu důkazního břemene pracovní skupina také podporuje, aby byl z navrhovaného nařízení vypuštěn požadavek na vznesení námítky „z vážných a legitimních důvodů souvisejících s [jeho] osobní situací“ [tj. subjektu údajů]. Podle navrhovaného nařízení by namísto toho byl dostačující odkaz na jakékoli (nikoli nutně „vážné“) legitimní důvody související s osobní situací subjektu údajů. Další možností, kterou navrhovala závěrečná zpráva výboru LIBE, byl návrh odstranit i požadavek, že by námitka musela souviset s osobní situací subjektů údajů. Pracovní skupina tento přístup podporuje v tom smyslu, že doporučuje, aby subjekty údajů mohly využít buď jednu, nebo obě tyto možnosti podle potřeby, tj. buď vznést námitku na základě své vlastní osobní situace, nebo v obecnějším rozsahu, a aby v tomto druhém případě nebyly povinny uvádět žádné konkrétní odůvodnění. V tomto smyslu viz pozměňovací návrh č. 114 k čl. 19 odst. 1 navrhovaného nařízení v závěrečné zprávě výboru LIBE.

¹¹³ Správci údajů mohou mít například tendenci se v jednotlivých případech vyhýbat prokazování, že jejich zájem převažuje, užíváním standardních formulářů pro odůvodnění, případně mohou uplatnění práva na námitku znesnadnit jiným způsobem.

¹¹⁴ Toto posouzení, jak je uvedeno výše v poznámce pod čarou 84, by nemělo být zaměňováno s komplexním posouzením dopadů na soukromí a ochranu údajů. V současné době neexistuje žádný ucelený návod na posouzení dopadů na evropské úrovni, i když v některých oblastech, konkrétně v případě RFID a inteligentního měření, byla provedena řada žádoucích kroků s cílem definovat metodiku/ rámeček (a/nebo šablonu) specifické pro určitá odvětví, které by bylo možné uplatnit v celé Evropské unii. Viz „návrh průmyslového odvětví o rámci pro posouzení dopadů na ochranu soukromí a údajů pro aplikace RFID“ a „šablona pro posouzení dopadů inteligentních sítí a inteligentních měřicích systémů na ochranu údajů“, kterou vypracovala expertní skupina 2 pracovní skupiny Komise pro inteligentní síť. Pracovní skupina opakovaně vydala stanoviska týkající se obou těchto metodik.

Navíc existovaly určité iniciativy s cílem stanovit obecnou metodiku posouzení dopadů na ochranu údajů, kterou by mohly využívat činnosti týkající se konkrétních oblastí. Viz například projekt PIAF (A Privacy Impact Assessment Framework for data protection and privacy rights): <http://www.piafproject.eu/>.

Pokud jde o pokyny na vnitrostátní úrovni, viz například metodiku CNIL:

<http://www.cnil.fr/fileadmin/documents/en/CNIL-ManagingPrivacyRisks-Methodology.pdf>

a příručku pro posuzování dopadů na soukromí (Privacy Impact Assessment Handbook) britského národního úřadu pro ochranu osobních údajů ICO na adrese

http://ico.org.uk/pia_handbook_html_v2/files/PIAhandbookV2.pdf.

ochranu soukromí a údajů (podle článku 33 navrhovaného nařízení), jehož významnou součástí by se mohlo stát posouzení podle čl. 7 písm. f).

- Dokumentovat toto posouzení. Obdobně jako je *škálovatelná* míra podrobnosti, kterou je nutno při provádění posouzení použít, měl by být škálovatelný i rozsah dokumentace. S ohledem na výše uvedené skutečnosti by měla být ve všech případech s výjimkou těch nejtriviálnějších k dispozici určitá základní dokumentace nezávisle na zhodnocení dopadu zpracování na danou fyzickou osobu. Právě na základě této dokumentace bude možné posouzení provedené správcem dále vyhodnocovat a případně napadnout.
- Zajistit transparentnost a viditelnost těchto informací pro subjekty údajů a dalšími zúčastněné strany. Je nutno zajistit transparentnost jak vůči subjektům údajů, tak vůči orgánům pro ochranu údajů, a pokud je to vhodné, i vůči široké veřejnosti. Co se týče subjektů údajů, odvolává se pracovní skupina na návrh zprávy výboru LIBE¹¹⁵, která uvádí, že správce by měl mít povinnost informovat subjekt údajů o důvodech, proč se domnívá, že zájmy nebo základní práva a svobody subjektu údajů nepřevažují nad zájmy správce. Tyto informace by měly být podle názoru pracovní skupiny poskytnuty subjektům údajů společně s informacemi, které je správce povinen poskytovat podle článků 10 a 11 této směrnice (článek 11 navrhovaného nařízení). To umožní subjektu údajů, aby ve druhé fázi případně vznesl námitky, a správci údajů, aby dodatečně v jednotlivých případech odůvodnil převládající zájmy. Kromě toho by měla být orgánům pro ochranu údajů na vyžádání poskytnuta dokumentace, na jejímž základě správce provedl své posouzení, pro případnou kontrolu, a bude-li nutno, i pro vymáhání.

Pracovní skupina bude podporovat výslovné zahrnutí těchto tří kroků do navrhovaného nařízení způsoby, které jsou uvedeny výše. To by znamenalo uznání zvláštní úlohy právních důvodů při posuzování oprávněnosti a objasnilo by to význam ověření vyváženosti v širším kontextu opatření týkajících se odpovědnosti a posouzení dopadů v navrhovaném novém právním rámci.

Pracovní skupina se domnívá, že je rovněž vhodné pověřit Evropskou radu na ochranu údajů poskytováním dalších pokynů v případě, kdy to bude na základě tohoto rámce nezbytné. Tento přístup by umožnil jak dostatečnou jasnost textu, tak dostatečnou flexibilitu při jeho provádění.

---

¹¹⁵ Návrh zprávy o návrhu nařízení Evropského parlamentu a Rady o ochraně fyzických osob v souvislosti se zpracováváním osobních údajů a o volném pohybu těchto údajů (obecné nařízení o ochraně údajů) (KOM(2012)0011 – C7-0025/2012 – 2012/0011(COD) */

Příloha 1. Stručný návod, jak provádět ověření vyváženosti podle čl. 7 písm. f)

Krok 1: Posouzení, který právní důvod lze potenciálně uplatnit podle čl. 7 písm. a) až f)

Zpracování dat lze provést pouze v případě, lze-li uplatnit jeden nebo více z šesti důvodů uvedených v čl. 7 písm. a) až f) (v různých fázích téže činnosti související se zpracováním se lze dovolávat různých důvodů). Pokud se *prima facie* jeví, že vhodným právním důvodem by mohl být čl. 7 písm. f), přejděte ke kroku 2.

Rychlé tipy:

- Čl. 7 písm. a) se použije pouze v případě udělení svobodného, informovaného, konkrétního a jednoznačného souhlasu; skutečnost, že daná fyzická osoba nevznesla námitku proti zpracování údajů podle článku 14, by neměla být zaměňována se souhlasem podle čl. 7 písm. a) – jednoduchý mechanismus umožňující vznést námitku proti zpracování údajů však může být považován za důležité ochranné opatření podle čl. 7 písm. f)
- Čl. 7 písm. b) se vztahuje na zpracování, které je nezbytné pro splnění smlouvy; sama skutečnost, že zpracování údajů se vztahuje ke smlouvě, případně je uvedeno v podmínkách smlouvy, nemusí nutně znamenat, že tento důvod lze uplatnit; tam, kde je to vhodné, zvažte jako alternativu čl. 7 písm. f)
- Čl. 7 písm. c) řeší pouze jasné a konkrétní právní povinnosti podle právních předpisů EU nebo členského státu; v případě nezávazných pokynů (například pokynů regulačních agentur) nebo zahraniční právní povinnosti zvažte jako alternativu čl. 7 písm. f).

Krok 2: Kvalifikace zájmu jako „oprávněného“ nebo „neoprávněného“

Aby byl zájem považován za oprávněný, musí kumulativně splňovat následující podmínky:

- musí být zákonný (tj. musí být v souladu s právními předpisy EU a vnitrostátními právními předpisy),
- musí být formulován dostatečně jasně, aby umožnil provést ověření vyváženosti zájmů a základních práv subjektu údajů (tj. musí být dostatečně konkrétní),
- musí představovat skutečný a trvající zájem (tj. nesmí být spekulativní).

Krok 3: Určení, zda je zpracování nezbytné pro dosažení sledovaného zájmu

Ke splnění tohoto požadavku zvažte, zda jsou k dosažení zjištěného účelu zpracování k dispozici i jiné, méně invazivní prostředky a zda slouží oprávněnému zájmu správce údajů.

Krok 4: Stanovení prozatímní vyváženosti na základě posouzení, zda základní práva nebo zájmy subjektů údajů nepřevyšují zájem správce údajů

- Posuďte povahu zájmů správce (základní právo, jiný typ zájmu, veřejný zájem)
- Vyhodnoťte možnou újmu, kterou může utrpět správce, třetí osoby nebo širší společenství, pokud zpracování dat neproběhne
- Vezměte v úvahu povahu údajů (citlivé v užším nebo širším slova smyslu?)
- Posuďte postavení subjektu údajů (nezletilý, zaměstnanec atd.) a správce (zda se jedná např. o obchodní organizaci v dominantním postavení na trhu)
- Zohledněte způsob zpracování údajů (ve velkém měřítku, vytěžování údajů, vytváření profilů, zpřístupnění velkému počtu osob nebo zveřejnění)

- Identifikujte základní práva a/nebo zájmy subjektu údajů, které by mohly být zasaženy
- Posuďte přiměřená očekávání subjektů údajů
- Vyhodnoťte dopady na subjekt údajů a porovnejte je s výhodami, které od zpracování očekává správce údajů

Rychlý tip: Posuďte vliv skutečného zpracování na konkrétní fyzické osoby – nevnímejte je jako abstraktní nebo hypotetickou záležitost.

Krok 5: Stanovení konečné vyváženosti na základě zohlednění dodatečných ochranných opatření

- Určete a zaveďte vhodná dodatečná ochranná opatření vyplývající z povinnosti řádné péče, jako jsou například:
  - minimalizace údajů (např. striktní omezení týkající se shromažďování údajů nebo okamžité vymazání údajů po použití)
  - technická a organizační opatření s cílem zajistit, aby údaje nebylo možno využívat k přijímání rozhodnutí nebo jiných opatření týkajících se fyzických osob („funkční oddělení“)
  - rozsáhlé využívání technik anonymizace, agregace údajů, technologií zvyšujících ochranu soukromí, ochrany soukromí již ve fázi návrhu, posouzení dopadů na soukromí a ochranu údajů
  - zvýšená transparentnost, obecné a bezpodmínečné právo na námitku (odmítnutí), přenositelnost údajů a související opatření s cílem posílit postavení subjektů údajů.

Rychlý tip: Použití technologií a přístupů zvyšujících ochranu soukromí může změnit vyváženost ve prospěch správce údajů a rovněž chránit fyzické osoby.

Krok 6: Demonstrace souladu a zajištění transparentnosti

- Vypracujte plán kroků 1 až 5 s cílem odůvodnit zpracování údajů před jeho zahájením.
- Informujte subjekt údajů o důvodech, proč se domníváte, že se vyváženost se přiklání ve prospěch správce.
- Zajistěte, aby byla dokumentace k dispozici orgánům pro ochranu údajů.

Rychlý tip: Tento krok je *škálovatelný*: podrobnosti týkající se posouzení a dokumentace by měly být přizpůsobeny povaze a souvislostem zpracování. Tato opatření budou rozsáhlejší v případě, že budou zpracovávány velké objemy informací o velkém počtu osob takovým způsobem, který by na ně mohl mít významný dopad. Komplexní posouzení dopadu na soukromí a ochranu údajů (podle článku 33 navrhovaného nařízení) bude nutné pouze tehdy, pokud bude toto zpracování spojeno se specifickými riziky z hlediska práv a svobod subjektů údajů. V takových případech by se posouzení podle čl. 7 písm. f) mohlo stát klíčovou součástí tohoto širšího posouzení dopadů.

Krok 7: Postup v případě, že subjekt údajů uplatní své právo na námitku

- Pokud lze jako ochranné opatření použít pouze kvalifikované právo na odmítnutí (což výslovně vyžaduje čl. 14 písm. a) jako minimální ochranné opatření), pak je v případě, že subjekt údajů vznese námitku proti zpracování údajů, nutné zajistit, aby byl zaveden odpovídající a uživatelsky přívětivý mechanismus umožňující přehodnotit vyvážení týkající se dotčené fyzické osoby a ukončit zpracovávání jejích údajů, pokud z tohoto přehodnocení vyloučí, že její zájmy převažují.

– V případě, kdy je poskytováno nepodmíněné právo odmítnout zpracování jako dodatečné ochranné opatření (buď proto, že je výslovně vyžadováno na základě čl. 14 písm. b), nebo proto, že je dané dodatečné ochranné opatření z jiného důvodu považováno za nezbytné nebo užitečné): pokud subjekt údajů vznese námitky ke zpracování, je třeba zajistit respektování této volby, aniž by bylo nutné provádět jakékoli další kroky nebo posouzení.

Příloha 2. Praktické příklady ilustrující uplatnění ověření vyváženosti podle čl. 7 písm. f)

Tato příloha uvádí příklady s ohledem na některé nejčastější souvislosti, ve kterých může vyvstat otázka oprávněného zájmu ve smyslu článku 7 písm. f). Ve většině případů jsme spojili dva nebo i více souvisejících příkladů, které má smysl porovnat, do jednoho okruhu. Řada těchto příkladů vychází ze skutečných případů nebo obsahuje prvky skutečných případů, jimiž se zabývaly orgány pro ochranu údajů v jednotlivých členských státech. V některých případech jsme však do určité míry pozměnili fakta, abychom lépe ilustrovali způsob, jak ověřování vyváženosti provádět.

Tyto příklady uvádíme s cílem ilustrovat *proces myšlení* – metodu, kterou je třeba použít při provádění vícefaktorového ověření vyváženosti. Jinými slovy, tyto příklady *nejsou* určeny ke *konečnému* posouzení popisovaných případů. V řadě případů by totiž určitá změna skutkových okolností případu (například pokud by správce přijal dodatečná ochranná opatření, jako je úplnější anonymizace, lepší bezpečnostní opatření, větší transparentnost a větší možnost skutečné volby pro subjekty údajů), mohla mít za následek změnu výsledku ověření vyváženosti.¹¹⁶

To by mělo podnítit správce, aby lépe dodržovali všechna horizontální ustanovení této směrnice, a v případě potřeby poskytnout dodatečnou ochranu na základě ochrany soukromí a údajů již ve fázi návrhu. Čím větší péči budou správci věnovat celkové ochraně osobních údajů, tím je pravděpodobnější, že splní podmínky ověření vyváženosti.

Výkon práva na svobodu projevu a informací¹¹⁷, včetně médií a umění

Příklad 1: Nevládní organizace znovu zveřejní výdaje poslanců

Orgán veřejné moci zveřejní na základě právní povinnosti (čl. 7 písm. c) výdaje poslanců; nevládní organizace propagující transparentnost provede analýzu těchto údajů a následně je zveřejní znovu v přesné a vyvážené verzi, která však bude obsahovat více informací a komentářů, a přispěje tak ke zvýšení transparentnosti a odpovědnosti.

Za předpokladu, že tato nevládní organizace předmětné údaje znovu zveřejní a okomentuje přesným a přiměřeným způsobem, přijme vhodná ochranná opatření a obecněji řečeno bude dodržovat práva dotčených osob, měla by mít možnost dovolávat se čl. 7 písm. f) jako právního důvodu pro zpracování těchto údajů. Faktory, jako je například povaha oprávněného zájmu (základní právo na svobodu projevu a informací), zájem veřejnosti na transparentnosti a odpovědnosti a skutečnost, že tyto údaje již v minulosti zveřejněny byly a týkají se

¹¹⁶ Ze správného uplatnění čl. 7 písm. f) mohou vyplynout složité otázky v oblasti posuzování, a důležitou úlohu vodítka při tomto posuzování mohou hrát zvláštní právní předpisy, judikatura, pokyny i kodexy chování a jiné více či méně formální normy.

¹¹⁷ Svoboda projevu a informací viz str. 34 tohoto stanoviska. Při posuzování těchto příkladů je nutno zohlednit také všechny příslušné výjimky podle vnitrostátních právních předpisů týkající se zpracování pro účely žurnalistiky podle článku 9.

(relativně méně citlivých) osobních údajů souvisejících s činností fyzických osob v souvislosti s výkonem jejich veřejných funkcí¹¹⁸, svědčí ve prospěch oprávněnosti tohoto zpracování údajů. K příznivému posouzení přispívá také skutečnost, že původní zveřejnění údajů je povinné ze zákona, a že by proto jednotlivé fyzické osoby měly zveřejnění svých údajů předpokládat. Na druhé straně může dojít k významnému dopadu na jednotlivé osoby; v důsledku veřejné kontroly může být například zpochybněna osobní integrita některých osob, což může vést například k porážce ve volbách nebo v některých případech i k policejnímu vyšetřování pro podvodnou činnost. Ze vzájemného vyvážení všech výše uvedených faktorů však vyplývá, že zájmy správce (a zájmy veřejnosti, které jsou dané údaje poskytovány) převyšují nad zájmy subjektů údajů.

Příklad 2: Radní jmenuje svou dceru zvláštní asistentkou

Novinář zveřejní v místních internetových novinách věcně přesný a podložený článek o místním radním, ze kterého vyplyne, že se tento radní zúčastnil pouze jediného z posledních jedenácti zasedání zastupitelstva a že pravděpodobně nebude znovu zvolen vzhledem k nedávnému skandálu souvisejícímu s tím, že jmenoval svou sedmnáctiletou dceru zvláštní asistentkou.

V tomto případě lze uplatnit podobnou analýzu jako v *příkladu 1*. Pokud jde o skutečnosti, je oprávněným zájmem daných novin tuto informaci zveřejnit. I přesto, že byly zveřejněny osobní údaje o daném radním, nepřevyšuje právo tohoto radního na soukromí nad základním právem na svobodu projevu a na zveřejnění tohoto příběhu v novinách. Je tomu tak proto, že právo veřejně činných osob na soukromí je ve vztahu k jejich veřejným aktivitám poměrně omezené, a rovněž vzhledem k zvláštnímu významu svobody projevu zejména v případě, kdy je zveřejnění těchto informací ve veřejném zájmu.

Příklad 3: Online vyhledávače jako nejvýše postavené výsledky i nadále zobrazují méně významný trestný čin

V online archivu novin se nachází starý článek o bývalé místní celebritě – kapitánovi amatérského fotbalového týmu na malém městě. Dotyčný je zde uveden pod plným jménem a článek se týká toho, že byl souzen za relativně méně významný trestný čin (opilství a výtržnost). Výpis z jeho rejstříku trestů je nyní zahlazen a o tomto trestném činu, za který si dotyčný před několika lety odpykal trest, v něm již není zmínka. Dotyčného subjektu údajů se nejvíce dotýká skutečnost, že při zadání jeho jména do obvyklých online vyhledávačů se tato stará informace objeví jako jeden z prvních výsledků. Noviny bez ohledu na žádost subjektu údajů odmítají přijmout technická opatření, která by omezovala širší dostupnost této informace, která se ho týká. Noviny například odmítají přijmout technická a organizační opatření, jejichž cílem by bylo – v takovém rozsahu, v jakém to technologie umožňuje – omezení přístupu k informacím z externích vyhledávačů při zadání jména dané osoby jako kategorie vyhledávání.

¹¹⁸ Nelze vyloučit, že některé údaje mohou vést k odhalení citlivějších údajů, jako například údaje o zdravotním stavu. V takovém případě by tyto údaje měly být z datového souboru před jeho zveřejněním nejdříve odstraněny. Je vhodné zaujmout „iniciativní přístup“, poskytnout jednotlivcům možnost, aby si své údaje před zveřejněním prohlédli, a jasně je informovat o možnostech a způsobech zveřejňování.

Toto je další případ, který názorně ilustruje možný rozpor mezi svobodou projevu a ochranou soukromí. Poukazuje rovněž na to, že v některých případech mohou dodatečná ochranná opatření – zajišťující například, aby alespoň v případě oprávněné námitky podle čl. 14 písm. a) této směrnice nebyla příslušná část novinových archivů již nadále přístupná pomocí externích vyhledávačů nebo aby formát používaný k zobrazení informací neumožňoval vyhledávání podle jména – hrát klíčovou úlohu v dosažení vhodného vyvážení obou dotčených základních práv. Touto skutečností nejsou dotčena jakákoli jiná opatření, která budou případně přijata v rámci vyhledávače nebo která přijmou jiné třetí osoby.¹¹⁹

Konvenční přímý marketing a další formy marketingu nebo reklamy

Příklad 4: Obchod s počítači zasílá klientům reklamu na obdobné produkty

Obchod s počítači získává v souvislosti s prodejem výrobků od svých zákazníků kontaktní údaje a využívá je pro účely marketingu svých vlastních podobných výrobků klasickou poštou. Obchod rovněž prodává výrobky online a má-li na skladě novou řadu výrobků, rozesílá reklamní e-maily. Zákazníci jsou jednoznačně informováni o tom, že mohou proti shromažďování svých kontaktních údajů vznést zdarma a jednoduše námitku, a pokud tak neučinili na začátku, mohou tak učinit pokaždé, když obdrží zprávu.

Transparentnost zpracování, skutečnost, že zákazník může přiměřeně očekávat, že mu jako klientovi daného obchodu budou zasílány nabídky na podobné produkty, a skutečnost, že má právo na námitku, pomáhají posilovat oprávněnost zpracování a zajišťovat bezpečnost práv dané fyzické osoby. Na druhé straně se jeví, že nedošlo k žádnému nepřiměřenému dopadu na právo jednotlivce na soukromí (v tomto příkladu jsme předpokládali, že počítačová prodejna nevytváří žádné složité profily svých zákazníků například pomocí podrobné analýzy údajů typu click-stream).

Příklad 5: Internetová lékárna provádí rozsáhlé vytváření profilů

Internetová lékárna provádí marketing založený na lécích a dalších produktech, které si zákazníci zakoupili, včetně výrobků dostupných na lékařský předpis. Tyto informace analyzuje v kombinaci s demografickými informacemi o zákaznících, jako je například jejich věk a pohlaví, s cílem vytvořit profil „zdraví a pohody“ jednotlivých zákazníků. Užívá rovněž tzv. click-stream údaje, které shromažďuje nejen o produktech, které zákazníci zakoupili, ale také o jiných produktech a informacích, které si na příslušné internetové stránce prohlíželi. Profily zákazníků obsahují informace nebo předpovědi, ze kterých vyplývá, že konkrétní zákaznice je těhotná, trpí určitým chronickým onemocněním nebo by mohla mít v určitých obdobích roku zájem o koupi doplňků stravy, opalovacího krému nebo jiných výrobků pro péči o pleť. Analytici internetové lékárny tyto informace využijí k tomu, aby konkrétním osobám zasílali e-maily s nabídkou léků bez předpisu, doplňků stravy a dalších produktů. V tomto případě se lékárna při vytváření a používání profilů svých zákazníků za účelem marketingu nemůže odvolávat na své oprávněné zájmy. Popsané vytváření profilů

¹¹⁹ Viz rovněž věc C-131/12 Google Spain v Agencia Española de Protección de Datos, kterou se v současné době zabývá Soudní dvůr Evropské unie.

představuje několik problémů. Dané informace jsou obzvláště citlivé a mohou prozradit mnoho údajů, o nichž by řada osob předpokládala, že zůstanou soukromé.¹²⁰ Také rozsah a způsob vytváření profilů (využívání údajů typu click-stream, prediktivní algoritmy) nasvědčují vysoké míře rušivých vlivů. Za alternativu by však zde případně bylo možno považovat souhlas na základě článku 7 písm. a) a čl. 8 odst. 2 písm. a) (jedná-li se o citlivé údaje).

Nevyžádaná nekomerční sdělení včetně politických kampaní nebo získávání finančních prostředků na charitativní účely

Příklad 6: Kandidát v komunálních volbách cíleně využívá seznamu voličů

Kandidát v komunálních volbách využije seznamu voličů¹²¹ k tomu, aby všem potenciálním voličům ve svém volebním obvodu zaslal dopis, ve kterém se jim představuje a propaguje svou kampaň v nadcházejících volbách. Kandidát použije údaje získané ze seznamu voličů pouze k zaslání tohoto dopisu a po skončení kampaně je již dále neuchovává.

Takové využití místního registru, pokud k němu dojde v předvolebním období, spadá do přiměřeného očekávání fyzických osob; zájem správce je jednoznačný a oprávněný. Pro změnu vyváženosti ve prospěch oprávněného zájmu správce svědčí také omezené a účelové využití těchto informací. Takové využívání seznamů voličů může být rovněž upraveno zákonem na vnitrostátní úrovni z hlediska veřejného zájmu, přičemž jsou pro využívání seznamu voličů stanoveny zvláštní předpisy, omezení a ochranná opatření. V takovém případě je pak pro oprávněnost zpracování vyžadován rovněž soulad s těmito zvláštními předpisy.

Příklad 7: Neziskový subjekt shromažďuje informace za účelem cíleného zaměření

Filozofická organizace, která se věnuje lidskému a sociálnímu rozvoji, se rozhodne uspořádat sbírku prostředků na základě profilu svých členů. Za tímto účelem shromažďuje údaje na sociálních sítích prostřednictvím ad-hoc softwaru zaměřujícího se na fyzické osoby, které na stránkách organizace označily, že se jim stránky či zprávy, které organizace na svých stránkách zveřejnila, „líbí“ (like) a tyto zprávy „sdílely“ (share), pravidelně zobrazovaly určité položky nebo přeposílaly (re-tweet) zprávy této organizace. Následně zmíněným členům zasílá zprávy a zpravodaje podle jejich profilů. Například starším majitelům psů, kteří označili, že se jim „líbí“ články o zvířecích útulcích, jsou zasílány jiné žádosti o financování než rodinám s malými dětmi; odlišné zprávy jsou zasílány i osobám z různých etnických skupin.

Skutečnost, že jsou zpracovávány zvláštní kategorie údajů (filozofické přesvědčení), vyžaduje soulad s článkem 8; tato podmínka se jeví jako splněná vzhledem k tomu, že zpracování je prováděno v rámci legitimních činností dané organizace. V tomto případě se však nejedná o

¹²⁰ Vedle případných omezení, která představují zákony na ochranu údajů, je v EU rovněž přísně regulována reklama na léky na lékařský předpis a také existují určitá omezení reklamy na léky dostupné bez lékařského předpisu. Kromě toho je nutno zohlednit požadavky článku 8 na zvláštní kategorie údajů (např. údaje o zdravotním stavu).

¹²¹ Vycházíme z předpokladu, že v členském státě, jehož se tento příklad týká, existuje zákonná povinnost vytvářet seznamy voličů.

podmínku dostačující; způsob, jakým jsou údaje používány, přesahuje přiměřené očekávání fyzických osob. Množství shromážděných údajů, nedostatečná transparentnost shromažďování a opakovaného používání údajů, které byly původně zveřejněny pro jeden účel, k účelu jinému, přispívají k závěru, že čl. 7 písm. f) se tímto případem dovolávat nelze. Zpracování by proto nemělo být povoleno s výjimkou případu, kdy lze použít jiný důvod, například souhlas fyzických osob podle čl. 7 písm. a).

Vymáhání právních nároků včetně vymáhání pohledávek prostřednictvím mimosoudních postupů

Příklad 8: Spor o kvalitu rekonstrukce

Zákazník je nespokojen s kvalitou rekonstrukce kuchyně a odmítá uhradit její plnou cenu. Stavební firma předává příslušné přiměřené údaje svému právníkovi, aby zákazníka mohl o platbu upomínat a dohodnout s ním vyrovnání, pokud bude i nadále odmítat zaplatit.

V tomto případě mohou předběžné kroky stavební firmy, při nichž využila základní informace o subjektu údajů (např. jméno, adresa, referenční číslo smlouvy) k tomu, aby subjektu údajů zaslala upomínku (přímo nebo jako v tomto případě prostřednictvím právníka) stále představovat zpracování nezbytné pro splnění smlouvy (čl. 7 písm. b)). Další kroky¹²², včetně zapojení společnosti vymáhající pohledávky, by však měly být posuzovány podle čl. 7 písm. f), přičemž by měly být mimo jiné posouzeny jejich rušivé vlivy a dopad na subjekt údajů, jak uvidíme v následujícím příkladu.

Příklad 9: Zákazník nesplácí automobil zakoupený na úvěr

Zákazník neuhradí splatné splátky na drahý sportovní automobil, které si zakoupil na úvěr, a pak „zmizí“. Prodejce automobilů najme nezávislého „vymahače dluhů“. Tento vymahač provede dotěrné vyšetřování ve stylu „vymáhání práva“, které narušuje soukromí, s využitím takových praktik, jako je například skrytý dohled pomocí videokamer a odposlechy.

Přestože zájmy prodejce automobilů a vymahače dluhů jsou oprávněné, nezmění se vyváženost v jejich prospěch kvůli rušivým metodám, které při shromažďování informací používají a z nichž některé jsou výslovně zakázány zákonem (odposlechy). Závěr by byl jiný, pokud by prodejce automobilů nebo vymahač prováděli například pouze omezené kontroly s cílem ověřit si kontaktní informace subjektu údajů, aby mohli zahájit soudní řízení.

Předcházení podvodům, zneužívání služeb nebo praní špinavých peněz

Příklad 10: Ověřování údajů klientů před založením bankovního účtu

Finanční instituce provádí rozumné a přiměřené postupy podle nezávazných pokynů příslušného státního orgánu finančního dohledu s cílem ověřit totožnost každé osoby, která požádá o založení účtu. Vede si evidenci informací použitých k ověření totožnosti této osoby.

¹²² V současné době se jednotlivé členské státy do určité míry liší v názoru na to, která opatření mohou být považována za nezbytná pro splnění smlouvy.

Zájem správce je oprávněný, zpracování údajů zahrnuje pouze omezené a nezbytné informace (běžná praxe v daném oboru, kterou subjekt údajů musí přiměřeně očekávat a kterou doporučují příslušné orgány). Jsou zavedena vhodná ochranná opatření, jejichž cílem je omezit veškeré nepřiměřené a zbytečné dopady na subjekty údajů. Správce se tedy může dovolávat čl. 7 písm. f). Případně by se mohl uplatnit čl. 7 odst. c), a to do té míry, do níž jsou přijatá opatření konkrétně vyžadována podle platných právních předpisů.

Příklad 11: Výměna informací v boji proti praní špinavých peněz

Finanční instituce provádí na základě doporučení příslušného orgánu pro ochranu údajů postupy založené na konkrétních a omezených kritériích, které spočívají v tom, že si v případě podezření z porušení předpisů proti praní špinavých peněz vyměňuje údaje s jinými společnostmi v rámci téže skupiny, přičemž platí přísné omezení přístupu k těmto údajům, jejich zabezpečení a zákaz jakéhokoli jejich dalšího využívání pro jiné účely.

Z obdobných důvodů, jaké byly uvedeny výše, a v závislosti na okolnostech případu by zpracování údajů mohlo proběhnout na základě čl. 7 písm. f). Případně by se mohl uplatnit čl. 7 odst. c), a to do té míry, do níž jsou přijatá opatření výslovně vyžadována v rámci platných právních předpisů.

Příklad 12: Černá listina agresivních osob závislých na drogách

Skupina nemocnic si vytvoří společnou černou listinu „agresivních“ osob snažících se získat drogy s cílem zakázat jim přístup do všech lékařských prostor zúčastněných nemocnic.

I když zájem správce na zajištění bezpečnosti a zabezpečení těchto prostor je oprávněný, je potřeba ho vyvážit proti základnímu právu na soukromí a dalším závažným otázkám, jako je například potřeba nebránit daným fyzickým osobám v přístupu k lékařskému ošetření. Skutečnost, že jsou zpracovávány citlivé údaje (např. údaje o zdravotním stavu v souvislosti s drogovou závislostí) rovněž podporuje závěr, že v tomto případě bude zpracování nejspíše nepřijatelné podle čl. 7 písm. f).¹²³ Zpracování by mohlo být přijatelné, pokud by bylo například upraveno zákonem, který by stanovil zvláštní ochranná opatření (zkoušky a kontroly, transparentnost, prevenci automatizovaných rozhodnutí) zajišťující, že nepovede k diskriminaci nebo porušení základních práv fyzických osob.¹²⁴ V posledně uvedeném případě se lze jako právního důvodu dovolávat buď čl. 7 písm. c), nebo čl. 7 písm. f) podle toho, zda tento konkrétní zákon toto zpracování vyžaduje, nebo pouze povoluje.

Sledování zaměstnanců pro účely bezpečnosti nebo řízení

Příklad 13: Pracovní doba právníků použitá pro účely fakturace i výplaty prémie

Počet účtovatelných hodin, které odpracují právníci v advokátní kanceláři, je zpracováván jak za účelem fakturace, tak za účelem stanovení ročních prémie. Tento systém je transparentně vysvětlen zaměstnancům, kteří mají výslovné právo vyjádřit nesouhlas s jeho závěry jak z hlediska fakturace, tak z hlediska vyplácení prémie. Ten je následně projednán s vedením.

¹²³ Je nutno zohlednit také požadavky článku 8 na zvláštní kategorie údajů (např. údaje o zdravotním stavu).

¹²⁴ Viz pracovní dokument o černých listinách (WP 65) přijatý dne 3. října 2002.

Toto zpracování se jeví jako nezbytné z hlediska oprávněných zájmů správce, a pravděpodobně neexistuje méně rušivý způsob, jak dosáhnout daného účelu. Dopad na zaměstnance je omezen i v důsledku zavedení ochranných opatření a postupů. Čl. 7 písm. f) by tedy mohl být v tomto případě vhodným právním důvodem. Bylo by také možné argumentovat tím, že zpracování pro jeden z těchto účelů nebo pro oba je nezbytné také pro splnění smlouvy.

Příklad 14: Elektronické sledování používání internetu¹²⁵

Zaměstnavatel sleduje, jak zaměstnanci během pracovní doby používají internet, s cílem zkontrolovat, zda nedochází k nadměrnému využívání výpočetní techniky společnosti pro vlastní potřebu. Shromažďované údaje zahrnují dočasné soubory a soubory cookie vytvořené na počítačích zaměstnanců, z nichž lze zjistit, které webové stránky zaměstnanec navštívil a které soubory stahoval během pracovní doby. Tyto údaje jsou zpracovávány bez předchozí konzultace se subjekty údajů nebo se zástupci odborů/rady zaměstnanců v dané společnosti. Nejsou také poskytovány dostatečné informace osobám, které jsou těmito praktikami znepokojeny.

Rozsah a povaha shromažďovaných údajů představují významný zásah do soukromého života zaměstnanců. Vedle problematiky přiměřenosti je třeba zohlednit ještě další významný faktor, který představuje otázka transparentnosti těchto postupů, která úzce souvisí s přiměřeným očekáváním subjektů údajů. I když má zaměstnavatel oprávněný zájem na omezení času, který zaměstnanci stráví na internetových stránkách přímo nesouvisejících s jejich prací, použité metody nespĺňují podmínky ověření vyváženosti uvedené v čl. 7 písm. f). Zaměstnavatel by měl používat méně rušivé metody (např. omezení přístupu na některé stránky), které budou jako osvědčené postupy projednány a odsouhlaseny se zástupci zaměstnanců a transparentním způsobem sděleny zaměstnancům.

Systemy vnitřního informování o pochybných praktikách (whistleblowing)

Příklad 15: Systém whistleblowingu, jehož cílem je splnit zahraniční právní povinnosti

Pobočka skupiny se sídlem v USA, která působí v EU, zavede omezený systém whistleblowingu s cílem hlásit závažná porušení předpisů v oblasti účetnictví a financí. Pro subjekty v rámci skupiny je zaveden kodex řádné správy, který vyzývá k posílení postupů vnitřní kontroly a řízení rizik. Vzhledem k mezinárodním aktivitám pobočky v EU je nutné, aby dodávala ostatním členům skupiny v USA spolehlivé finanční údaje. Systém je navržen tak, aby byl v souladu jak s právními předpisy USA, tak s pokyny stanovenými vnitrostátními orgány pro ochranu údajů v EU.

Zaměstnanci obdrží v rámci ochranných opatření jasné pokyny týkající se okolností, za kterých by měli tento systém využívat, prostřednictvím školení a jiných prostředků. Zaměstnanci jsou upozorněni, že systém nesmí být zneužíván například formou nepravdivých

¹²⁵ Několik členských států se domnívá, že určité omezené elektronické sledování může být „nezbytné pro splnění smlouvy“ a jako takové může být založeno spíše na právním důvodu uvedeném v čl. 7 písm. b) než na důvodu uvedeném v čl. 7 písm. f).

nebo nepodložených obvinění proti jiným zaměstnancům. Je jim rovněž vysvětleno, že mohou systém podle vlastního uvážení využívat buď anonymně, nebo s uvedením svého jména. V posledně jmenovaném případě jsou zaměstnanci informováni o okolnostech, za nichž budou jejich identifikační údaje zpětně poskytnuty zaměstnavateli, případně předány dál jiným agenturám.

Pokud by zavedení tohoto systému vyžadovaly právní předpisy EU nebo právní předpisy některého ze členských států EU, mohlo by být zpracování založeno na čl. 7 písm. c). Zahraniční právní povinnosti však nejsou považovány za právní povinnost pro účely čl. 7 písm. c), a proto by taková povinnost nemohla legitimizovat zpracování podle čl. 7 písm. c). Zpracování by však mohlo být založeno na čl. 7 písm. f) například tehdy, existuje-li oprávněný zájem na zajištění stability finančních trhů nebo na boji proti korupci, a za předpokladu, že systém obsahuje dostatečná ochranná opatření v souladu s pokyny příslušných regulačních orgánů EU.

Příklad 16: „Interní“ systém whistleblowingu bez konzistentních postupů

Společnost poskytující finanční služby se rozhodla zavést systém whistleblowingu vzhledem k tomu, že má podezření na rozsáhlé krádeže a korupci mezi svými zaměstnanci, a hodlá zaměstnance povzbudit, aby na sebe takové jednání vzájemně oznamovali. Ve snaze ušetřit peníze se společnost rozhodne provozovat tento systém interně s využitím zaměstnanců svého oddělení lidských zdrojů. Aby zaměstnance motivovala k využívání tohoto systému, nabídne vyplatit finanční odměnu bez jakýchkoli dotazů zaměstnancům, jejichž oznámení povede k odhalení takového protiprávního jednání a znovuzískání ztracených prostředků.

Společnost má oprávněný zájem odhalovat krádeže a korupci a předcházet jim. Její systém whistleblowingu je však navržen nesprávně a postrádá ochranná opatření, takže nad jejími zájmy převáží zájmy jejích zaměstnanců a jejich právo na soukromí, zejména těch, kteří by se mohli stát obětí falešného udání čistě za účelem finančního zisku. Další problém zde představuje skutečnost, že tento systém je provozován interně, a nikoli nezávisle, a rovněž nedostatečné školení a pokyny týkající se používání tohoto systému

Fyzická bezpečnost, IT a zabezpečení sítě

Příklad 17: Biometrické kontroly ve výzkumné laboratoři?

Vědeckovýzkumná laboratoř, která pracuje se smrtelně nebezpečnými viry, používá biometrický vstupní systém vzhledem k vysokému riziku pro veřejné zdraví v případě úniku virů z laboratoře. Laboratoř uplatňuje vhodná ochranná opatření včetně skutečnosti, že biometrické údaje jsou uloženy v osobních kartách zaměstnanců, a nikoli v centralizovaném systému.

I když se v širším slova smyslu jedná o citlivé údaje, důvod pro jejich zpracování je ve veřejném zájmu. Tato skutečnost a fakt, že riziko zneužití je sníženo použitím vhodných ochranných opatření, vede k tomu, že čl. 7 písm. f) lze použít jako vhodný základ pro zpracování.

Příklad 18: Skryté kamery identifikují návštěvníky a zaměstnance, kteří kouří

Společnost používá skryté kamery pro identifikaci zaměstnanců a návštěvníků, kteří kouří v těch částech budovy, kde je kouření zakázáno.

Přestože správce má oprávněný zájem zajistit dodržování pravidel zákazu kouření, prostředky, které k dosažení tohoto cíle použil, jsou celkově nepřiměřené a zbytečně rušivé. Existují méně rušivé a transparentnější metody (například detektory kouře a viditelné zákazy). Zpracování proto není v souladu s článkem 6, který vyžaduje, aby údaje „nepřesahovaly míru“ „s ohledem na účely, pro které jsou shromažďovány a/nebo dále zpracovávány“. Zároveň se mu pravděpodobně nepodaří splnit ověření vyváženosti v článku 7.

Vědecký výzkum

Příklad 19: Výzkum účinků rozvodu a nezaměstnanosti rodičů na dosažené vzdělání dětí

V rámci výzkumného programu přijatého vládou a schváleného příslušnou etickou komisí se provádí výzkum vztahu mezi rozvodem, nezaměstnaností rodičů a dosaženou úrovní vzdělání dětí. Přestože údaje, kterými se výzkum zabývá, nejsou klasifikovány jako zvláštní kategorie údajů, jedná se o otázky, které by řada rodin považovala za velmi intimní osobní údaje. Výzkum umožní poskytovat cílenou speciální pomoc při vzdělávání dětem, které by jinak mohly propadnout záškoláctví, dosahovat jen nízké úrovně vzdělání a v dospělosti by jim hrozila nezaměstnanost a stávaly by se pachateli trestné činnosti. Právní předpisy dotčeného členského státu výslovně umožňují zpracování osobních údajů (s výjimkou zvláštních kategorií údajů) pro účely výzkumu za předpokladu, že je tento výzkum prováděn z důvodu důležitého veřejného zájmu a že jsou stanovena vhodná ochranná opatření, která jsou následně podrobněji rozvedena v prováděcích právních předpisech. Součástí tohoto právního rámce jsou zvláštní požadavky, ale i rámec odpovědnosti, který umožňuje posouzení přípustnosti výzkumu případ od případu (je-li prováděn bez souhlasu dotčených fyzických osob) a stanoví konkrétní opatření, která mají být použita k ochraně subjektů údajů.

Výzkumný pracovník provozuje bezpečné výzkumné zařízení a příslušné informace získává za bezpečných podmínek od registru obyvatel, soudů, úřadů práce a škol. Toto výzkumné středisko následně provede transformaci identity fyzických osob tak, aby bylo možné propojit záznamy o rozvodech, nezaměstnanosti a vzdělání a přitom neodhalit občanskou totožnost fyzických osob, např. jejich jména a adresy. Všechny původní údaje jsou pak nenávratně smazány. Jsou přijata i další opatření s cílem zajistit funkční oddělení (tj. že údaje budou použity pouze pro účely výzkumu) a snížit jakékoli další riziko zpětné identifikace.

Zaměstnanci tohoto výzkumného střediska jsou důkladně proškoleni v oblasti bezpečnosti a nesou osobní – potenciálně i trestní – odpovědnost za jakékoli porušení bezpečnosti, za které odpovídají. Jsou přijata technická a organizační opatření s cílem zajistit například to, aby zaměstnanci, kteří používají USB zařízení, nemohli ze střediska vynášet osobní údaje.

Výzkumné středisko má oprávněný zájem na provádění výzkumu, který představuje naléhavý veřejný zájem. Jedná se rovněž o oprávněný zájem subjektů zabývajících se zaměstnaností a vzděláním i jiných subjektů zapojených do tohoto programu, protože jim pomůže naplánovat služby a poskytovat je těm, kteří je potřebují nejvíce. Aspekty tohoto systému související se soukromím jsou nastaveny správně a zavedená ochranná opatření brání tomu, aby zájmy rodičů nebo dětí, na základě jejichž záznamů byl výzkum proveden, nebo jejich právo na soukromí převážily nad oprávněnými zájmy organizací, které výzkum provádějí.

Příklad 20: Výzkumná studie obezity

Univerzita má v úmyslu provést výzkum dětské obezity v několika městech a obcích. Přestože má obecně potíže se získáváním přístupu k příslušným údajům od škol a dalších institucí, podaří se jí přesvědčit několik desítek učitelů, aby po určitou dobu sledovali ve svých třídách děti, které se jim jeví jako obézní, a kladli jim otázky ohledně jejich stravování, úrovně fyzické aktivity, doby strávené hrou na počítači atd. Tito učitelé rovněž zaznamenávají jména a adresy dotazovaných dětí, aby jim bylo možné zaslat online poukázku na stažení hudby jako odměnu za účast ve výzkumu. Výzkumníci následně sestaví databázi dětí a provedou korelaci obezity s fyzickou aktivitou a s dalšími faktory. Papírové kopie vyplněných dotazníků – v podobě, která stále umožňuje identifikaci konkrétních dětí – jsou uloženy v univerzitním archivu na dobu neurčitou a bez přiměřených bezpečnostních opatření. Fotokopie všech dotazníků jsou na vyžádání k dispozici všem studentům magisterského i doktorandského studia dané univerzity i partnerských univerzit po celém světě, kteří projeví zájem o další využívání údajů tohoto výzkumu.

Ačkoli provádění výzkumu představuje oprávněný zájem univerzity, v koncepci výzkumu existuje několik aspektů, které ukazují na to, že zájmy dětí a jejich právo na soukromí převyšují nad uvedenými zájmy. Vedle metodiky výzkumu, která postrádá dostatečnou vědeckou důslednost, spočívá problém zejména v tom, že v koncepci výzkumu chybí přístupy na podporu ochrany soukromí, a v rozsáhlém přístupu ke shromážděným osobním údajům. Záznamy o dětech nejsou v žádné fázi výzkumu kódovány ani anonymizovány a nejsou přijata ani žádná další opatření, která by zajišťovala bezpečnost dat nebo funkční oddělení. Nebyl udělen ani platný souhlas podle čl. 7 písm. a) a čl. 8 odst. 2 písm. a), a není zřejmé, zda bylo dětem nebo jejich rodičům vysvětleno, k čemu budou jejich osobní údaje použity nebo s kým budou sdíleny.

Zahraniční právní povinnost

Příklad 21: Splnění daňových požadavků třetí země

Banky v EU shromažďují a převádějí některé údaje svých klientů v případě, že tito klienti musí vyhovět daňovým povinnostem třetích zemí. Toto shromažďování a převod údajů jsou specifikovány v mezinárodní dohodě uzavřené mezi EU a danou cizí zemí a probíhají v souladu s podmínkami a ochrannými opatřeními, které jsou rovněž součástí této dohody.

Přestože zahraniční povinnost nemůže být sama o sobě považována za oprávněný základ pro zpracování údajů podle čl. 7 písm. c), lze ji za něj považovat tehdy, je-li tato povinnost zakotvena v uvedené mezinárodní dohodě. V takovém případě by bylo možno zpracování údajů považovat za nezbytné pro splnění právní povinnosti začleněné do vnitrostátního právního rámce na základě dané mezinárodní dohody. Pokud však taková dohoda uzavřena nebyla, bude nutno toto shromažďování údajů a jejich převod posuzovat v souladu s požadavky uvedenými v čl. 7 písm. f) a lze je považovat za přípustné pouze tehdy, jsou-li zavedena přiměřená ochranná opatření, například ta, která schválil příslušný orgán pro ochranu údajů (viz rovněž *příklad 15* výše).

Příklad 22: Předávání údajů o disidentech

Společnost v rámci EU předává na vyžádání údaje o obyvatelích pocházejících ze zahraničí třetí zemi s represivním režimem, která má zájem o přístup k údajům disidentů (např. k údajům o jejich e-mailovém provozu, obsahu jejich e-mailů, historii prohlížení nebo k jejich soukromým zprávám na sociálních sítích).

V tomto případě na rozdíl od předchozího příkladu neexistuje žádná mezinárodní dohoda, která by umožnila uplatnit jako právní důvod čl. 7 písm. c). Některé prvky navíc svědčí i proti uplatnění čl. 7 písm. f) jako vhodného důvodu pro zpracování. Přestože správce může mít ekonomický zájem na tom, aby vyhověl žádostem zahraničních vlád (nevyhovění by mohlo mít za následek méně výhodné zacházení vlády třetí země ve srovnání s jinými společnostmi), je oprávněnost a přiměřenost takového předávání údajů značně diskutabilní s ohledem na rámec základních práv EU. Silným argumentem svědčícím ve prospěch zájmů a práv dotčených fyzických osob je i potenciálně velmi závažný dopad takového předávání na dotčené osoby (např. diskriminace, uvěznění, trest smrti).

Opakované používání veřejně dostupných údajů

Příklad 23: Hodnocení politiků¹²⁶

Nevládní organizace propagující transparentnost využívá veřejně dostupné údaje o politicích (předvolební sliby a záznamy o jejich skutečném hlasování) k jejich hodnocení na základě toho, jak plní své sliby.

I když dopad na dané politiky může být značný, kloní se vyváženost ve prospěch zájmu správce vzhledem ke skutečnosti, že zpracování je založeno na veřejně dostupných informacích, vzhledem k odpovědnosti politiků vůči veřejnosti a vzhledem k tomu, že jednoznačným cílem zpracování je zvýšit transparentnost a odpovědnost¹²⁷.

Děti a jiné zranitelné osoby

Příklad 24: Informační webové stránky pro mladistvé

Webové stránky nevládní organizace, která poskytuje poradenství mladistvým například v oblasti zneužívání drog, nechtěného těhotenství a alkoholismu, shromažďují údaje o návštěvnicích těchto stránek prostřednictvím svého vlastního serveru. Následně provedou okamžitou anonymizaci těchto údajů a zapracují je do obecné statistiky týkající se oblíbenosti různých částí webových stránek mezi návštěvníky z jednotlivých zeměpisných oblastí dané země.

V tomto případě by bylo možné jako právní důvod použít čl. 7 písm. f) i přesto, že se jedná o údaje týkající se zranitelných fyzických osob, protože jejich zpracování je ve veřejném zájmu

¹²⁶ Viz a srovnej rovněž s příkladem 7 výše.

¹²⁷ Obdobně jako u příkladů 1 a 2 jsme vycházeli z předpokladu, že zveřejněné údaje jsou pravdivé a přiměřené – nedostatečná ochranná opatření a jiné faktory mohou změnit vyváženost zájmů v závislosti na okolnostech daného případu.

a jsou zavedena přísná ochranná opatření (údaje jsou okamžitě anonymizovány a jsou využívány pouze pro účely vytváření statistik), což přispívá k vyvážení ve prospěch správce.

Ochrana soukromí již ve fázi návrhu jako dodatečné ochranné opatření

Příklad 25: Přístup k číslům mobilních telefonů uživatelů určité aplikace a osob, které tuto aplikaci nevyužívají: tzv. funkce „porovnej a zapomeň“

Osobní údaje fyzických osob jsou zpracovávány za účelem kontroly, zda tyto osoby již v minulosti poskytly jednoznačný souhlas (tj. ochranné opatření pomocí funkce „srovnej a zapomeň“).

Tvůrce dané aplikace je povinen získat jednoznačný souhlas subjektů údajů se zpracováním jejich osobních údajů: má například v úmyslu získat přístup k celému elektronickému adresáři uživatelů dané aplikace, včetně čísel mobilních telefonů kontaktních osob, které aplikaci nevyužívají, a shromažďovat je. Za tímto účelem může být nutné napřed vyhodnotit, zda majitelé mobilních telefonních čísel v adresářích uživatelů aplikace udělili nezpochybnitelný souhlas (podle čl. 7 písm. a)) se zpracováním svých údajů.

U tohoto omezeného počátečního zpracování (tj. krátkodobý přístup v režimu čtení k celému adresáři uživatelů aplikace) se může tvůrce dané aplikace jako právního důvodu dovolávat čl. 7 písm. f) s výhradou ochranných opatření. Tato ochranná opatření by měla zahrnovat technická a organizační opatření, jejichž cílem je zajistit, že společnost využívá tento přístup pouze proto, aby uživatelé pomohla zjistit, které z jeho kontaktních osob jsou rovněž uživateli, a tudíž již v minulosti poskytly společnosti nezpochybnitelný souhlas se shromažďováním a zpracováváním telefonních čísel za daným účelem. Mobilní telefonní čísla osob, které nejsou uživateli, lze shromažďovat a využívat pouze za striktně omezeným účelem ověření, zda tyto osoby poskytly nezpochybnitelný souhlas se zpracováním svých údajů, a následně by měla být okamžitě vymazána.

Kombinace osobních údajů v rámci více internetových služeb

Příklad 26: Kombinace osobních údajů v rámci více internetových služeb

Internetová společnost poskytující různé služby včetně vyhledávače, sdílení videí a sociálních sítí, si vytvoří strategii ochrany osobních údajů, která obsahuje ustanovení umožňující „propojit veškeré osobní údaje“ shromážděné o jednotlivých uživateli vztahu k různým službám, které tyto uživatelé využívají, aniž by stanovila lhůtu, po kterou budou tyto údaje uchovávány. Podle vlastního tvrzení si tak společnost počíná proto, aby „zajistila co nejlepší možnou kvalitu služeb“.

Společnost zpřístupňuje jednotlivým kategoriím uživatelů různé nástroje, které jim umožňují uplatňovat jejich práva (např. vypnout cílenou reklamu, odmítnout nastavení konkrétního typu cookies).

Nástroje, které jsou k dispozici, však uživatelům neumožňují efektivní kontrolu toho, jak jsou jejich osobní údaje zpracovávány; uživatelé nemohou ovlivnit konkrétní kombinace svých údajů v rámci různých služeb a nemohou vznést námitky proti tomu, aby byly jejich údaje kombinovány. Celkově lze konstatovat, že existuje nerovnováha mezi oprávněným zájmem

společnosti a ochranou základních práv uživatelů, a nelze tedy použít čl. 7 písm. f) jako právní důvod pro zpracování. Vhodnějším důvodem by byl čl. 7 písm. a) za předpokladu, že by byly splněny podmínky platného souhlasu.